

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Filozofická fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

**Socioekonomické příčiny
a důsledky prohibice konopí
ve Spojených státech amerických**

The Socioeconomic Causes and Effects of
Cannabis Prohibition in the United States of America

LUKÁŠ HURT

(Anglická filologie)

Vedoucí práce: Mgr. Robert Hýsek

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a uvedl úplný seznam použité a citované literatury.

V Olomouci dne 13. 12. 2012

.....

Chtěl bych poděkovat za laskavou pomoc a neutuchající inspiraci Bobu Hýskovi, konopí a neviditelné ruce prozřetelnosti, která mne dovedla až k napsání této práce.

Seznam použitých zkratek a vysvětlivek

CBD – kanabidiol – nepsychoaktivní složka konopí s významným léčebným potenciálem.

DEA – Národní agentura pro kontrolu obchodu s drogami ve Spojených státech amerických (*Drug Enforcement Administration*).

FBN – Federální úřad pro narkotika ve Spojených státech amerických (*Federal Bureau of Narcotics*).

Kindle – Nový elektronický formát knih společnosti Amazon, jež značí poměrné stránkování procenty.

THC – tetrahydrokanabinol – psychoaktivní složka konopí s významným léčebným potenciálem.

Obsah

1. Úvod	1
2. Stručná historie interakce člověka a konopí do počátku devatenáctého století.....	4
2.1 První zmínky u asijských civilizací.....	4
2.2 Rozšíření rostliny na Blízkém východě a život Ježíše Krista	7
2.3 Konopí v době temna až do objevení Nového světa	12
2.4 Role konopí při kolonizaci Severní Ameriky a vzniku Spojených států amerických	16
3. Vzestup a pád konopí ve Spojených státech v devatenáctém století	23
3.1 Léčivé konopí vstupuje do anglosaského světa.....	23
3.2 Rozbor situace kolem zemědělské produkce.....	25
3.3 Konopí prozatím beztrestně léčí Ameriku.....	28
4. Vznik drogy marihuany a proces její postupné kriminalizace ve Spojených státech první poloviny dvacátého století	32
4.1 Klid před bouří a Harrisonův zákon	33
4.2 Jak hanlivý výraz marihuana spatřil světlo světa	38
4.3 Marihuanové šílenství se rozjíždí.....	41
4.4 Harry J. Anslinger a jeho spojenci vstupují na scénu.....	45
4.5 Žlutý žurnalismus a další metody boje proti marihuaně	49
5. Válka proti drogám a její důsledky pro americkou společnost aneb z výspy demokracie až po vězeňský stát.....	56
5.1 Legislativní potvrzení marihuanového šílenství na půdě Kongresu.....	56
5.2 V nouzi poznáš přítele – Konopím k vítězství	59
5.3 Drogová problematika od konce druhé světové války až do atentátu na prezidenta Kennedyho.....	61
5.4 Začátek opravdové války proti drogám.....	66

5.5	Represivní politika prezidenta Reagana a jeho následovníků	71
6.	Současný přístup k prohibici konopí ve Spojených státech.....	77
6.1	Konopí znovu začíná léčit Ameriku	78
6.2	Zmatení současných zákonů.....	86
6.3	Ekonomika a krize v souvislosti s prohibicí konopí.....	90
6.4	Společnost směřuje k legalizaci	93
7.	Závěr	101
8.	Resumé.....	106
9.	Bibliografie	116
9.1	Seznam literatury.....	116
9.2	Seznam internetových zdrojů	125
10.	Seznam citovaných textů v originálním znění.....	134
11.	Anotace	151

1. Úvod

Konopí provázelo člověka po tisíce let a vždy mu nabízelo širokou škálu možného využití. Starověké civilizace Číny, Indie a Předního východu jako první rozpoznaly, o jak výjimečnou rostlinu se jedná. Na území dnešních Spojených států amerických se konopné produkty poprvé oficiálně dostaly v roce 1492 s Kryštofem Kolumbem, jehož lodě měly lana a plachty vyrobené z vláken této rostliny.¹ S příchodem evropské civilizace se v Severní Americe začalo postupně rozmáhat i pěstování konopí, které se během několika dekád stalo naprosto zásadní komoditou s všestranným využitím v lékařství, zemědělství a později i průmyslu.

Bojovníci za nezávislost na Velké Británii a první prezidenti jako například George Washington (1732–1799) a Thomas Jefferson (1743–1826) sami vlastnili obrovské konopné plantáže a jejich bohatství se zčásti odvíjelo od schopnosti vypěstovat, zpracovat a dále prodávat tuto surovinu. Ústava Spojených států amerických byla sepsána na papíru, který byl vyroben z konopí.² Dnešní mladí Američané se však na hodinách dějepisu nemohou s podobnými zásadními historickými informacemi seznámit, jelikož o těchto faktech se ve školách neučí.

Celá americká společnost se v rámci absolutní prohibice konopí z roku 1937 a následné, do dnešního dne trvající „války proti drogám“ (*War on Drugs*) dostala do schizofrenní situace, která má zásadní dopady na politické a společenské uspořádání země. V této práci se nejdříve budu věnovat historickému vývoji vztahu mezi člověkem a konopím ve světě, poté se zaměřím na dějiny konopí od vzniku Spojených států až do nedávné minulosti. Po detailním rozboru politického a společenského vývoje zejména ve dvacátém století se na závěr pokusím o srovnání několika určujících faktorů v oblasti legislativy, ekonomiky, kriminality a nastíním možný budoucí vývoj. S využitím bohatých primárních a sekundárních

¹Jack Herer, *Spiknutí proti konopí aneb císař nemá šaty* (Kojetín: Cannabis Sativa, 1994), 5.

²C. L. Torrella, „Hemp vs. Marijuana: The Federal Battle to Control the Meaning of Cannabis” (MA thes., Indiana university, 2011), 17–18.

zdrojů se pokusím popsat vliv již sedmdesát pět let trvající prohibice konopí na fungování americké společnosti a formulovat možná východiska z této situace na základě historických zkušeností v kombinaci se současnými poznatky moderní vědy.

Úvod do celé problematiky obstará ve druhé kapitole historická exkurze do dějin interakce mezi člověkem a konopnou rostlinou od počátku jejího využívání až po odhalení role, jakou konopí hrálo při americké válce o nezávislost. Ve třetí části se podrobně zaměřím na rozvoj lékařského využití konopí nejprve ve Velké Británii a posléze i ve Spojených státech, přičemž dostatek prostoru bude věnován i rozboru rozmachu zemědělské produkce a zpracování na americké půdě v průběhu devatenáctého století. Jako podklady k vysloveným hypotézám budu prezentovat primární písemné prameny podložené bohatými sekundárními zdroji.

Čtvrtá kapitola se nejdříve bude zabírat původem vzniku tzv. „marihuanového šílenství“ (*Reefer Madness*), které určovalo vládní politiku v období krizových třicátých let dvacátého století. Bude dokázáno, jak nově vznikající protidrogové orgány za výrazné podpory médií podněcovaly rasovou nesnášenlivost a kvůli skrytým zájmům několika magnátů kriminalizovaly využívání této užitečné rostliny. V této části se pokusím uvést do nových souvislostí známá fakta a odhalit přesné motivace nejvýznamnějších nepřátel konopí.

Následující kapitola bude sledovat situaci od druhé světové války s hlavním důrazem na plán republikánského prezidenta Richarda M. Nixona (1913–1994), který v roce 1971 vyhlásil dnes již legendární „válku proti drogám“ a pomohl tak prohlubující se společenské paralýze a vnitřnímu rozkladu údajně nejdemokratičtější země na světě. Ve stínu války ve Vietnamu pokračovala na domácí půdě tvrdá represe místo prevence, rasové útoky a diskriminace byly stejně jako před sto lety na denním pořádku a rychle narůstal počet občanů nesmyslně uvězněných za nenásilné přestupky. Jak bude jasné z doložené literatury a statistik, pozitivních důsledků této války bylo velice poskrovnu. Přesto administrativa prezidenta Nixona a po něm zejména Ronalda Reagana (1911–2004) zcela ignorovala viditelné neúspěchy vlastní politiky, rázně odmítala výsledky vládou zadaných výzkumů o zanedbatelné škodlivosti marihuany a nastavila diskurz, který v mnoha konzervativních státech Unie dodnes převládá.

V liberálnějších státech se místní volení zástupci vydali jinou cestou a postupně během posledních desetiletí vytvářeli legislativu, která snižovala postihy za držení marihuany, a v určitých pokrokových státech byly dokonce spuštěny programy, které nemocným občanům zprostředkovávají přístup k léčebnému konopí. Přesto nebo právě proto se zhoršuje schizofrenní a dlouhodobě neudržitelná situace ve společnosti, kdy stovky tisíc Američanů postupují v souladu se zákonem svého státu a zároveň každý den porušují zákony federální vlády. Tento stav ovlivňuje celou společnost a má zásadní dopady na její fungování, což bude předmětem důkladné analýzy závěrečné části této práce.

Konkrétně budou rozebrány prameny a statistiky z relevantních oblastí politického a společenského života – tedy legislativní stav, ekonomická situace a zdravotnictví a v neposlední řadě úroveň kriminality a zátěž vězeňského systému na veřejné rozpočty. Bude doloženo, že tyto oblasti spolu do značné míry souvisí a prolínají se. Neméně důležité bude popsat kulturní a společenské podnebí v různých liberálních a konzervativních státech. Budu se snažit pochopit uvažování a postoje občanů na základě historické zkušenosti, kulturního dědictví a odporu vůči opresivním systémům. Po prezentaci pečlivě vybraných důkazů a uvedených historických informací budu argumentovat, že současný stav represe a konzervativního odmítání vědecky podložených faktů ohledně konopí v určitých státech dusí ekonomiku a zároveň páchá neviditelné, ale přitom obrovské škody na způsobu vnímání americké demokracie – jak mezi samotnými Američany, tak po celém světě.

V závěru se pokusím shrnout výsledky bádání do obecnějšího rámce fungování současné americké společnosti v oblasti drogové politiky a svobody občanů. Na základě provedených rozborů nastíním, jakým směrem by se měla ubírat agenda federální vlády tak, aby zákony ve společnosti začaly opět fungovat v zájmu a pro dobro všech Američanů, ne pouze hájit zájmy vyvolené hrstky mocných a bohatých lobbistických skupin, které – jak bude také dokázáno – nesou přímou zodpovědnost za současný neutěšený stav.

2. Stručná historie interakce člověka a konopí do počátku devatenáctého století

Pro pochopení současné situace ve Spojených státech amerických je nezbytně nutné zmínit několik zásadních informací k tomu, jak lidstvo dokázalo využívat konopí v průběhu dějin. Ze staré Číny a Indie se přes Persii, Řecko a Řím dostala tato rostlina až do Evropy, kde se její pěstování rozšířilo v nově vznikajících národních státech jako například v Anglii a Francii. S příchodem evropské civilizace na americkou půdu se během tří staletí stala jednou z nejvyužívanějších zemědělských plodin v Severní Americe. Co všechno tedy konopí dokázalo vykonat ve prospěch lidstva ještě předtím, než z něj vláda Spojených států amerických uměle vytvořila onu nebezpečnou drogu marihuanu?

2.1 První zmínky u asijských civilizací

Od chvíle, kdy se poprvé lidé začali usazovat u břehů velkých řek, aby mohli obdělávat půdu a postupně formovat první civilizační útvary, byla pro ně zásadní schopnost pěstovat a kultivovat určité rostliny. Metodou pokusů a omylů postupně zjišťovali, které plodiny jsou vhodné ke konzumaci a na výrobu různých nástrojů. Díky tomu všechny tyto starodávne civilizace ať už v Mezopotámii, Číně, Indii či jinde dříve nebo později poznaly, jaký přínos pro ně pěstování konopí může mít.

Nejstarší archeologické nálezy pocházejí z ostrova Tchaj-wan:

Archeologové zde objevili vesnici z doby kamenné, jejíž stáří určili na 10 000 let. Na místě našli zbytky nádob, které byly zdobeny vetlačením svázaných stonků do mokrého jílu, z něhož se vyráběly. Mezi dalšími byly nalezeny zašpičatělé nástroje velmi podobné těm, které byly později používány k oddělení konopných vláken od stonků.

Tyto nádoby a nástroje naznačují, že lidé určitým způsobem využívali konopí od počátku dějin.³

Tradičním místem, odkud se konopí mělo postupně rozšířit do celého světa (s výjimkou polárních oblastí), je střední Asie. V dnešní době vznikají i teorie, které přisuzují vysoký stupeň rozvoje okolních civilizací do značné míry tomu, že lidé zde jako první v historii znali a dokázali mnohostranně využívat tuto rostlinu. Autoři knihy *Rostliny bohů*⁴ tvrdí, že kromě bohatých možností v zemědělství se „konopí také účastnilo náboženských rituálů (obzvláště v kombinaci s ženšenem) a pomáhalo šamanům předbít čas a odhalovat budoucnost.“

Rychlé rozšíření konopí po celém světě potvrzuje i jazykový rozbor kmene slova, protože „*canna*, kořen slova *cannabis*, se objevuje v prapůvodním indoevropském dialektu a zachoval se v určité podobě v angličtině, němčině, latině, řečtině, perštině a v sanskrtu.“⁵ Do staré angličtiny se konopí dostalo „kolem roku tisíc našeho letopočtu jako *hanf*, v moderní angličtině existuje proto *hemp*, v němčině *hanf*, holandštině *hennup* a ve švédštině *hamp*.“⁶ Také v českém jazyce lze snadno rozeznat podobnost mezi slovy *cannabis* a konopí.

Zásadní přelom v koexistenci člověka a konopí přišel v podobě objevu léčebného využití různých částí této rostliny – podle dochovaných pramenů pochází nejstarší zmínky právě ze staré Číny, konkrétně z doby působení legendárního císaře a léčitele Shen Nunga. Ten dokázal zkompletovat tradiční způsoby přírodní léčby a znalosti přenášené z generace na generaci:

Uvádí se, že kolem roku 2737 před Kristem vytvořil první sbírku farmakologických receptů a návodů pro léčbu. Právě konopí – *ta-ma* – uvádí mezi nejlepšími elixíry na nesmrtelnost. „Samičí rostlině je zde připisována energie jin,

³ Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 6–7.

⁴ Albert Hoffman, Christian Rätsch and Robert E. Shultes: *Plants of the Gods* (Rochester: Healing Arts Press, 2001), 94.

⁵ Chris Bennett, „Early/Ancient History,“ in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, ed. Julie Holland (Rochester: Park Street Press, 2010), 17-18.

⁶ Kleanthis Grivas, *Cannabis, Marijuana, Hashish*, přel. Deborah Whitehouse (Athens: Nea Synora – A. A. Livanis, 1994), <http://www.drugtext.org/Table/Cannabis-Marihuana-Hashish/> (navštíveno Říjen 15, 2012), 21.

samčí naopak jang. Samičí rostliny jsou doporučovány při ženských potížích, revmatismu, beri-beri, malárii, zácpě, dně, poruchách koncentrace a dalších neduzích.⁷

Civilizace starověké Číny dokázala díky stupni svého vývoje zpracovat a umně využít de facto všechny části této rostliny. Kořeny, semínka a květy použila na medicínu (semínka také na jedlý olej), stonky na oblečení, papír, provazy a tak dále.

Tento z dnešního pohledu převážně pragmatický přístup ke konopí se na území sousední Indie změnil v uctívání posvátné rostliny především z hlediska psychoaktivních účinků, které se staly nedílnou součástí kulturních zvyků a náboženství v této významné starověké kultuře. Popíjení *bhangu* – nápoje z konopí a dalších rostlin – patří mezi tradiční odpočinkovou činnost i v dnešní době (především z náboženských důvodů), přičemž dříve tento přípravek ve velké míře také pomáhal nabudit vojáky před bitvou, snižoval horečky a ulevoval od bolestí. Člověk se díky němu dostal i do stavu, kdy mohl komunikovat s bohy, přičemž *bhang* byl také důležitou součástí tantrické jógy a sexu, protože jeho účinky zintenzivňovaly duchovní prožitek při aktu (Abel 1980, 21).

Na přelomu dvacátého století byla zformována Indická drogová komise, která měla za úkol zmapovat užívání konopí v zemi. Dospěla k těmto závěrům:

Pro vyznavače hinduismu je konopí posvátnou rostlinou... Kromě horečky pomáhá s dalšími nemocemi... Léčí úplavici, úpaly, zrychluje trávení, zlepšuje apetit, bystří intelekt, tělu dodává sílu a myslí radost... Díky *bhangu* přežilo mnoho indických rodin strádání během hladomorů. Bránit v užívání nebo dokonce zakázat tak posvátnou a prospěšnou bylinu, jakou je konopí, by mělo za následek rozsáhlé utrpení a rozpory... Lidé by byli připraveni o svou pomoc v nouzi, o lék v nemoci, o strážce, jenž je laskavě chrání před strádáním okolního světa. (Abel 1980, 22)

⁷ Chris Conrad, *Konopí pro zdraví* (Praha: Pragma, 2001), 21.

2.2 Rozšíření rostliny na Blízkém východě a život Ježíše Krista

Tisíc let před narozením Ježíše Krista bylo konopí nejrozšířenější zemědělskou plodinou po celém světě. Díky vysokému stupni rozvoje určitých civilizací dokázali lidé z jedné rostliny získat materiál k výrobě oblečení, plachet, lan, papíru a pláten. Věděli také, jak zpracovat semínka na výrobu oleje do lamp i do jídla a byli dobře seznámeni s mnoha léčivými účinky různých částí rostliny.⁸

Nicméně je nutné si uvědomit, že tehdejší civilizovaný svět končil u tureckých břehů Středozemního moře – všestranné využití konopí bylo doloženo (kromě již zmiňované Číny a Indie) na území Malé Asie a Předního východu v Asyrské říši, v Babylónii, Palestině a u Skythů, jejichž rituální využití konopí pro obyvatele Evropy poprvé popsal řecký dějepisec Hérodotos v pátém století před Kristem.⁹

Samotní Řekové později začali jako první Evropané využívat konopí pro výrobu lan a plachet pro obchodní a válečné lodě, stejně jako následně Římané. Ti ho nepěstovali na území dnešní Itálie a Řecka, ale dováželi ze vzdálenějších míst v Malé Asii, jež spadala do jejich sféry vlivu. Stejně tak „nebylo doloženo, že by Řekové nebo Římané využívali konopí pro jeho psychoaktivní účinky, ačkoli s nimi byli obeznámeni díky římským lékařům Dioscoridovi, Galenovi a Oribasiovi“.¹⁰

Velice kontroverzním tématem je údajná přítomnost konopí ve Starém a Novém zákoně, přičemž debaty o tom, zda konopí bylo zmiňováno v Bibli, se mezi odborníky vedou již více než sto let:

V roce 1903 představil britský antropolog Charles Creighton hypotézu, podle které síla Samsona a šílenství Saula bylo ovlivněno konopím, ovšem nepřinesl dostatek důkazů a jeho teorie nebyla všeobecně přijata. Nicméně v roce 1936 přišla s podobnou hypotézou Creightonova polská kolegyně Sára Benetová, kterou podložila

⁸ Julie Holland, „Introduction to Part One,” in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, ed. Julie Holland (Rochester: Park Street Press, 2010), 7.

⁹ Joseph W. Jacob, *Medical Uses of Marijuana* (Bloomington: Trafford Publishing, 2009), 11.

¹⁰ Leslie L. Iversen, *The Science of Marijuana* (New York: Oxford University Press, 2000), 20.

vědecky přijatelnou jazykovou analýzou kořenů různých slov jak z hebrejského originálu, tak z aramejského překladu, které v mnoha místech prokazatelně zastupovaly výrazy pro aromatické konopí.¹¹

Etymologický rozbor různých verzí slova *cannabis* ve Starém zákoně byl v průběhu let potvrzen dalšími vědci a nikdy nebyl přesvědčivě vyvrácen. Konkrétní využití bylo doloženo zejména při náboženských rituálech, jako jedna z aromatických rostlin se konopí používalo jako příměs do kadidla a také se přidávalo do léčivých olejů – například jak popisuje Joseph W. Jacob, Exodus 30:23 obsahuje tuto pasáž: „Bůh přikázal Mojžíšovi vyrobit svatý olej¹² z myrhy, skořice, kasie a *kanehbosm*. Tento *kanehbosm* byl složeninou slov *kaneh* a *bosm*, kdy *kaneh* znamená konopí a slovo *bosm* se překládá jako aromatický, vonící (Jacob 2009, 8).“ V průběhu dějin se v různých prepisech a překladech Bible *kanehbosm* změnil nejdříve na vonnou třtinu – *fragrant cane* – a následně na *sweet calamus*, což souhlasí i s českou verzí, kde se dnes na místě konopí nachází puškvorec.

Zmínka o svatém oleji vede přímo k nejproblematictější části Bible a hlavnímu protagonistovi Nového zákona – samotnému Ježíši Kristovi a obzvláště jeho kontroverzním uzdravovacím schopnostem. Je příznačné, že samotný výraz Krist vychází z hebrejského Mesiáš, což znamená „pomazaný“ a odkazuje na výše zmiňovaný léčivý olej z Exodu 30:23 (Bennett 2011, 24).

Ježíš nabádal své učedníky, aby tímto olejem léčili nemocné, a tak je možné, že právě díky konopí mohly začít vznikat legendy o zázračných uzdraveních.¹³ Jacob připisuje této rostlině i Kristovo vzkříšení, protože velká koncentrace konopné

¹¹ Ethan B. Russo, „History of Cannabis and Its Preparations in Saga, Science and Sobriquet,” *Chemistry & Biodiversity* 4, (2007): 1631, 1633.

¹² Pro tento liturgický olej existuje český výraz křižmo, který vychází z řeckého *chrisma*, což je olej používaný zejména na křtění a svěcení. Více například zde: Pavel Váša a František Trávníček ed., *Slovník jazyka českého*, 2. přepr. a dopl. vyd. (Praha: Fr. Borový, 1941).

¹³ Například v Markovi 6:13: „Vyháněli démony, nemocné potírali olejem a uzdravovali je.“ Anebo v Jakubovi 5:14: „Stůně-li kdo z vás? Zavolej starších sboru, ať se modlí za něho, mažíce jej olejem ve jménu Páně.“

pryskyřice v podobě tzv. hašiše může vést k dočasné (i několikadenní) ztrátě vědomí, což mohli Římané jednoduše zaměnit za smrt. V pasáži Talmudu, jež popisuje Ježíšovo zmrtvýchvstání, se praví, že na cestě k popravě dostal část kadidla v poháru s vínem, aby mohl usnout (Jacob 2009, 16). Složení kadidla jsem zmiňoval výše, proto je možné, že se konopí v nějaké formě cestou na kříž k Ježíšovi dostalo – do jaké míry mohlo být ovšem zodpovědné za jeho zázračné vzkříšení, nebude zřejmě nikdy přesně doloženo.

Chris Bennett přesto rozvíjí podobně zajímavé teorie ve svém příspěvku do kritickou oceňované, v roce 2011 vydané knihy *Pot Book*:

Jak začal Ježíš se svými následovníky šířit znalost léčivých vlastností konopí po starověkém světě, ze singuláru Kristus vznikl plurál křesťané, tedy ti, kteří byli pomazáni svatým olejem. Podle Nového zákona platí, že „pomazání, které od něj obdržíš, zůstane v tobě a ty nepotřebuješ nikoho, aby tě učil. Ale protože jeho pomazání tě naučí o všech věcech, a protože je to pomazání skutečné – ne falešné – drž se toho právě tak, jak tě to učí (Jan 2:27).“ Křesťané, oni „pomazání“, získávali „vědomosti o všech věcech“ díky tomuto „pomazání od Svatého“. (Bennett 2011, 24)

Samozřejmě je možné interpretovat podobné pasáže z Bible různě, ostatně mnozí učenci ze všech možných vědních oborů uměli v nejasných pasážích najít vždy přesně to, co hledali. Důležité a validní jsou pouze hypotézy, které byly následně podloženy konkrétními důkazy. Jeden ze starších renomovaných zdrojů zmiňované teorie ve prospěch konopí zpochybňuje, ovšem jeho názory jsou – na rozdíl od těch výše prezentovaných – přes tři desítky let staré. Přesto bude vhodné je v zájmu rovnovážné argumentace zmínit:

Na základě faktu, že Skythové dosáhli během sedmého století před naším letopočtem břehů Palestiny, vznikaly hypotézy o jejich předání znalostí rostliny Izraelitům v průběhu jakési kulturní výměny. Lingvistické argumenty měly následně podpořit tvrzení, že Izraelité užívali marihuanu. Například hebrejské přídavné jméno *bosm*, které se překládá jako aromatický či voňavý, se objevuje ve spojení se slovem *qe neh* (možno psát také *kaneh* nebo *kaneb*), a kvůli podobnosti tohoto

výrazu a skythského výrazu *kannabis* se začalo tvrdit, že se jedná o identický výraz. Ovšem slovo *qe neh* nemá jednoznačný význam a zmátlo již mnoho odborníků na Bibli. Izajáš 43:24 neodkazuje na *qe neh* jako na příjemně vonící, ale jako na sladkou rostlinu. Přitom by sotva někdo mohl tvrdit, že marihuanové listy chutnají sladce. Na základě tohoto odkazu na sladkou rostlinu předpokládají experti na čtení Bible a botanici, že *qe neh* byl pravděpodobně výraz pro cukrovou třtinu. (...) Odkazy na *qe neh* jako koření v Exodu 30:23 také spíše reprezentují cukr, než aby se jednalo o konopí. (Abel 1980, 26)

Tato argumentace působí na první pohled zcela logicky, přičemž Ernest L. Abel je i v dnešní době často citovaným autorem v oblasti historie konopí. Z předchozího textu bylo ovšem jasně vidět, že se s ním mladší odborníci v tomto bodě rozcházejí. Abelova argumentace ohledně této problematiky působí vcelku vágně – pokud přijmu hlavní tezi, že *qe neh* odkazoval na sladkou chuť, musím zásadně nesouhlasit se závěrem – marihuanové listy mohou bez problému chutnat sladce, obzvláště jako nápoj v kombinaci s několika dalšími ingrediencemi.

Bohužel další konkrétní důkazy na podporu své hypotézy o nepřítomnosti konopí v Bibli Abel na rozdíl od Carla Rucka z Bostonské univerzity nepředkládá. Tento odborník na klasickou historii se dlouhodobě zabývá spiritualitou a náboženstvím a ve svém článku z 12. ledna roku 2003 „Was There a Whiff of Cannabis about Jesus“ v *The Sunday Times* mimo jiné tvrdí následující:

Starodávný recept na přípravu tohoto oleje, jak je zaznamenán v Exodu, se skládá z více než čtyř kilogramů vrchních květů konopí (známé v hebrejštině jako *kanehbosm*) extrahovaných zhruba v šesti litrech olivového oleje s dalšími různými bylinami a kořením. Směs se používala na pomazávání a vykuřování, které umožňovalo duchovním a věstcům vidět a promlouvat s Jahvem. Navíc byly nalezeny zbytkové částice konopí v nádobách z Judey a Egypta na místech, která se využívala k léčení a předvídání budoucnosti. (Ruck 2003)

Absolutní pravdy se pravděpodobně nebude možné nikdy dobrat, přesto jsem záměrně věnoval této podkapitole větší prostor. Velice vhodně lze na této

problematice ilustrovat, jak různorodé mohou být interpretace určitých pramenů, což může vést k dezorientaci a velice odlišným závěrům. Přesto je nevyvratitelné, že konopí muselo z Asie doputovat až na Přední a Blízký východ, a je proto vysoce pravděpodobné, že se s ním lidé za Kristova života setkávali. Je také dost dobře možné, že samotný Ježíš Kristus znal léčivý potenciál této rostliny a hojně jej využíval – ostatně, proč by neměl? V té době neměla stigma nebezpečné drogy a pro obyvatele tehdejšího světa se jednalo o rostlinu, ke které chovali úctu právě pro její všeobecnou prospěšnost. Zde bych jenom dodal, že podle mého názoru by konzervativní a silně věřící část americké společnosti mohla na konopí mít docela jiný názor, kdyby měla k dispozici tyto legitimní argumenty a hodnověrné hypotézy.

Pokusil jsem se také zkontaktovat s profesorem Ruckem a Chrisem Bennettem, aby mi pomohli vysvětlit rozdílnou interpretaci Ernesta L. Abela a mladších odborníků. Z jejich odpovědí jsem pochopil, že to souvisí právě s výše zmiňovanými nálezy nádob v Judeji a Egyptě, které začátkem devadesátých let (tedy deset let po posledním vydání Abelovy knihy) objevil archeolog Joel Zias a potvrdil tím hypotézy, jež Abel v osmdesátých letech zavrhoval. Mezi jinými našel u historického města Bejt Šemeš skrytou hrobku ze čtvrtého století před naším letopočtem, ve které se nacházely ostatky mladé ženy:

Dívka zemřela při porodu ve věku čtrnácti let a vedle jejího nenarozeného dítěte se našlo sedm gramů organického materiálu, o kterém se vědci původně domnívali, že se jedná o kadidlo. Následný mikroskopický rozbor a plynová chromatografie potvrdily, že materiál nepochybně obsahoval tetrahydrocannabinol – psychoaktivní a léčebnou složku konopí setého. Písemné prameny ze sousedního starověkého Egypta navíc dokládají první lékařské využití konopné rostliny při porodních potížích již 1600 let před naším letopočtem.¹⁴

Potlačování či nepřijímání dnes již ověřených informací o možné přítomnosti konopí v Bibli podle všeho souvisí s problematikou očernění a prohibice konopné rostliny ve Spojených státech amerických v první polovině dvacátého století. Na druhou stranu je pravdou, že argumentace a výzkum se i v této oblasti

¹⁴ Joel Zias et al., „Early Medical Use of Cannabis,” *Nature* 363 (1993): 215.

v posledních letech viditelně začíná zaměřovat na získávání konkrétních důkazů a jejich analýzu, a pokud určité politické zájmy ustoupí zájmům vědy, dočká se veřejnost bezpochyby dalších zajímavých objevů nejen z období kolem života Ježíše Krista a jeho následovníků. Možnosti podobně obsáhlého zkoumání následné doby temna jsou značně omezené, proto nyní budu moct postupovat rychlejším tempem.

2.3 Konopí v době temna až do objevení Nového světa

Jak již bylo řečeno, v Řecku ani v Římě nebyl konopí přisuzován takový zásadní náboženský a technický význam jako na Předním východě a v Asii, i když o něm lidé měli k dispozici dostatek informací. O mnohostranné využití vláken se začali více zajímat až kolem prvního století našeho letopočtu, přičemž ve srovnání se Čínou a dalšími starověkými civilizacemi bylo toto využití stále zanedbatelné.¹⁵

Po rozpadu římského impéria přichází do Evropy známá doba úpadku, kdy se navrácí primitivní způsob života – moudrost a vzdělanost starověku je zapomenuta a moc si udržují jednotlivé bojovné kmeny germánských a slovanských národů. Způsob jejich života se více blíží pravěkým dobám s primitivním (ve srovnání s vyspělými civilizacemi starověku) způsobem obdělávání půdy a pohanskými náboženskými rituály.

Přítomnost konopí v životě lidí na území dnešní Evropy byla prokazatelně doložena již v neolitu, protože z této doby pochází objevená semínka rostliny ve významných nalezištích dnešního Německa, Švýcarska, Rakouska a Rumunska.¹⁶ Výzkumy tohoto období (podobně jako doby temna) jsou odkázány víceméně pouze na archeologické nálezy, protože primární písemné prameny samozřejmě neexistovaly. O zcela konkrétním využití konopí v těchto dobách je tedy možné pouze spekulovat, dá se nicméně logicky předpokládat, že semínka i květy sloužily jako potrava, protože je bylo možné konzumovat bez jakékoli další

¹⁵ Peter Stafford, *Psychedelics Encyclopedia* (Berkeley: Ronin Publishing, 1992), 160.

¹⁶ Simon Wills, „Cannabis Use and Abuse: An Historical Perspective,” in *Cannabis: the Genus Cannabis*, ed. David T. Brown (Amsterdam: Harwood Academic Publishers, 1998), 4.

úpravy. Zda lidé rostlinu využívali i pro její psychoaktivní účinky podobně jako například v Indii, není zcela doloženo, ačkoli několik nálezů to naznačuje:

Je potvrzeno, že existoval jistý kmen Dáků známý pod jménem *kapnobatai* (nejpřesněji přeloženo jako „zkouření chodci“), což mohlo popisovat jejich intoxikaci konopím. Dácie se rozkládala na území dnešního Rumunska a východního Maďarska, přičemž existují důkazy o zdeším pěstování konopí v té době. (Wills 1998, 5)

Taková argumentace bohužel nemůže sloužit jako pádný důkaz, ale pouze jako teorie, ze které není možné vyvozovat hodnověrné závěry. Archeologické nálezy ale dostatečně potvrzují další, rychlé rozšíření pěstování konopí až do nejzápadnějších částí Evropy kolem roku 400 našeho letopočtu. Z této doby pochází nálezy na území Anglie a v následujícím období se pěstování této rostliny rozšířilo po celých britských ostrovech (Stafford 1992, 161).

Pokud bych chtěl zkoumat i písemné prameny a zkušenosti s léčivými vlastnostmi konopí, musel bych se v období vymezeném zhruba lety 500 až 1500 zaměřit ve větší míře mimo Evropu, protože fundované primární prameny o všestranném využití konopí pochází zejména z Arabského poloostrova jakožto hlavního centra tehdejší vzdělanosti. Tím bych se ovšem velmi odchýlil od původního tématu této práce, proto uvedu pouze stručnou zmínku a poté se přesunu do Anglie sedmnáctého století – tedy do centra první velké vlny evropské kolonizace území dnešních Spojených států amerických, kam se s bílým člověkem rychle rozšířila i rostlina konopí.

V knize *Konopí jako lék* vysvětluje Franjo Grotenhermen, jak to bylo ve středověku s konopím v arabském světě:

Rozličné medicínské využití konopí v celém arabsko-islámském prostoru od Persie až po Španělsko je jednoznačně prokázáno mnoha dokumenty. Arabská medicína dosáhla v desátém století po Kristu svého vrcholu. Zatímco v antice mělo dosud opium větší význam než léčivé a omamné rostliny, nyní se nejvýznamnější rostlinou tohoto typu stalo konopí respektive hašiš [koncentrovaná forma psychoaktivního THC a dalších látek obsažených v samičích květech]. Také nejslavnější ze všech arabských lékařů, Ibn Sina (žil

v letech 981 až 1037), jenž bývá obvykle označován latinským jménem Avicenna, se zmiňuje o této rostlině ve svém díle *Al-Qanun at-Tibb* (...) K medicínám oblastem využití konopí patřily: neurologická onemocnění jako epilepsie a migréna, menstruační potíže, podpora při porodu a další.¹⁷

Je tedy vidět, že znalost léčivých vlastností konopí se z Asie dostala do islámského světa a přední učenci doby byli navíc schopni zaznamenávat veškeré poznatky na papír, který byl stejně jako v Číně vyráběný jak jinak než z konopí.¹⁸

Nejčastěji uváděnou středověkou zmínkou z kontinentální Evropy o podobném využití rostliny jsou zápisky německé abatyše Hildegardy z Bingenu (1098–1179), která konopím také léčila nemoci.¹⁹ Její dlouhověkost tomu ostatně napovídá.

Z území dnešní Velké Británie pochází první doložené zmínky o přítomnosti konopí ze čtvrtého století našeho letopočtu. V průběhu několika století se pěstování konopí rozšířilo po celých ostrovech a bylo hodnotným zdrojem vlákna na výrobu oblečení. Stejně jako v Číně sloužilo i jako vhodná potrava v podobě semínek zpracovaných dále na olej anebo určených k přímé konzumaci.

Nicméně psychoaktivní účinky tehdejší obyvatelé britských ostrovů ještě nepoznali, protože podnebné podmínky nebyly nakloněny odrudám produkujícím větší množství pryskyřice na samičích rostlinách. Tato pryskyřice obsahuje téměř všechny podíl jediné psychoaktivní složky konopí – již zmiňovaný tetrahydrocannabinol (mezi laickou veřejností obecně známý spíše pod zkratkou THC) a původně se odrůdy s vysokým obsahem této látky vyskytovaly v suchých oblastech střední a jihovýchodní Asie, zatímco v podmínkách mírného pásu Evropy rostly převážně odrůdy konopí setého (latinsky *Cannabis sativa*).²⁰

¹⁷ Franjo Grotenhermen, *Konopí jako lék* (Olomouc: Fontána, 2009), 23–24.

¹⁸ Rowan Robinson, *Velká kniha o konopí* (Praha: Volvox Globator, 2004), 39.

¹⁹ Lester Grinspoon a James B. Bakalar, *Marihuana: Zakázaná medicína* (Bratislava: CAD Press, 2006), 14.

²⁰ Konopí seté bylo známé pro nižší obsah pryskyřice, ale zato mělo větší výnosnost, co se týče vzrůstu a výsledného materiálu na výrobu vláken a oleje (Grinspoon a Bakalar 2006, 13). Naopak konopí indické (*Cannabis indica*) rostlo původně zejména – jak už název napovídá –

Ani William Shakespeare ještě v žádné ze svých her nezmiňuje lékařské nebo intoxikační využití konopí, i když několikrát se vyjadřuje o provazech – jako například v *Jindřichu V.*, kde naráží na fakt, že na šibenice se používaly konopné provazy (kvůli přesnosti ponechávám ukázkou v originálním znění):

Let gallows gape for dog, let man go free,

And let not hemp his wind-pipe suffocate.²¹

V kontinentální Evropě mezitím skončila doba temna a díky renesanci a humanismu se začala opět rozvíjet vzdělanost. Mnoho herbářů a medicínských přehledů z druhé poloviny patnáctého století popisovalo léčivé účinky konopí, jako například *Kreüterbuch* Hieronyma Bosche, anebo uznávaný lékař a filozof Paracelsus představil v *Deváté knize léků* jako všeobecně nejlepší lék směs *Arcana Compositum*, která obsahovala i konopí (Grotenhermen 2009, 27). V Anglii se objevilo konopí v příručce Williama Turnera z roku 1528 *Nový herbář* a v sedmnáctém století byly na ostrově rozšířené tři populární příručky o bylinkách, které popisovaly i lékařské využití konopí. Všechny vycházely z řeckých a římských pramenů a byly si velice podobné, co se možného využití rostliny při fyzických potížích týče. Ovšem v roce 1621 publikoval duchovní Robert Burton svou *Anatomii melancholie*, kde poprvé navrhoval použití konopí i při léčbě psychických problémů a depresí (Wills 1998, 16).

Jako zajímavost bych zmínil fakt, že Francie zaujala ke konopí velice pragmatický postoj již začátkem patnáctého století, což mělo za důsledek ekonomickou akceleraci a růst politické moci. Podle slavného benediktinského mnicha,

v podhorských oblastech Indie (také dnešního Afghánistánu) a mělo obvykle velmi vysoký obsah psychoaktivního THC, což může částečně vysvětlovat jeho tamní velice rozšířené využití při náboženských rituálech a specificky posvátný charakter rostliny, o kterém jsem se již zmiňoval. Obecně se zvýšená tvorba pryskyřice považuje za prostředek, jakým se rostlina chrání před teplem a suchem, a proto jsou podobné silně psychoaktivní odrůdy přítomné i v rovníkových oblastech Afriky nebo v Latinské Americe. U nás běžně na polích samovolně rostlo zejména konopí rumištní (*Cannabis ruderalis*), které ale nebylo ani psychoaktivní, ani nerostlo do rozměrů konopí setého – jeho využití bylo tedy pro člověka značně omezené. Původně pocházelo z oblastí jižní Sibíře (Stafford 1994, 159).

²¹ William Shakespeare, *Henry V.* (New York: Washington Square Press, 2004), Akt III, Scéna VI, 45–6.

spisovatele a lékaře Françoise Rabelaise bylo konopí pro své vlastnosti vrcholným představitelem rostlinné říše (Jacob 2009, 22). Francie od začátku patnáctého století nadšeně rozvíjela zemědělskou produkci a zpracování konopného materiálu. Pěstování, prodávání, kupování, výměnné obchodování, vývoz a dovoz – to vše pomáhalo království ekonomicky i politicky expandovat a bohatnout. V této době byli francouzští farmáři pravidelně vybízeni k tomu, aby pěstovali více vlny, lnu a především konopí (Jacob 2009, 22). Pro téma této práce je zajímavé upozornit na fakt, do jakého extrému tato situace dospěla právě v souvislosti s Anglií, protože:

V šestnáctém století se o Francii tvrdilo, že má dva magnety, díky kterým k sobě stahuje bohatství Evropy. Jedním z nich byla pšenice a druhým konopí. Vývoz konopí do samotné Anglie dosáhl v letech 1686 až 1688 více než devět set tun ročně. Není proto divu, že Angličané hořkovali nad tím, jak jejich ekonomika chřadne kvůli dovozu konopí z Francie. (Abel 1980, 88)

S příchodem evropské civilizace do Nového Světa se tedy dalo očekávat, že obzvláště v případě Anglie bude hlavní prioritou kromě zabírání území a dovozu nerostných surovin snaha zvýšit zemědělskou produkci plodin, na kterých byla ekonomika království nejvíce závislá. Tomu, co se odehrávalo v životě prvních prvních anglických osadníků od založení kolonie Jamestown až do vzniku Spojených států amerických, se bude věnovat následující podkapitola.

2.4 Role konopí při kolonizaci Severní Ameriky a vzniku Spojených států amerických

Existují hypotézy, podle kterých některé indiánské národy Latinské a Severní Ameriky znaly a pěstovaly různé odrůdy konopí. Ty měly být lehce odlišné od semínek rostlin, které v šestnáctém a sedmnáctém století dovezli Španělé a Angličané z Evropy. Podle Simona Willse konopí není v Jižní a Severní Americe původní rostlinou, ačkoli výzkumy z devadesátých let minulého století potvrdily přítomnost kanabinoidů (souhrnný název pro všechny účinné látky přítomné v rostlině konopí) v kostech dvou peruánských mumií z období zhruba tisíce až

dvou set let před Kristem. To naznačuje, že existoval nějaký kontakt mezi Amerikou a Asií dlouho před začátkem evropské kolonizace (Wills 1998, 14). Samozřejmě se mohlo jednat o zcela přirozenou cestu, kdy semínka přenášel vítr anebo tažní ptáci. Rowan Robinson tyto hypotézy doplňuje:

Vikingové používali konopné plachty a lana a pravděpodobně s sebou vozili semínka konopí, která zaseli, když před zhruba tisíci lety navštívili Severní Ameriku. (...) Konopí zde tedy rostlo i před objevením Evropany – snad se sem původně dostalo s čínskými průzkumníky nebo v lodních vracích, anebo ho přinesli ptáci migrující přes Beringův průliv na západní pobřeží amerického kontinentu. (Robinson 2004, 162)

Ani v této oblasti opět současná věda doposud nedokázala stoprocentně potvrdit platnost vyřčených teorií, nicméně v rámci obecného uvedení do problematiky a začlenění do dějinného kontextu tyto informace poslouží dostatečně. Historiky je stále považován za oficiální čas vstupu konopí na americkou půdu rok 1545, kdy ho Španělé dovezli za účelem pěstování z Evropy do Chile. Nicméně jak jsem zmiňoval v úvodu této práce, symbolicky prvním novodobým kontaktem konopí s americkým kontinentem bylo objevení kontinentu Kryštofem Kolumbem, jehož lodě měly lana a plachty vyrobené z konopí. Pro tyto daleké výpravy bylo nezbytně nutné používat ten nejkvalitnější materiál vyrobený z konopných vláken.²²

V roce 1606 přivezli Angličané semínko do Kanady, aby ho tam kultivovali na výrobu materiálů pro stavbu lodí. V roce 1611 přivezli semínka angličtí přistěhovalci do Jamestownu v dnešní Virginii a následně přinesli konopí do Nové Anglie tzv. „Otcové poutníci“ (*the Pilgrim Fathers*) v roce 1632 (Stafford 1994, 164).

Pěstování konopí se tedy velmi rychle šířilo souběžně s osídlováním nových oblastí. Mezi kolonisty ale nebylo zpočátku moc oblíbené, protože jejich primární starostí bylo jídlo, které si buď museli vyprodukovat, anebo vyměnit za lukrativní

²² Seaton Thedinger, „Prohibition in the United States: International and U.S. Regulation and Control of Industrial Hemp,” *Colorado Journal of International Environmental Law and Policy* 17 (2006): 425.

tabák – museli se tedy rozhodovat, která plodina jim nejlépe pomůže přežít. Tehdejší znalosti kultivace i komerční výnosnost nevyznávaly ve prospěch konopí, a proto mu v prvních desetiletích kolonisté neprojevovali přízeň. Bohužel pro ně viděli zástupci anglické vlády, jak se volně rostoucímu konopí ve zdejších podmínkách daří, a v souvislosti s rapidně se zvyšující poptávkou loďařské výroby pro armádu a obchodní loďstvo začali kolonisty nejdříve přemlouvat a poté i nutit do pěstování konopí.

V jedné z prvních zpráv z roku 1611 informoval Sir Thomas Dale, že král od loajálních poddaných očekává pěstování konopí. V roce 1619 již nařídila společnost Virginia každému obyvateli Jamestownu, aby nasázel sto rostlin, přičemž správce kolonie měl zasadit až pět tisíc kusů (Abel 1980, 73).

Situace se ovšem nadále vyvíjela dvěma zcela odlišnými směry – jednak armádní poptávka po konopných materiálech se neustále zvyšovala s tím, jak vzrůstala námořní a ekonomická moc Anglie, na druhou stranu obyčejní obyvatelé kolonií stále preferovali pěstování tabáku a kukuřice. Z pohledu kolonistů se jednalo o pragmatický přístup, protože z těchto plodin měli okamžitý a hmatatelný zisk (Wills 1998, 22), zatímco konopí se mělo ve velké míře odvážet na další zpracování pro účely námořnictva do daleké Anglie. Ostatně toto udržování statu quo, kdy mateřská země chtěla zachovat své kolonie pouze ve stavu výrobce a dovozce základních surovin bez další možnosti zpracování a následně je nutila odebírat hotové výrobky za plné tržní ceny, bylo jednou z hlavních dlouhodobějších příčin vzpoury třinácti amerických kolonií.

O rostoucí moci námořnictva a celého království v průběhu sedmnáctého století svědčilo kromě kolonizačních a vojenských úspěchů i to, že poptávka po konopí se stala pro anglické správce amerických kolonií absolutní prioritou. Jako důkazy mohou posloužit nabídky kolonistům z let 1662, 1671, 1688 a 1698, kdy například v Marylandu a Pensylvánii dostali návrh, že za každý vypěstovaný kilogram konopí obdrží odměnu v hodnotě dvou kilogramů tabáku, případně slevy na daních (Abel 1980, 73). Přesné roky uvádím z důvodu porovnání s výše popisovanou situací v Anglii v tomto období (kdy byla silně závislá na dovozu francouzského konopí), což podle mého soudu podtrhuje závažnost tohoto hospodářského problému.

V roce 1690 už společná produkce lnu, bavlny a konopí byla natolik velká, že mohla být na americké půdě postavena první papírna, což byl další důležitý, ale často opomíjený krok na cestě k budoucí nezávislosti. Papír byl kritickou „zbraní“ vojska při předávání rozkazů, logistických a dalších důležitých zpráv, nehledě na šíření zásadních informací mezi obyvatelstvem, tisknutí peněz a další využití (Jacob 2009, 32).

V průběhu osmnáctého století používaly koloniální vlády pod patronátem Koruny různé metody, jak přimět farmáře, aby pěstovali konopí – některé udělovaly pokuty a jiné dokonce platily řečníky, aby veřejnost přesvědčovali argumenty:

Parlament Jižní Karolíny schválil v roce 1733 mzdu Richardu Hallovi za to, že bude veřejnost poučovat o přednostech a kultivaci konopí. Dále měl za úkol napsat o této otázce knihu, po dobu tří let propagovat konopnářství a z Holandska dovážet kvalitní konopné semínko. (...) Jared Eliot zdůraznil potenciál konopí jako nejvýznamnějšího amerického produktu ve svých *Esejích o polním hospodářství v Nové Anglii* [*Essays Upon Fields Husbandry in New England*], které byly publikovány v roce 1739. (...) Naneštěstí pro kolonie neměla Koruna zájem na tom, aby získaly „nejvýznamnější produkt“. (Robinson 2004, 167)

Jednou z hlavních zbraní anglické koloniální správy byl zákaz předení a tkaní, který měl udržovat výše popisovanou závislost na mateřské zemi. Jenže mezi lety 1718 až 1745 přišla do kolonií velká vlna irských emigrantů (zejména kvůli opakovaným hladomorům²³), mezi nimiž bylo i mnoho profesionálních tkalců a přadláků, kteří představili nové a vylepšené postupy. Tím pádem na počátku války o nezávislost byli kolonisté už natolik soběstační, že mohli výrobky z anglických tkanin bojkotovat (Robinson 2004, 168).

V průběhu války se objevovaly příručky pro začínající pěstitele s radami o tom, jak se o plodinu správně starat. Také obsahovaly upozornění, že díky konopí může nové státní zřízení dosáhnout stabilní a soběstačné ekonomiky bez vlivu Koruny.

²³ David Dickson, „The Other Great Irish Famine,” in *The Great Irish Famine*, ed. Cathal Póirtéir (Cork: Mercier Press, 1995), 53.

Edward Antil sepsal v rámci filozofického spolku *American Philosophical Society* v roce 1777 pamflet začínající slovy:

Konopí je jednou z nejvýnosnějších plodin, které zem rodí v severních klimatických oblastech, protože výhodným způsobem zaměstnává velký počet chudých lidí, pokud je jeho produkce správně zorganizována. (...) Měla by proto o ní uvažovat (...) každá ze severních kolonií, každý obchodník a každý člověk, který ze srdce miluje svou zemi.²⁴

O deset let později tento spolek se sídlem ve Filadelfii, jehož členy byli mezi jinými i prominentní postavy amerických dějin a budoucí prezidentí Thomas Jefferson, John Adams, James Madison a George Washington, vydal další publikaci o správných postupech při pěstování konopí, aby farmáři mohli dosáhnout co největších výnosů. Tato publika přinášela cenné informace pro začínající pěstitele a pomohla rychlému rozvoji zemědělské produkce v nově vznikajících Spojených státech amerických. Z hlediska tématu této práce je nezbytně důležité uvědomit si, že pro všechny americké farmáře bylo až do začátku dvacátého století konopí seté známé pouze jako *hemp* – jeden ze základních zemědělských produktů určených k dalšímu materiálnímu zpracování (Torella 2011, 17–18). V lékařství se naopak vžil výraz *cannabis*, přičemž pejorativní marihuana v té době ještě nespátřila světlo světa.

První prezident Spojených států George Washington patřil mezi nejbohatší revolucionáře a vlastnil mnoho zemědělských pozemků. Nepřekvapí proto, že byl i dobrým znalcem a příznivcem konopí. Jak si ještě před válkou poznamenal do deníku: „12. a 13. května 1765 zaseto konopí u Blátivého dolíku poblíž mokřiny. (...) 7. srpna začalo oddělování samčích rostlin od samičích. (...) Vypadá to ale, že je již pozdě.“²⁵

²⁴ Edward Antil, „Observation of the Raising and Dressing of Hemp,” in *Transactions of the American Philosophical Society*, 1. vyd., 2. přepr. ed. (Philadelphia: R. Aitken & Son, 1789), 267, <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?ammem/faw:@field%28DOCID+icufawcbc0010%29> (navštíveno 30. 10. 2012).

²⁵ George Washington. „Hemp as a Fiber Crop 1765,” in *The Papers of George Washington: The Diaries*, ed. Donald Jackson, 1. vyd. (Charlottesville and Londýn: University Press of Virginia, 1976), 1, <http://memory.loc.gov/cgi->

Podle tohoto citátu odhadne každý zkušenější kultivátor, za jakým účelem mohl Washington také pěstovat – ve chvíli, kdy se stihnou před oplodněním oddělit samčí rostliny od samičích, zajistí se u samic větší tvorba pryskyřice obsahující psychoaktivní a léčivé látky. Proto smutné konstatování „je již pozdě“, naznačuje, že budoucí prezident velice pravděpodobně pěstoval konopí nejen za účelem produkce vláken a oleje (Jacob 2009, 32). Nicméně konkrétní důkazy, že by se věnoval i kouření, objeveny do dnešního dne nebyly.

O názoru dalšího bohatého farmáře a prezidenta Thomase Jeffersona vypovídá nejlépe jeho nadčasová kritika upřednostňování tabáku, který podle něj škodí jak půdě, tak lidskému zdraví. Bohužel jsem se v tomto ojedinělém případě nemohl dopátrat tištěné či online verze originálního textu farmářského deníku z jara 1791, ocituji tedy třetího amerického prezidenta z českého překladu knihy Rowana Robinsona:

Kultura tabáku je zhoubná. Tato rostlina velmi vyčerpává půdu. Pochopitelně si žádá velké množství trusu, čímž o něj připravuje ostatní produkce; nedává žádné krmivo pro dobytek a nenahrazuje tudíž spotřebované hnojivo. (...) V zemědělském systému je dobře známá skutečnost, že nejlepší konopí a nejlepší tabák rostou na stejném typu půdy. První artikl je v nejvyšší míře potřebný pro obchod a námořnictvo, jinými slovy pro bohatství a bezpečnost této země. Potřeba druhého, nikdy nepostradatelného a v některých případech škodlivého, pramení z rozmaru a jeho nejvýznamnější hodnotou jsou daně, kterými je zatěžován. (Robinson 2004, 174)²⁶

Je tedy zřejmé, na straně jaké zemědělské plodiny stáli oni „otcové zakladatelé“, kteří tím ve stejnou chvíli bojovali za hlubší nezávislost na mateřské zemi, protože s rozvojem pěstování konopí mohly vznikat následné zpracovatelské obory a do budoucna by díky tomu výrazně rostla i ekonomická síla země. Ve

bin/ampage?collId=mgwd&fileName=mgwd/gwpagewd01.db&recNum=392&itemLink=r?amme/m/mgw:@field%28DOCID+@lit%28mgw1b651%29%29%23wd010393&linkText=1 (navštíveno 30. 10. 2012).

²⁶ Sekundární odkaz na originální text v angličtině jsem našel na této internetové adrese:

<http://www.rexresearch.com/hhist/hhist2.htm#jefferson> (navštíveno 30. 10. 2012).

světle těchto informací nebude snad velkým překvapením, že návrhy oficiálních dokumentů, které daly za vznik Spojeným státům americkým, byly sepsány převážně na konopném papíře. Originály se nakonec psaly na pergameny ze zvířecí kůže, ale sám Thomas Jefferson sepsal první čtyři návrhy vyhlášení nezávislosti (*Declaration of Independence*) na papír vyrobený z konopí a stejně tak James Madison sepsoval návrhy americké ústavy (*Consitution*) na konopném papíře (Torella 2011, 18).

V průběhu války o nezávislost se pěstování a zpracování konopí mezi rebely natolik rozšířilo, že Thomas Paine mohl ve svém slavném pamfletu *Zdravý rozum* z roku 1776 spokojeně a vtipně poznamenat, že „konopných lan je takový nadbytek, až začínají tlít“.²⁷ Lze tedy zcela jednoznačně konstatovat, že během necelých dvou set let dokázalo konopí na území Severní Ameriky zapustit kořeny. I v průběhu dlouhého devatenáctého století bude zásadně ovlivňovat americkou politiku, ekonomiku a celou společnost, čemuž se bude podrobně věnovat třetí kapitola.

²⁷ Thomas Paine, *Common Sense and Related Writings*, ed. Thomas P. Slaughter (Boston: Bedford/St. Martin's, 2001).

3. Vzestup a pád konopí ve Spojených státech v devatenáctém století

Z pohledu světové ekonomiky se odhaduje, že pro všechna existující i nově vznikající zpracovatelská odvětví bylo konopí mezi lety 1700 a 1800 nejdůležitější surovinou a největším obchodním artiklem (Jacob 2009, 34). Hlavním spotřebitelem byla Velká Británie a její obchodní a vojenské loďstvo, nicméně v Anglii se koncem osmnáctého století začínala ve větším obracet pozornost také na lékařské využití rostliny, zatímco v nově vznikajících Spojených státech amerických se s postupnou kolonizací vnitrozemí překotně rozvíjela její zemědělská produkce a další zpracování.

Ačkoli se Spojené státy ustálily počátkem devatenáctého století jako suverénní a demokratický stát, přesto byly stále politicky i kulturně pevně svázány s Velkou Británií, která byla světovým ekonomickým i hospodářským hegemonelem a v mnoha oblastech ještě dlouho sloužila Američanům za příklad a vzor.

Co se týče konopí, hlavní rozdíl mezi oběma zeměmi byl v tom, že vlhké a deštivé ostrovní podmínky nikdy nebyly pro pěstování ideální, a proto se do Anglie v průběhu dějin musela naprostá většina suroviny dovážet, jak již bylo uvedeno. Ve Spojených státech zažívalo naopak pěstování konopí na rozlehlých, úrodných planinách obrovský rozkvět, což vedlo k neustále se zvyšující poptávce po manuální práci a tím pádem bohužel i k následnému rozvoji otroctví, čemuž se budu také věnovat. Než se ale podívám zblízka na konopnou situaci v Americe devatenáctého století, považuji za nutné zastavit se naposledy krátce na britských ostrovech – konkrétně u zásadních lékařských objevů.

3.1 Léčivé konopí vstupuje do anglosaského světa

Jak již bylo řečeno, Velká Británie byla pravděpodobně nejmocnějším státem devatenáctého století, což se projevovalo zejména v probíhající industriální revoluci na domácí půdě a ve správě rozsáhlých kolonií po celém světě. Správa

takového obrovského impéria musela být v každé oblasti vhodně zorganizována, což zajišťovala armáda a královští úředníci – učitelé, právníci, doktoři a další odborníci, kteří po návratu domů o svých poznatcích ze světa informovali laickou i vědeckou veřejnost. Díky těmto zkušenostem (a také díky francouzskému setkání s omamnými účinky hašiše při Napoleonově obsazení Egypta na konci osmnáctého století) se mohli lidé na starém kontinentě znovu začít seznamovat s tisíciletými zkušenostmi různých asijských a dalších vyspělých civilizací (Iversen 2000, 23).

Kouření hašiše a opia se v průběhu devatenáctého století stalo velmi oblíbenou zábavou ve Francii a vyhledávaným intoxikačním centrem pro bohémy a vyšší společnost byla Paříž.²⁸ Zatímco první z tzv. prokletých básníků Charles Baudelaire sepisoval své hašišové básně a Francie si užívala relaxačního užívání konopných produktů, ve Velké Británii byla upřena pozornost především na odborný popis možných léčivých účinků této rostliny. Hlavní zásluhu na tom měl původem irský vědec a lékař William B. O'Shaughnessy, který působil v letech 1833 až 1842 jako profesor lékařské fakulty v indické Kalkatě. V roce 1839 prezentoval v *Bengálském lékařském žurnálu* výsledky svých výzkumů a pozorování a nasměroval tak tehdejší západní medicínu k zevrubnému studiu konopí (Wills 1998, 19). Jak o významu jeho působení hovoří uznávaný harvardský psychiatr Lester Grinspoon:

O'Shaughnessy podával *cannabis* zvířatům, přesvědčil se o jeho bezpečnosti a začal jej používat u pacientů trpících vzteklinou, revmatismem a epilepsií. Ve zprávě zveřejněné v roce 1839 napsal, že tinktura z konopí (lihový roztok užívaný ústně) je účinné analgetikum. Dojem na něj udělaly také jeho uklidňující účinky. (Grinspoon 2008, 15)

Další lékaři a vědci ho následovali a od druhé poloviny devatenáctého století se začalo objevovat množství odborných publikací, které O'Shaughnessyho teze potvrzovaly a dále rozvíjely. Počet lékařských a přírodovědných studií s konopnou tematikou se postupně začal zvyšovat jak v Německu, tak i ve Francii. Lékaři zkoušeli na různé nemoci rozličné přípravky a extrakty a následně vše

²⁸ Libor Dupal, *Knihy o marihuaně* (Praha: Maťa, 1994), 17.

zaznamenávali. Stigma drogy marihuany stále neexistovalo, a proto mohli odborníci vykonávat svou práci bez předsudků a široké veřejnosti nezaujatě prezentovat výsledky svých bádání.

Ve Velké Británii navázal na O'Shaughnessyho například John R. Reynolds – svého času velmi známý profesor medicíny v Londýně a osobní lékař slavné královny Viktorie, které podával jednou měsíčně extrakt z konopí k utišení menstruačních bolestí. V roce 1890 shrnul své více než třicetileté zkušenosti s medicínskými přípravky, přičemž konopí popisoval jako jeden z nejcennějších léků, jež má člověk k dispozici (Grotenhermen 2009, 33). Jeden z nejuznávanějších lékařů tehdejšího světa, William Osler, doporučoval konopí jako skvělou pomoc při bolestech hlavy.²⁹

Za Reynoldsova a Oslerova života bylo konopí již pevně etablované jako velmi oblíbené léčivo i v celých Spojených státech, přičemž prvotní impuls v polovině století přišel samozřejmě z Evropy, především z Anglie. Kromě tohoto „objevu“ léčivých účinků konopí se také zásadně proměnila situace v oblasti zemědělské výroby a zpracování, a proto se nyní opět vrátím do Severní Ameriky a ve druhé části této kapitoly se zaměřím na tuto problematiku.

3.2 Rozbor situace kolem zemědělské produkce

V roce 1810 bylo konopí ve Spojených státech třetí nejrozšířenější zemědělskou komoditou. Vlákno se používalo na výrobu lan, provazů, pláten, plachet a papíru.³⁰ Přesto se stále dováželo velké množství toho nejkvalitnějšího konopí z Ruska, protože na stavbu rozměrných lodí nebylo americké konopí dostatečně kvalitní – rozdíl byl především v následném zpracování sklizené rostliny, kdy v Rusku věnovali celému procesu sklizně spoustu času a téměř vždy používali tzv. máčení stonků ve vodní nádrži, zatímco americké konopí se máčelo převážně

²⁹ Todd McCormick, *How to Grow Medical Marijuana* (Los Angeles: Medical Marijuana Press, 1998), 97.

³⁰ J. C. Lupien, „Unravelling an American Dilemma: The Demonization of Marijuana” (MA thes., Pepperdine University, 1995), 21.

rosou, a proto bylo pro účely námořnictva ve většině případů zcela nepoužitelné (Robinson 2004, 176).

Problém byl také v tom, že čím pečlivější zpracování bylo zapotřebí, tím více pracovníků bylo potřeba zaměstnat. V carském Rusku pracovali obyčejní lidé za směšné odměny anebo úplně zadarmo (nevolnictví tam bylo zrušeno až v roce 1861), zatímco ve Spojených státech byl hlavní překážkou většího rozvoje pěstování právě faktor namáhavosti lidské práce. Přitom Kongres věnoval mnoho hodin oficiálních rozprav problematice soběstačnosti, aby země nemusela konopí na další zpracování dovážet. Mezi lety 1780 až 1900 bylo zaznamenáno více než sto hodin, které zákonodárci strávili diskuzemi o konopí – snažili se především snížit masivní závislost na dovozu z ciziny podporou domácí produkce a různými pobídkami tak, aby se z dovozce mohly Spojené státy stát vývozcem této důležité plodiny (Torella 2011, 23).

Hlavní pěstírnou Ameriky se v průběhu devatenáctého století stalo jednoznačně Kentucky, kde se konopí skvěle dařilo. Na tamějším případě lze vhodně popsat vzestup i pád konopné produkce v zemi, stejně jako spojení mezi pěstováním konopí a rozvojem otroctví. V roce 1810 zde bylo třicet osm provazáren a vyrobeno přibližně 6000 tun vlákna. Několik let před občanskou válkou (kolem roku 1860) využívali farmáři v Kentucky na dvacet hektarů půdy práce tří otroků, z nichž každý zvlášť dokázal vyprodukovat sedmnáct tun vlákna ročně (Robinson 2004, 177). Celkově bylo ve Spojených státech v roce 1850 dohromady 8327 konopných plantáží, z nichž většina byla v Kentucky a zbytek se nacházel v Tennessee, Missouri a Mississippi (Abel 1980, 83). K tomuto číslu dodává Jack Herer následující informace, které mohou být zajímavé i pro obyvatele České republiky:

Tato cifra nezahrnovala desítky tisíc malých farem pěstujících *cannabis*, ani stovky tisíc – jestli ne miliony – rodinných konopných políček v Americe. Ani neuvádí, že osmdesát procent americké konopné spotřeby muselo být dvě stě let dováženo z Ruska, Maďarska, Československa a Polska, a to až do dvacátého století. (Herer 1994, 2)

Bohužel co se týče výše zmiňovaného spojení mezi otroctvím a konopnými plantážemi ve Spojených státech, nebylo vůbec náhodou, že státy s vysokou koncentrací otroků produkovaly nejvíc konopí. Ve skutečnosti bylo otrokářství jednou z hospodářských oblastí, která značně profitovala z nedostatku pracovní síly a poptávky po konopí. Například před válkou o nezávislost žilo v údolí Shenandoah ve Virginii zhruba 2500 otroků, ale koncem roku 1790 jich bylo 10 000 (Abel 1980, 85). Odtud se postupně pěstování rozšiřovalo směrem do vnitrozemí s centrem právě ve státě Kentucky, kde bylo farmářům stejně jako na východním pobřeží jasné, že úspěšný provoz konopné plantáže se neobejde bez kvalitní a zároveň nízkonákladové práce fyzicky zdatného otroka. Bílí zpravidla o tuto velice namáhavou a často i špinavou práci neměli vůbec zájem.

Vzhledem k popsanému vývoji situace se dalo očekávat, že zlatá éra konopných plantáží skončí prohrou Jihu v občanské válce a následným zrušením otroctví v roce 1865, což se také stalo. Dalšími důležitými důvody rapidního poklesu zájmu o tuto plodinu bylo jednak „zemědělství na Jihu, které po válce ovládla bavlna a levná dovážená juta, jež nahradila konopí v pytlování bavlny. Zhruba ve stejnou dobu se zvýšila dostupnost papíru z dřevěné drti, což omezilo poptávku papíren“ (Robinson 2004, 182). Industrializace a s ní spojené výdobytky jako například zavedení parního pohonu či využití kovových lan a trupů v lodní výrobě drasticky snížily poptávku zejména po konopných lanech a plachtách. V netradičním autobiografickém románu *Vláda zákona: Příběh konopných polí v Kentucky* z roku 1900 napsal James E. Ellen následující:

S občanskou válkou začal dlouhý úpadek, který trvá dodnes. Máme záznamy o tom, že během těch zhruba sto dvaceti pěti let, které uběhly od příchodu prvních anglosaských farmářů do divočiny, dokázalo pár kentuckých okrsků zásobovat armádu a námořnictvo, celou zemi, pouze z domácí produkce konopí. Ve srovnání s tímto obdobím se ho dnes v Kentucky pěstuje velmi málo. Cestovatel stále může tu a tam narazit na samostatně se obnovující, nevyčerpatelná pole. Ale není daleko doba, kdy tento průmysl zanikne. Jeho místo na národních trzích zaplní beze zbytku kovy, jiná vlákna, jemnější formy téhož

vlákna. Jeho historie v Kentucky bude u konce, a až skončí, ztratí se...³¹

Autor zřejmě trochu vlastenecky přeháněl, když tvrdil, že domácí produkce snadno zásobila celou armádu a námořnictvo, nicméně tento román je skvělým pramenem a nenásilnou možností, jak nasát atmosféru oné svérázné doby.

Dalším zdánlivě nesouvisejícím mezníkem byl ve čtyřicátých letech devatenáctého století v Německu vymyšlený proces výroby papíru ze dřeva. V té době to bylo považováno za přínosný objev, protože dřeva bylo všude v Evropě i Americe požehnaně. Na severovýchodě Spojených států, kde se nacházely rozsáhlé lesy, se na základě tohoto objevu rozšířily podél velkých řek továrny s vodními mlýny a masová výroba levného papíru se rozjela ve velkém (Lupien 1995, 23). S postupem desetiletí si lidé začali uvědomovat, že lesů ubývá a na počátku dvacátého století se začaly hledat alternativní možnosti výroby papíru (mezi nimiž bylo opět konopí), k čemuž se dostanu podrobněji v další kapitole.

Nyní se podívám na zásadní momenty v oblasti léčebného využití ve Spojených státech, čímž bude uzavřena třetí kapitola týkající se konopí a jeho role v anglosaském světě devatenáctého století. Následně budu moci přejít k rozboru složitých změn ve vztahu mezi americkou politickou reprezentací, odborníky z různých oborů i laickou veřejností a onou „nebezpečnou drogou“ v první třetině dvacátého století.

3.3 Konopí prozatím beztrestně léčí Ameriku

Hlavní využití konopí ve Spojených státech se zprvu omezovalo na detailně popisovanou zemědělskou produkci a následně (od druhé poloviny devatenáctého století již můžeme říct i průmyslové) zpracování, přesto obyčejní lidé – stejně jako v Evropě anebo v Asii – znali a v domácnostech používali různé přípravky a lektvary z léčivých bylin, mezi něž patřilo i konopí (Torella 2011, 24). Několik let po zveřejnění O’Shaughnessyho výzkumů se konopí poprvé objevilo i

³¹ James L. Ellen, *The Reign of Law: A Tale of the Kentucky Hemp Fields*, in Project Gutenberg, <http://www.gutenberg.org/files/3791/3791-h/3791-h.htm> (navštíveno 2. 11. 2012), 3.

v oficiálním vydání *Lékopisu Spojených států* (*The United States Pharmacopeia*) – konkrétně ve třetí edici z roku 1851.³² V letech 1840 až 1900 bylo v amerických lékařských žurnálech publikováno více než sto odborných článků, které doporučovaly užívat konopí.³³ Američtí lékaři a lékárníci začali předepisovat léky vyrobené z konopí jako například tinktury, kukuřičné náplasti a různé oleje – jak dále uvádí Rowan Robinson:

Na konci devatenáctého století konopí obsahovaly desítky léků, dostupných na lékařský předpis nebo i bez předpisu. Mezi nimi byly i žaludeční léky *Chlorodyne* a *Corn Collodium* vyráběné firmou Squibb Company. Parke-Davis vyráběl *Casadein*, *Utroval* a *Veterinary Colic Medicine* a Eli Lilly prodával uklidňující prášky *Dr. Brown's Sedative Tablets*. (...) Firma Grimault & Sons přišla na trh s marihuanovými cigaretami pro astmatiky. Používání dnes ilegální substance největšími farmaceutickými podniky na světě nepřekvapuje o nic víc než kokain užívaný k výrobě coca-coly na počátku tohoto století a pouze to dokazuje, která kategorie „kontrolovaných substancí“ závisí na libovůli politiků. (Robinson 2004, 69)

Pro zajímavost poznamenám, že například značka Parke-Davis stále existuje jako součást jednoho z největších hráčů na poli farmaceutického průmyslu – koncernu Pfizer. Tato společnost, stejně jako mnohé další v oboru, byla v posledních letech obviněna a odsouzena americkými soudy za různé korupční praktiky a manipulaci s údaji o (ne)bezpečnosti jejich chemických preparátů.³⁴

³²Primární pramen je k nahlédnutí v elektronické formě zde:

<http://antiquecannabisbook.com/Appendix/USP1851.htm> (navštíveno 15. 11. 2012).

³³ Jerome L. Himmelstein, *The Strange Career of Marihuana: Politics and Ideology of Drug Control in America*. (Westport: Greenwood Press, 1983), 22.

³⁴ Souhrnný článek k této problematice vyšel v renomovaném časopise *Economist* 7. 7. 2012: <http://www.economist.com/node/21558313?fsrc=scn/fb/wl/pe/Glaxo3billion> (navštíveno 15. 11. 2012), a na webu magazínu *Legalizace* byl 21. 8. 2012 publikován článek autora této práce (psaný pod pseudonymem) týkající se nekalých praktik Pfizeru v České republice: <http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/467-farmaceuticky-gigant-pfizer-pristizen-pri-uplacen-i-a-protizakonne-propagaci-svych-vyrobku> (navštíveno 16. 11. 2012).

Kolem roku 1860 se v americkém lékařství objevilo několik zajímavých argumentů, které zdůrazňovaly vhodné využití konopí při ženských potížích a dokonce v průběhu těhotenství. Kromě úlevy při menstruačních bolestech byly zaznamenány případy bezproblémově zvládnutých porodů s pomocí konopí a bylo také opakovaně doloženo, že konopný extrakt při rizikovém těhotenství zastavuje nadměrné krvácení, zmírňuje nevolnost a nechutenství.³⁵

O zcela novém, specifickém využití konopí, obzvláště pikantním pro zastánce „války proti drogám“ v následujícím století, referoval v roce 1889 „E. A. Birch, který léčil toxikomany – u jednoho se jednalo chloralhydrát, u druhého o opiáty – pilulkami obsahující *Cannabis indica* a setkal se u obou případu s okamžitou reakcí, se zlepšenou chutí k jídlu a s pevným spánkem“ (Grinspoon 2008, 17). Podobné výsledky byly pozorovány při léčbě závislosti na alkoholu a morfiu, přičemž konopí bylo běžně doporučováno i tradičními léčiteli jako přirozený homeopatický lék.

Jak je vidět, konopí bylo v devatenáctém století mezi americkými lékaři velice populární (ostatně stejně jako mezi farmáři) a mělo široké spektrum využití. Bylo by ovšem chybou klást ztrátu jeho oblíbenosti na vinu pouze zkorumpované vládní propagandě a uměle vyvolanému odporu k marihuaně. Jedním z přirozených (troufám si ovšem tvrdit, že nikoli veskrze pozitivních) důvodů, proč se na počátku dvacátého století využití konopí v medicíně značně omezilo, bylo zavedení nitrožilní aplikace léků, jak vysvětluje Chris Conrad:

Protože kanabinoidy jsou rozpustné v tucích, není možné je pro lékařské účely rozpustit ve vodě nebo jednoduše aplikovat injekčně do krevního oběhu. (...) Ve skutečnosti je injekční aplikace velice problematická. K postupnému vymizení konopí z lékáren vedly na přelomu století následující důvody: nedostatek preparátů pro injekční aplikaci, potíže s rozdílnou potencí jednotlivých rostlin a také skutečnost, že na mnohé preparáty reagovali různí pacienti různě. (...) Na trh vstoupily snadno získatelné syntetické přípravky, u nichž se mnohem snadněji dosahovalo stejného a standardního účinku. (...)

³⁵ Ethan Russo, „Cannabis Treatments in Obstetrics and Gynecology: A Historical Review,“ *Journal of Cannabis Therapeutics* 2, č. 3–4 (2002): 13.

Přesto všechno bylo na začátku století na americkém trhu dvacet osm přípravků obsahujících konopí, a to do té doby, než bylo jeho veškeré užívání ze dne na den zakázáno. (Conrad 1998, 29–30)

Konopí v průběhu devatenáctého století zažilo ve Spojených státech nejdříve velmi rychlý vzestup a nakonec i pozvolný pád. Z jakých důvodů – kromě těch oficiálních a již vyřčených –, a k jakým následkům tento „pád“ vedl, se nyní bude podrobně věnovat následující kapitola.

4. Vznik drogy marihuany a proces její postupné kriminalizace ve Spojených státech první poloviny dvacátého století

Koncem devatenáctého století se zdálo být jasné, že nejlepší léta konopí v zemědělství i medicíně jsou již pryč – v předchozí kapitole bylo doloženo, že právě když bylo komerční pěstování na vrcholu, zasadila tomuto odvětví smrtelnou ránu prohra Jihu v občanské válce a následné zrušení otroctví z roku 1865. Za další „nepříjemné“ zprávy se daly považovat objevy nových a pevnějších materiálů z kovu, stejně jako zmiňovaný německý postup při výrobě papíru ze dřeva. Z více než 8 000 rozlehlých farem v roce 1862 jich koncem století přežíval jen zlomek. Stejně tak s nástupem nitrožilních a synteticky připravovaných léčiv klesala popularita konopí mezi lékaři a farmakology. Jak ale prorocky na budoucí nebezpečí plynoucí z přechodu od přírodních k chemickým látkám upozorňoval již v roce 1891 uznávaný J. B. Mattison, není všechno zlato, co se třpytí:

Mladí je [konopí] málo předepisují. Těm je obzvlášť doporučuji. Žádá-li se rychlý účinek, je tak snadné použít onoho moderního škůdce – podkožní morfium –, takže rádi zapomenou na vedlejší účinky podávání opiátů. Kéž by je moudrost jejich zkušenějších předchůdců vedla k tomu, aby se pokud možno vyhýbali narkotickým koktejlům, jejichž užívání je pro mnoho pacientů spojeno s negativními následky.³⁶

Bohužel jeho nadčasová slova nemohla být dlouho vyslyšena, jelikož se na přelomu dvacátých let minulého století rozjela kampaň, která si rozhodně nekladla za cíl tvrdit o konopí cokoli pozitivního a která se naopak snažila od základu změnit společenský pohled na tuto rostlinu. Nemohlo se tak ovšem stát ze dne na den.

³⁶ J. B. Mattison, „Cannabis Indica as an Anodyne and Hypnotic,” *St. Louis Medical and Surgical Journal* 61 (1891): 266.

4.1 Klid před bouří a Harrisonův zákon

Situace na americké půdě v oblasti lékařského využití konopí a vznikajícího farmaceutického průmyslu vypadala na počátku dvacátého století podle Lestera Grinspoona zhruba takto:

Síla konopných preparátů byla příliš kolísavá a individuální reakce na ústně podávané přípravky se zdála být nevyzpytatelná a nepředvídatelná. (...) Ke konci devatenáctého století urychlil vývoj syntetických léčiv, jako je aspirin, chloralhydrát a barbituráty, které jsou chemicky stabilnější než *Cannabis indica* a tudíž i spolehlivější, ústup konopí jako léku. Ale nové léky měly očividně nevýhody. Každým rokem umírá ve Spojených státech pět set až tisíc lidí na krvácení způsobené aspirinem a barbituráty jsou ještě mnohem nebezpečnější. Dalo by se očekávat, že lékaři hledající lepší analgetika a hypnotika se vrátí ke kanabinoidním látkám. (Grinspoon 2008, 18)

Návrat ke kanabinoidům v medicíně by se býval dal očekávat zejména od čtyřicátých a padesátých let, kdy vědecký svět začal postupně objevovat množství různých látek obsažených v rostlině konopí, určovat jejich chemické složení a chápat přesněji účinky na lidský organismus. Tento proces objevování již kdysi poznaného se prakticky do dnešního dne nezastavil a přinesl mnoho významných informací (vytrvale ignorovaných politickými zástupci nejen ve Spojených státech), ale tím bych v tuto chvíli předbíhal, vrátím se proto nyní zpět ke kořenům prohibičního hnutí.

Ještě v roce 1908 navrhovalo ministerstvo zemědělství v jednom ze svých oběžníků konopí jako vhodný alternativní zdroj na výrobu papíru, protože již v té době bylo vidět, jak se přirozené zásoby dřeva v důsledku masové těžby ztenčují. Konopí jako lehce obnovitelná a rychle rostoucí plodina nabízelo řešení. Tyto a další přednosti opětovného zavedení pěstování konopí zdůrazňovalo ministerstvo ve svých publikacích také v následujících letech. Podobné informace se objevovaly i v technických magazínech a v roce 1916 nechalo ministerstvo vypracovat dvě studie, které doporučovaly znovu využívat konopí jednak kvůli papíru, ale i na základě objevu nové technologie z roku 1912, kdy se podařilo

zpracovat odpadní vlákno, tzv. koudel tak, aby ho bylo možné dále průmyslově využít (Lupien 1995, 24).

V této době bylo ještě možné vidět podobné články a odborné publikace na veřejnosti, aniž by vyvolávaly odpor konzervativních občanů a obviňování autorů z podpory drog. Konopí bylo na konci devatenáctého století společností tiše tolerováno i jako intoxikační prostředek (ve formě hašiše, který se z Egypta přes Francii rozšířil po Evropě i Severní Americe) dostupný v určitých podnicích a klubech ve větších městech, přičemž alkohol byl na rozdíl od současnosti hodnocen jako větší zlo:

Převažující veřejné mínění tehdy svalovalo vinu za domácí nesváry na alkohol a v posledním desetiletí devatenáctého století dokonce několik ženských protialkoholních sdružení doporučovalo spíše rekreačně užívat hašiš než alkohol, protože věřily, že pití vede na rozdíl od hašiše k bití manželek. (...) Navzdory takovým občasným průlomům do obecné kultury zůstal hašiš i v pozdně viktoriánské éře v příšeří – nedovolený, ale ne nelegální. (...) Stovky „hašišových“ domů zásobovaly bohaté a sofistikované občany New Yorku a dalších měst, avšak pravidlem hry byla diskrétnost. (Robinson 2004, 190)

Za první možný útok oficiální moci na konopí by se dal mylně považovat rok 1906, kdy vešel v platnost federální zákon o čistotě potravin a léků (*Pure Food and Drug Act*), který ale „předepisoval pouze to, že jakékoli množství určitých látek (kromě konopí se jednalo i o alkohol, opium, kokain a chloralhydrát) musí být jasně uvedeno na obalech všech veřejně dostupných potravin či léků“ (Robinson 2004, 190). Je pravdou, že tento zákon již do jisté míry odrážel společenské nálady od druhé poloviny devatenáctého století, kdy zejména konzervativní část populace začala brojit proti všemožným intoxikantům a celkovému morálnímu úpadku. Tyto nálady spolu s rasovou nesnášenlivostí byly živnou půdou pro budoucí prohibiční hnutí.

Nicméně skutečným prvním protidrogovým zákonem byl až Harrisonův zákon o drogách (*Harrison Narcotics Tax Act*) z roku 1914, kterým dle mého soudu začala novodobá „doba konopného temna“, ačkoli za symbolické datum počátku drogové

prohibice ve Spojených státech je považováno až přijetí posledního prohibičního zákona z roku 1937 – zákona o zdanění marihuany (*Marihuana Tax Act*).³⁷

Konopí v době přijetí Harrisonova zákona ještě stále nebylo veřejným nepřítelem číslo jedna a díky pozitivním svědectvím lékařů a zástupců farmaceutických společností v Kongresu ho zákonodárci nakonec z prvního seznamu zakázaných drog vyjmuli.³⁸ Nicméně Harrisonův zákon určil precedens na dlouhé roky dopředu a vyslal Spojené státy na společensky zhoubnou a ekonomicky prodělečnou cestu kriminalizace drog a jejich uživatelů. O co se tedy vlastně jednalo a co k přijetí tak neobvyklého a přísného zákona vedlo?

Předně je důležité poznamenat, že návrh zákona působil zmatečně a bylo těžké usuzovat, jaké budou ve skutečnosti jeho implikace. Jak fundovaně vysvětluje Edward M. Brecher:

Harrisonův zákon se na první pohled vůbec nezdál být prohibičním. Vypadal jako obyčejná regulace prodeje opia, morfia, heroinu a dalších drog – v malém množství volně prodejných v lékárnách a ve větším množství na předpis. Pravomoc doktora měla být definována jednoznačně: „Výše uvedená omezení se nevztahují na předepisování anebo vydávání zmiňovaných drog pacientovi výhradně lékařem, zubařem anebo veterinárním chirurgem, kteří k tomu mají profesní oprávnění.“ Registrovaní lékaři měli mít za povinnost pouze vést záznamy o předepsaných a vydaných drogách. Je pravděpodobné, že ani jeden ze členů Kongresu v době hlasování nevěděl, že tento zákon bude prohibiční.³⁹

³⁷ S názorem, že válka proti drogám začala právě přijetím Harrisonova zákona, souhlasí i další odborníci jako například historici David Musto a Richard J. Bonnie (Torella 2011, 140).

³⁸ Paul Armentano, Steve Fox and Mason Tvert, *Marijuana Is Safer: So Why Are We Driving People to Drink?* (White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2009), 28 %. Toto procento značí poměrně „stránkování“ knih v novém elektronickém formátu *Kindle*.

³⁹ Edward M. Brecher, *Licit & Illicit Drugs: The Consumers Union Report on Narcotics, Stimulants, Depressants, Inhalants, Hallucinogens, & Marijuana – Including Caffeine, Nicotine, & Alcohol* (Boston: Little Brown & Co, 1972),

<http://druglibrary.org/schaffer/Library/studies/cu/cu8.html> (navštíveno 6. 11. 2012).

Zákonodárci neměli v úmyslu postavit drogovou závislost nebo činnost určitých lékařů mimo zákon, v první řadě šlo o účinnou registraci a zdanění lékárníků nakládajících s opiáty. Druhým důvodem byla snaha alespoň nějakým způsobem plnit mezinárodní závazky z konference v Haagu, která skončila podepsáním první Mezinárodní úmluvy o opiu v roce 1912. Tyto úmluvy ale měly primárně řešit situaci kolem opia v Jihovýchodní Asii a Číně, přičemž při rozpravách o Harrisonově aktu se většinu času debatovalo právě o řešení mezinárodní situace, ne o problematice drog a závislých lidí ve Spojených státech (Brecher 1972).

Jenže džin byl vypuštěn z láhve a situace se začínala rychle vyvíjet neočekávaným směrem – Federální daňový úřad (*Bureau of Internal Revenue*) najednou neměl za úkol pouze vybírat daně, vydávat kolky a vést záznamy. Úřad jednak postupně začal zavádět další regulace a omezení obchodu s narkotiky, které v následujících letech Kongres poslušně schvaloval, především ale prakticky okamžitě spustil oficiální kampaň proti tehdejší péči o drogově závislé.⁴⁰

Vše se odehrávalo za výrazné podpory puritánsky orientované části společnosti, která chtěla Spojené státy očistit od všeho špatného. Tento útok zasáhl nejen všechny drogově závislé, ale i lékařskou profesi, jejíž zástupci hlasitě protestovali – z ryze medicínské záležitosti se najednou stával kriminální a politický problém, přičemž lékařům bylo jasné, že pacienti z nových pravidel nebudou mít pražádný užitek.

V praxi to vypadalo tak, že kus věty z Harrisonova zákona o lékařích: „kteří k tomu mají profesní oprávnění“, byl vykonavatelé zákona vykládán zhruba v tom smyslu, že doktor nemůže předepisovat závislým lidem opiáty, protože závislost není nemoc a závislý člověk tím pádem nemůže být pacient. A doktor přece „nemá profesní oprávnění“ k tomu, aby předepisoval anebo vydával drogy někomu, koho zákon nepovažuje za pacienta (Brecher 1972).

Během krátké doby od přijetí Harrisonova zákona bylo mnoho lékařů zatčeno a souzeno v důsledku snahy Federálního daňového úřadu eliminovat medicínskou péči o drogově závislé, ovšem tyto snahy narážely na odmítavý postoj soudů (Thorton 1991, 64). V odborných žurnálech se prakticky ihned začaly objevovat

⁴⁰ Mark Thorton, *The Economics of Prohibition* (Salt Lake City: University of Utah Press, 1991), 64.

varovné a nesouhlasné názory profesionálů, jako například v tomto úvodníku v *New York Medical Journal* z 15. května 1915:

Jak se dalo očekávat, (...) Harrisonův protidrogový zákon měl za okamžitý efekt to, že v nemocnicích a sanatoriích se začali shlukovat drogově závislí lidé, kteří hledali své narkotikum. Sporadicky byly hlášeny i násilné kriminální činy – obvykle jako důsledek zoufalých pokusů získat drogy. V ojedinělých případech šlo o nepřičetné jednání v deliriu způsobeném náhlou abstinencí. (...) Nicméně ty opravdu vážné důsledky pramenící z tohoto zákona se budou projevovat postupně a ne vždy u nich bude viditelná spojitost s Harrisonovým aktem. Bude se jednat o zničení nadějných kariér a rozpad šťastných rodin. Půjde o páchání trestných činů, k jejichž pravé podstatě se nikdy nedobereme, a o zvýšený počet psychicky poškozených jedinců v nemocnicích a ústavech, kteří by jinak neměli problém žít normální život bez konfliktů s okolím. (Brecher 1972)⁴¹

Podobná varování se objevovala v dalších lékařských žurnálech, ovšem všechny snahy o nápravu přišly vniveč již v roce 1919, kdy byl Harrisonův prohibiční akt ještě zesílen na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu, který potvrdil zrušení programů péče o drogově závislé (Thorton 1991, 64).

Ve stejném roce začala platit i prohibice alkoholu, v médiích nabírala na síle kampaň brojící proti ďábelským narkotikům, které představovaly novou hrozbu zejména pro zdraví a čistotu americké mládeže. Tato zastrašující kampaň natolik úspěšně rozšířila paniku na veřejnosti, že podle jejího vzoru Federální úřad pro narkotika zorganizoval i následnou kampaň proti symbolu zla, kterým byla vražedná droga mexické spodiny zvaná marihuana (Abel 1980, 177). A tak se boj proti drogám v americké společnosti a politice mohl rozhořet naplno.

Ještě předtím, než se na tento souboj podívám zblízka, pokusím se stručně vysvětlit a doložit, jak se z konopí stala během několika let marihuana.

⁴¹ Původní zdroj: „Mental Sequelae of the Harrison Law,” *New York Medical Journal*, 102 (1915): 1014.

4.2 Jak hanlivý výraz marihuana spatřil světlo světa

Jaké byly hlavní příčiny tak vyhocené situace kolem narkotik a konopí, v níž se Amerika s koncem první světové války ocitla? Upozorňoval jsem na mezinárodní tlak ohledně regulace obchodu s opiem, který ovšem souvisel zejména se situací v Asii a politickými zájmy různých velmocí. Problematika alkoholu a jeho prohibice by byla tématem na samostatnou publikaci a zaměřím se na ni pouze v přímé souvislosti s prohibicí konopí. Také jsem zmínil počátek nové (marihuanové) éry – údajné šíření oné nebezpečné substance směrem od mexických hranic na sever od konce devatenáctého století – a nyní tento proces rozeberu podrobněji.

Slovo marihuana se v anglickém jazyce oficiálně poprvé objevilo v roce 1894, kdy uznávaný etnolog John G. Bourke publikoval ve *Scribner's Magazine* článek „The American Congo“, ve kterém odkazuje na rostlinu jménem *mariguan* rostoucí na březích Rio Grande u hranic s Mexikem.⁴² Současně se ale stále spekuluje, jaký původ má tento mexický výraz – Alan Piper uvádí několik možností, přičemž nejpravděpodobnější se zdají být dvě varianty – buď cestou čínských přistěhovalců v průběhu devatenáctého století, anebo ze Španělska, kam ho ve středověku přinesli Maurové (Piper 2005, 14). Ať už termín marihuana do Mexika doputoval jakkoli, pro téma této práce je důležitější otázka, jak se z neutrálního a ve Spojených státech neznámého výrazu mohlo během relativně krátké doby stát velmi pejorativní označení.

První pokus o diskreditaci (tehdy ještě konopí) předvedli zástupci Spojených států na začátku výše zmiňované první konference v Haagu, kdy se pokusili neočekávaně zařadit konopí mezi ostatní celosvětově zakazované substance. Důvodem měl být příliv barevných přistěhovalců z Mexika do oblastí kolem San Franciska, kteří kouřili vrchní části konopných rostlin a učili to údajně i bílé. Většina ostatních zemí ale návrh nebrala vážně a nedoporučila ho do závěrečného ustanovení (Abel 1980, 182).

⁴² Alan Piper, „The Mysterious Origins of the Word Marihuana,” *Sino-Platonic Papers* 153 (2005): 2.

Mezitím na půdě Kongresu probíhalo několik slyšení, které měly také konopí nějakým způsobem kriminalizovat, ale stejně jako v případě Harrisonova zákona se vždy našlo dostatek významných odpůrců těchto návrhů. Pravděpodobně proto, že stále existovalo několik významných farmaceutických firem, které vyráběly léčivé přípravky z konopí a nechtěly tak přijít o zisky. I přes vzrůstající odpor bílé části společnosti zejména ve státech s větší černošskou populací a u hranic s Mexikem dokázala tehdejší „konopná lobby“ udržet Kongres a federální legislativu na uzdě. Je ironií osudu, že za konopí se při politických diskuzích stavěli lékaři a zástupci farmaceutického průmyslu, kteří o pár desítek let později do posledního dechu bojovali za jeho absolutní prohibici, přičemž důvod byl stále stejný – zisk.

Americký Kongres se tedy v prvních dvou desetiletích dvacátého století vyhnul přijetí zákonů proti konopí (na rozdíl třeba od opia nebo kokainu), protože většina zákonodárců zatím stále neznala žádnou marihuanu, ale pouze neškodnou a široce využitelnou rostlinu jménem konopí – v americkém prostředí přesněji řečeno *hemp* jako zemědělský produkt a *cannabis* jako léčivo. Jinak tomu ale bylo v jižních státech, kde se od prvních let dvacátého století nový výraz marihuana zarýval do hlav obyčejných Američanů jako symbol všeho špatného, co s sebou imigranti přinášejí. Alan Piper například dokládá, že v *Los Angeles Times* byl již v roce 1914 otištěn článek, ve kterém slovo marihuana prokazatelně figuruje v souvislosti s drogovými dealery (Piper 2005, 2).

V roce 1914 byl přijat historicky první protimarihuanový zákon v texaském El Pasu a od roku 1915 jej následovaly celé státy zejména na jihozápadě země – postupně Kalifornie, Utah, Texas a další. Otázkou zůstává, do jaké míry věděli místní zastupitelé, co vlastně zakazují (Torella 2011, 33). V Kalifornii a okolních hraničních státech se jednalo především o problémy s mexickými přistěhovalci (a samozřejmě s čínskými imigranty v případě zákazu opia), v New Orleans zase o černochoy. V knize *The Science of Marijuana* je situace popisována následovně:

Ve Spojených státech užívali pravidelně konopí jenom místní skupiny Mexičanů a afroamerických jazzových hudebníků v několika málo větších městech. Zejména až vlna mexických imigrantů v prvních desetiletích dvacátého století přinesla téma škodlivé drogy marihuany do širokého povědomí společnosti, což následně vedlo až k prohibici.

Droga nejdříve pronikla do New Orleans a dalších jižních měst, načež se pomalu rozšířila na sever do více zabydlených oblastí. Postupně se začaly objevovat barvité příběhy a marihuana byla rázem zodpovědná za páchání násilných trestných činů a zkaženou morálku mládeže. (Iversen 2000, 27)

S autorem bych nesouhlasil pouze v tom, že by za celou dekádu prohibičních snah měl stát strach bílé většiny z násilnických a smyslů zbavených Mexičanů. Daleko pravděpodobnější bylo to, že propaganda tzv. žlutého žurnalismu (*Yellow Journalism* – k němu se dostanu podrobněji v jedné z dalších podkapitol) pouze využila vrozeného odporu vůči minoritám a nižším sociálním vrstvám (což se častokrát překrývalo) k rozdmýchání nepřátelských nálad a dosažení „vyššího“ cíle.

Samozřejmě bylo nad slunce jasné, že obyvatelé Mexika mají ke konopí vřelý vztah a občasné kouření vrchních částí samičích rostlin patří ke společenským zvyklostem stejně jako třeba šálek čaje o páté v Anglii. Jenže pro většinu bílých Američanů byl každý Mexičan jednoduše „negrem z jihu“ – sice nebyl otrokem, ale byl to zaostalý venkovan. Typický přistěhovalec z jihu měl být líný divoch, výbušný, nezodpovědný pobuda a zloděj (Abel 1980, 182).

Ve chvíli, kdy v Mexiku v roce 1910 propukla revoluce, zvýšil se i počet imigrantů a boje se čas od času přelévaly na americkou stranu hranice. Když v roce 1916 Pancho Villa zaútočil na vojenské stanoviště v Columbusu, dosáhla americká nesnášenlivost vůči všem Mexičanům vrcholu. Tento moment je v dnešní době připomínán i z jiného důvodu – když vojáci Spojených států odrazili útok a pronásledovali Pancho Villu až do vnitrozemí Mexika, zpívali si Panchovi bandité posměšnou píseň s tímto textem:

La cucaracha, la cucracha

Ya no puede caminar

Porque no tiene, porque no tiene marihuana quo fumar

(Abel 1980, 183)

Což v překladu znamená zhruba následující:

Švábi, švábi

Už nemůžou ani chodit

Protože jim došla, došla jim marihuana a nemají co čoudit

Je tedy zřejmé, že Mexičané se za své sympatie ke konopí na začátku dvacátého století nijak nestyděli a stejně tak Američané měli dostatek příhodných důkazů a informací k tomu, aby si udělali o věčně intoxikovaném a násilnickém přistěhovalci jasný obrázek.

Nyní už jen stačilo očernit černochoy a jmenovat do správných funkcí ve státní správě několik schopných jedinců, kteří dokázali zmanipulovat veřejnost i Kongres tak, že postoj ke konopí – nyní už tedy spíše marihuaně – se během několika let radikálně změnil k horšímu. K této proměně přispěl značnou měrou i neúspěšný experiment s prohibicí alkoholu z let 1920 až 1933. Všem příčinám se budou věnovat následující podkapitoly tak, aby bylo možné popsat a pochopit, z jakého důvodu situace dospěla až k celonárodnímu zákazu konopí v roce 1937.

4.3 Marihuanové šílenství se rozjíždí

Dalo by se říct, že informace o údajném nebezpečí plynoucím z marihuany se objevovaly zpočátku samovolně a bez výraznějšího přispění jednotlivců či skupin, které by měly konkrétní zájem na prohibici konopí. To se ve třicátých letech začalo výrazně měnit a centrem nenávislné kampaně se stal nově vzniklý Federální úřad pro narkotika (*Federal Bureau of Narcotics* – FBN), v jehož čele stanula zásadní postava prohibičního hnutí Harry J. Anslinger (1892–1975). Společnost ovšem musela nejdříve projít již naznačovanými změnami, aby měla celostátní pomlouvačná kampaň šanci na výraznější úspěch. Jakmile tyto změny rozeberu podrobněji, přejdu k analýze profesní dráhy šéfa FBN, který po dobu více než třiceti let zásadně ovlivňoval protidrogovou politiku Spojených států.

Kromě zmiňovaných přistěhovalců z Mexika dělala velké starosti obyvatelům amerických měst na Jihu černošská část populace (Lupien 1995, 44). Otroctví bylo sice zrušeno před více než padesáti lety, nicméně rasová segregace byla realitou všedního života prakticky ve všech státech bývalé Konfederace a

v ghettech severních měst jako Chicago nebo New York nebyla situace o mnoho lepší.

Český čtenář má snad dostatečnou představu o tom, jak vypadá život v odloučených komunitách, kde obyvatelé nemají přístup ke vzdělání, práci a sociálním službám a naopak se zde rozmáhá kriminalita, konzumace těch opravdu nebezpečných drog a šíří se různé nemoci. Je všeobecně známou pravdou, že rasová nesnášenlivost dodnes patří ve Spojených státech mezi nepalcivější společenské problémy a že zdaleka neskončila s prohrou Jihu v občanské válce. Názory mnohých bílých konzervativců a silně věřících křesťanů (známých jako tzv. WASP – *White Anglo-Saxon Protestants*) ostatně nemají daleko k postojům otrokářských farmářů z jižních států před dvěma sty lety.

Méně se již v odborných kruzích hovoří o tom, že za tento současný stav je do značné míry zodpovědná kriminalizace a očerňování konopí z třicátých let. Toto uměle a účelově vytvořené spojení mezi marihuanou a zločinným chováním barevných Američanů pomohlo utužit jejich vyčlenění ze společnosti a zároveň dalo policejním složkám do rukou účinnou zbraň při „vymáhání zákonů“ v různých ghettech po celé zemi. Jako vedlejší efekt se marihuana začala zdát být ještě nebezpečnější drogou, protože ji užívali nebezpeční a nepřizpůsobiví občané.

První vlna marihuanového šílenství a šikany černošské populace proběhla v New Orleans. Radní pro veřejnou bezpečnost si všiml kouření konopí u barevných obyvatel města poprvé v roce 1910 a pár let poté už rasističtí novináři a politici horlivě brojili proti této rostlině a jejím uživatelům.⁴³ Z kulturního hlediska je jistě zajímavé, že marihuana byla ve spojení s černochoy považována za spouštěč psychotických představ vedoucích k tvorbě nekonvenční a také velice nebezpečné jazzové hudby. Tvrdilo se, že jazz vyvolává duševní opilost, neovladatelné sexuální bažení a společně s marihuanou způsobuje, že se lidé chovají jako smyslů zbavení (Abel 1980, 178).

Ve třicátých a čtyřicátých letech nechal Anslinger sledovat dnes již legendární jazzové muzikanty, jakými byli například Louis Armstrong, Duke Ellington, Dizzy Gillespie a další, a vedl o nich rozsáhlé záznamy. Dokonce je chtěl nechat

⁴³ Michael R. Aldrich, *A Brief Legal History of Marijuana* (Phoenix: Do It Now Foundation, 1975), 15.

všechny najednou pozavírat, což však jeho nadřazení nakonec zamítli. Král jazzu Louis Armstrong pronesl několik slavných vět o konopí, například slovní hříčku, kterou upozorňuje na stále přísnější zákony: „Nejdřív jsi byla jen přestupek (*misdemeanor*), ale pak jsem se na tobě upek (*meaner*).“ (Robinson 2004, 197)

Pohár začínajícího marihuanového šílenství se postupně plnil během třinácti let trvající neúspěšné prohibice alkoholu. Moralisté, konzervativní obroditelé společnosti a puritáni se spojili v tažení proti opiu, kokainu, konopí a na určitou dobu i proti alkoholu. Tím se na krátký čas výrazně zvýšila popularita konopí, které do značné míry nahrazovalo zakázaný alkohol, ale tato situace zároveň vedla k dalšímu zviditelnění oné „temné stránky“ zneužívání rostliny zejména „sociálně nepřizpůsobivými“, tedy zejména barevnými občany. Dokud byli uživatelé drog pouze bílí Američané z vyšší společnosti, veřejnost byla bez obav, ale ve chvíli, kdy se drogy dostaly do rukou „hloupým a agresivním“ černochům a Mexičanům, bílá většina začala mít zákonitě strach. Jak vysvětluje Abel:

Pohled na marihuanu se ve dvacátých a třicátých letech vyvíjel v souladu s vzrůstajícími třídními konflikty ve společnosti a strachem z užívání opia z konce devatenáctého století. Za snahami kriminalizovat konopí stálo přesvědčení, že tato droga může vést k ještě většímu morálnímu úpadku minoritních skupin a sociálně slabších obyvatel. Dokud byla většina uživatelů z vyšších vrstev, nebyly žádné drogy považovány za významný celospolečenský problém. (Abel 1980, 179)

Do tohoto popisu drog by měl být zařazen i alkohol, který se také stal první obětí zoufalého pokusu o morální obrodu společnosti – v roce 1919 byl schválen tzv. Volsteadův zákon (přesný název zněl *National Prohibition Act*), který zakazoval výrobu a prodej alkoholu po celých Spojených státech. Tento Osmnáctý dodatek (*Eighteenth Amendment*) získal v Kongresu potřebné dvě třetiny hlasů, následně došlo k ratifikaci v jednotlivých státech a přehlasování veta prezidenta Wilsona. Přijetí zákona značilo bezprecedentní zásah do ústavních práv všech Američanů, kdy federální vláda zpochybnila určité základní svobody a zničila bez kompenzace soukromý majetek stáčíren a zpracovatelů v hodnotě mnoha milionů dolarů (Torella 2011, 33).

Nicméně velká část populace se zákonem nesouhlasila a především ho nedodržovala. Zároveň vzniklo celé nové odvětví pančování, pašování, ilegálního nákupu a prodeje alkoholu a díky nedaněným příjmům získávali obrovskou moc gangsteři jako například věhlasný Al Capone. Ti následně upláceli policii a politické představitele, což dohromady vedlo k naprosto opačnému efektu – prohibiční zákon pouze prohloubil morální úpadek společnosti a ukázal, že lidé si svou drogu vzít nenechají. Jednotlivé státy postupně stále hlasitěji odmítaly federální zákon a od roku 1926 schvalovaly vlastní legislativu na zrušení prohibice. Pro současný stav věcí ohledně marihuany ve Spojených státech má tato zkušenost naprosto zásadní význam, k čemuž se dostanu v závěrečné kapitole.

Nově zvolený Kongres v únoru 1933 uznal, že prohibice naprosto selhala, a celostátně ji zrušil, ačkoli některé konzervativní státy a města část zákazů zachovaly.⁴⁴ Nicméně toto období zásadně ovlivnilo i situaci kolem konopí, jak se píše v knize *Economics of Prohibition*:

Prohibice měla dopad na trh s marihuanou. Jak ceny alkoholu v průběhu let stoupaly, relativní cena marihuany klesala a její dostupnost a konzumace rostla. Velmi populární byla mezi lidmi s menšími příjmy, kteří si nemohli dovolit drahý ilegální alkohol. (...) Nebýt prohibice, marihuana by pravděpodobně nevystoupila do popředí zájmu jako zásadní společenský problém a nebyla by předmětem celonárodní daňové úpravy z roku 1937. (...) K tomuto účelu posloužil i Harrisonův zákon, který zjednodušoval zavádění federálních prohibičních zákonů v jednotlivých státech díky výsledkům soudních sporů z předchozích let. Využíval též federální pravomoci ukládat daňové povinnosti na jednotlivé státy. (Thorton 1991, 67)

K vysvětlení zákona o zdanění marihuany z roku 1937 se dostanu podrobněji v další části této práce. V této podkapitole jsem prezentoval tři hlavní „spouštěče“ odlišného vnímání konopí ve společnosti – „zkouřené a líné“ mexické

⁴⁴ David Boaz, „Drug Prohibition Is Counterproductive,“ in *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour (San Diego: Greenhaven Press, 2000), 41.

přistěhovalce, „jazzem poblouzněné“ Afroameričany a celkové rozšíření rekreačního užívání během alkoholové prohibice. Mark Thorton předkládá teorie, které vznikly v šedesátých a sedmdesátých letech a do značné míry potvrzují výše řečené, i když byly v průběhu let částečně upravovány a kombinovány. „Mexická hypotéza“ z roku 1975 je spojením rasové problematiky všech barevných Američanů a z roku 1963 pochází „Anslingerova hypotéza“ (Thorton 1991, 65).

Podle mého názoru se jedná o kombinaci všech těchto hypotéz a zcela jistě i dalších podnětů od různých zájmových skupin. Nyní se tedy dostávám do období, kdy výše zmiňované očeřování konopí získává reálný a pevný základ na půdě federální administrativy a objevují se zcela konkrétní osobnosti, které mají na kriminalizaci rostliny eminentní politický i ekonomický zájem.

Středobodem těchto snah byla jednoznačně postava Harryho J. Anslingera – prvního ředitele Federálního úřadu pro narkotika, kterým byl od roku 1930 až do kontroverzního odstoupení v roce 1962. Anslinger byl člověk, který by podle mého soudu měl být za svou činnost a za všechno, co vykonal pro „dobro“ lidstva, stavěn na roveň nejzápornějším postavám světových dějin dvacátého století. Čtenáři nyní nabídnu důvody, které mne vedou k tomuto příkrému soudu.

4.4 Harry J. Anslinger a jeho spojenci vstupují na scénu

„Kdyby se strašlivý Frankenstein ocitl tváří v tvář netvoru jménem marihuana, na místě by zemřel strachy.“

– Harry J. Anslinger ve *Washington Herald* 12. dubna 1937.⁴⁵

V roce 1930 nastoupil Harry J. Anslinger do čela nově zřízeného Federálního úřadu pro narkotika, který vznikl sloučením několika již existujících úřadů. V této době se v novinách zejména v Louisianě a dalších jižních státech objevovaly překroucené či zcela smyšlené příběhy o hrůzostrašných činech přistěhovalců pod vlivem marihuany. Postupně se tyto informace dostávaly do severních měst, kde

⁴⁵ Výrok o Frankensteinovi bývá v publikacích o prohibici konopí často citován, zde byla zdrojem *Velká kniha o konopí* (Robinson 2004, 202).

je xenofobní novináři přejímali a upravovali na lokální podmínky. To bylo živnou půdou pro Anslingerovu činnost v následujících letech, kdy spustil celostátně organizovanou mediální kampaň za účelem totálního očernění konopí pomocí *marihuany*. Oficiální dokumenty celý průběh přesně popisují, důležité je ale také uvědomit si, jaká byla Anslingerova motivace a pravé důvody. Začátky v úřadě popisuje Rowan Robinson:

V prvních letech po svém zřízení Anslingerův úřad minimalizoval problém marihuany a tvrdil, že by kontrolu konopí měly mít v pravomoci jednotlivé státy. Federální úřad pro narkotika byl v ekonomice postižené krizí plně vytížen bojem o své přežití a tak zpočátku omezil své aktivity na uplatňování Harrisonova zákona proti opiu a kokainu. Ale Anslingerova pozornost se postupně obracela na konopí. Udělal z něho problém, aby zajistil přežití maličkého FBN? To nikdo neví. Ovšem s jistotou víme, že za manželku měl neteř ministra financí Andrewa Mellona, bankéře, který financoval růst petrochemické dynastie Du Pontů. (Robinson 2004, 201)

Zástupci a lobbisté chemického průmyslu v Kongresu měli jednoznačný zájem na odstranění přírodního konopí z výroby textilií. Firma DuPont ve dvacátých letech vyvinula a patentoval různé sulfáty, nylon, celofán a další plasty, kterými hodlala zaplavit trhy (Jacob 2011, 84).

Stejně tak se od konopí postupně odvracely farmaceutické firmy, které preferovaly synteticky připravené chemické léky, protože konopí jako rostlinu nebylo možné patentovat a také stále nebylo dost dobře možné zabránit obyčejným lidem, aby ji doma pěstovali a využívali podle svého uvážení.

Za tímto snažením stál mezi jinými další „tichý hráč“ americké politiky – jedna z nejvlivnějších a nejbohatších rodin Rockefellerů. Jejich organizace podporovaly výzkumné ústavy při lékařských univerzitách a štědře sponzorovaly různé programy. V roce 1910 ale publikoval jistý Abraham Flexner rozsáhlou studii, podle jejíchž závěrů by se do lékařských ústavů, které se zabývají bylinnou medicínou založenou na přírodních substancích, neměly investovat žádné prostředky. Důvodem mělo být to, že údajně nemají vhodné laboratoře a metody.

Sám Flexner pracoval následujících více než dvacet let přímo v Rockefellerově nadaci, kde uváděl svou teorii do praxe.⁴⁶

Než bylo tedy konopí v roce 1941 definitivně „zbaveno“ jakýchkoli léčebných vlastností a vyškrtnuto z oficiálního amerického lékopisu, probíhala dlouholetá kampaň za jeho vytlačení z medicínské praxe i výzkumu. Stejně jako dnes byli lékaři vystavováni tlaku farmaceutických skupin, které prosazovaly svoje chemické preparáty. V té době ale ještě agenti vznikajících koncernů nenabízeli placené dovolené na horách výměnou za propagaci jejich značky. Kdo se ve Spojených státech první poloviny dvacátého století odmítal podříditi nastoupenému trendu syntetických léčiv, které prosazovaly zmiňované nadace, přišel jednoduše o nabízené granty a peníze.

Kromě toho Rockefellerové vložili investice do rozmáhajícího se ropného byznysu, kde se obávali možné konopné konkurence jako levnějšího pohonu, což předpovídal i Henry Ford. Jack Herer k tomu ve své – dnes již legendární – knize dodává:

V globálním měřítku je nejefektivnější energetickou rostlinou konopí, jednoletý obnovitelný zdroj, schopný nahradit fosilní paliva. Dřívější ropní baroni (Rockefeller ze Standard, Rothschild z Shell a další) si ve dvacátých letech uvědomili možnost Fordova metanolového plánu a jeho cenové dostupnosti. A tak udržovali ceny ropy neuvěřitelně nízko – jeden až čtyři dolary za barel až do roku 1970. Tak nízko, že jim žádný jiný energetický zdroj nemohl konkurovat... (Herer 1994, 43)

Henry Ford byl na rozdíl od Anslingera, Mellona a dalších odpůrců obnovitelných a přírodních zdrojů velkým nadšencem, pokud šlo o objevování nových způsobů využití konopí. Ve své továrně na zpracování biomasy v Iron Mountain kultivoval a následně zpracovával konopí a předpovídal mu velkou budoucnost, jelikož se dá využívat při výrobě stovek produktů – od stavebních materiálů přes paliva až po celé části automobilů a dalších strojů. Z pšeničné slámy, vlákna agáve sisalové a konopí dokonce dokázal sestavit funkční plastová auta (Jacob 2011, 84).

⁴⁶ David Malmo-Levine, „Recent History,” in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, ed. Julie Holland (Rochester: Park Street Press, 2010), 30.

V roce 1938 navíc vyšla v technickém magazínu *Popular Mechanics* detailní analýza využití konopí vzhledem k novým metodám mechanického zpracování, které nevyžadovaly tolik lidské práce. Zároveň se otevíraly i zcela nové možnosti využití v průmyslu a zemědělství – přesně v intencích Fordových předpovědí. Tento článek pokřtil znovuobjevené konopí jako „novou miliardovou plodinu“ (Robinson 2004, 183) a je zmiňován snad v každé publikaci o historii této rostliny, protože přinášel zcela zásadní a objevné informace. Zároveň bylo smutnou ironií, že vyšel jen těsně před tím, než nad marihuanou spadla definitivně prohibiční klec.

Jasně se tím prokázalo, že státní politika se raději opírá o populistickou propagandu, namísto aby iniciovala vědecký výzkum a odborné debaty, jež by ostatně měly rozhodovat o všech zásadních ekonomických, hospodářských a koneckonců i společenských tématech. V české verzi Robinsonovy *Velké knihy o konopí* je ukázka z onoho článku, který pro jeho neocenitelnou výpovědní hodnotu cituji v delším rozsahu:

Americkým farmářům kynou nové plodinové zisky ve výši několika set milionů dolarů, a to díky tomu, že byl vynalezen stroj, který řeší problém starý více než 6 000 let. Jedná se o konopí, plodinu, která nebude křížit cestu ostatním americkým produktům. Naopak, zbaví nás potřeby dovážet surový materiál produkovaný málo placenými rolníky a vytvoří tisíce pracovních míst pro americké dělníky po celé zemi. Ten nový stroj je v podstatě zařízením sloužícím k oddělení vláknité kůry od zbytku stonku, díky čemuž lze konopné vlákno efektivně zpracovat i bez neúměrně velkého nasazení lidské práce. (Robinson 2004, 184)

Tento stroj se nazýval dekortikátor a mohl znamenat opravdovou renesanci konopné produkce a zpracování, protože mechanicky nahrazoval namáhavou lidskou práci. Podle článku měla budoucnost konopí vypadat zhruba následovně:

Z farmářova pohledu je konopí plodinou, kterou je snadné pěstovat s výnosy sedm až patnáct tun na jeden hektar kteréhokoli typu půdy, na němž lze pěstovat kukuřici, pšenici nebo oves. Jeho vegetační období je krátké a poroste ve všech státech Unie. Dlouhé kořeny

prorůstají a dělí půdu a zanechávají ji dokonale připravenou pro setbu v následujícím roce. (...) Ze surového vlákna lze vyrobit silné provazy či lana, tkát pytlou, nebo jej lze bělit a zjemnit. Při tomto procesu z něj navíc je možné získat vedlejší pryskyřičné produkty vysoké obchodní hodnoty. (...) Jedna velká prachárna spotřebuje každý rok tisíce tun konopného pazdeří při výrobě dynamitu a TNT. Jistá papírna platívala za cigaretové papírky více než milion dolarů ročně za dovoz ze zahraničí, dnes tyto papírky vyrábí z konopí pěstovaného v Minnesotě. Nová továrna v Illinois vyrábí jemný papír na akcie. Přírodní složky z něj činí levný zdroj všech známých druhů papíru a vysoký obsah celulózy slibuje našim chemikům neomezený přísun materiálu, ze kterého se může následně vyrábět tisíce produktů. (...) Roční obrat celého papírnického odvětví přesahuje jednu miliardu dolarů a z toho osmdesát procent tvoří dovoz. Ale z konopí bude možné vyrobit všechny druhy papíru a vládní odhady hovoří o tom, že 10 000 hektarů vyhrazených na pěstování konopí nám zajistí přísun takového papíru, kolik dává 40 000 hektarů průměrného lesa. (Robinson 2004, 185–186)

Nicméně obnovení výroby papíru z konopí Anslinger nikdy nemohl dopustit, protože jeho třetí a pravděpodobně nejvýznamnější spojenec, William R. Hearst, patřil mezi nejbohatší a nejvlivnější muže Spojených států a vlastnil většinu dřevozpracovatelského průmyslu. V roce 1936 bylo sedmdesát procent papíru v celé zemi vyrobeno Hearstovými společnostmi, a to za cenu toho, že byly devastovány rozsáhlé lesní porosty, přičemž ještě před rokem 1883 se ve světě vyrábělo až devadesát procent papíru z konopí (Grivas 1994, 34).

4.5 Žlutý žurnalismus a další metody boje proti marihuaně

Pro Hearsta bylo konopí nepřítelem číslo jedna a k jeho diskreditaci plně využíval druhého zdroje svého enormního bohatství a vlivu – sítě novin a deníků od San Franciska až po New York, které ochotně participovaly na kampani rozpoutané Anslingerovým FBN v druhé polovině třicátých let. Tato dnes již naprosto

prokazatelně lživá propaganda se označovala jako odnož tzv. žlutého žurnalismu (*Yellow Journalism*) a nyní stručně popíšu, jak ono specifické novinářské odvětví vzniklo a fungovalo.

Název byl odvozen od jednoho z prvních novinových komiksů, kde vystupoval jako hlavní postava jakýsi žlutý kluk (*Yellow Kid*). Tento komiks vycházel koncem devatenáctého století v novinách vlastněných Josephem Pulitzerem do té doby, než Hearst přetáhl jeho autora do jednoho ze svých deníků. Pulitzer ale zaměstnal jiného kreslíře a nějaký čas vycházely paralelně dva komiksy s postavou malého, ale drzého chlapce, který pobýval ve slumech New Yorku, hovořil drsným slangem a setkával se s podivnými existencemi. Jeho příběhy působily opravdově, ale byly účelně zveličovány a vytvářely do určité míry zkreslený obraz života v těchto oblastech města.⁴⁷

Následně se podobně bulvárnímu novinářskému stylu začalo říkat žlutý žurnalismus, který je dnes ve slovnících definován například takto: „Styl psaní, který je založen na vytváření senzací a výrazném přehánění.“⁴⁸

Hearst získal bohaté zkušenosti s tvorbou lživých a propagandistických textů právě koncem devatenáctého století, kdy nechával tisknout nenávistné články, aby pomohl rozpoutat válku s Mexikem v roce 1898 (Herer 1994, 23). K Mexičanům cítil odpor kvůli jejich údajné lenosti, nízké inteligenci a násilnickým sklonům, ale také dost možná i proto, že v důsledku postupu Pancho Villy ztratil více než 300 000 hektarů kvalitní lesní půdy (Robinson 2004, 196).

Jeden takový příklad žlutého žurnalismu je rozebírán v zajímavé publikaci z roku 2009 s názvem *Marijuana Is Safer*:

Koncem dvacátých let se novinové titulky a úvodníky po celých Spojených státech hemžily zprávami o údajných rizicích plynoucích z užívání marihuany. Tato ukázka z *New York Times*, které vyšly 6. července 1927, představuje typický příklad vymyšleného obsahu a

⁴⁷ Více informací k tomuto zajímavému tématu je možné najít například na internetových stránkách amerického profesora žurnalistiky W. Josepha Campbella:

<http://academic2.american.edu/~wjc/spanish.html> (navštíveno 14.11. 2012).

⁴⁸ Například online verze oxfordského slovníku:

<http://oxforddictionaries.com/definition/english/yellow%2Bjournalism> (navštíveno 14.11. 2012).

odstrašujícího tónu tohoto období: „Mexická rodina přišla o rozum. Pět osob se otrávil jídlem z marihuany. Podle doktorů se vdova a její čtyři děti zbláznily, když snědly rostlinu konopí. Matka zůstane navždy šílená a životy dětí se již bohužel nepodařilo zachránit. (...) Dvě hodiny poté, co žena a její potomci požili rostlinu, došlo u nich ke změně psychického stavu. Sousedé uslyšeli záchvaty šíleného smíchu a přiběhli do domu, kde objevili celou rodinu ve stavu choromyslném. Rozbor prokázal, že narkotikum jménem marihuana rostlo na zahradě mezi obyčejnou zeleninou.“ (Armentano 2009, 29 %)

Na tomto příkladě je vidět, že koncem dvacátých let zasáhlo již marihuanové šílenství v plné síle prakticky celé Spojené státy – tedy ještě několik let před tím, než Anslinger spustil nenávistnou kampaň. Nemá snad ani význam vyvracet výše uvedený, nesmyslný a zcela jistě smyšlený příběh, protože bylo mnohokrát vědecky dokázáno, že marihuana vzhledem ke své extrémně nízké toxicitě prakticky nemůže být pro člověka smrtelná.⁴⁹ Navíc i extrémně silné psychoaktivní účinky vždy po určité době odezní – v naprosté většině případů – bez jakýchkoli dlouhodobějších následků.

Harry J. Anslinger měl v každém případě začátkem třicátých let dostatek předpokladů k tomu, aby se svou propagandou úspěšně. S podporou Hearstova mediálního impéria a ministra financí a spojence Du Pontů Andrew Mellona zahájil Anslingerův úřad v roce 1935 masívní kampaň, která měla připravit půdu pro chystané prohibiční snahy na celostátní úrovni (Grivas 1994, 35).

Mezi jejich praktiky patřilo vydávání nenávistných a lživých článků, které navíc přispívaly k rasové nesnášenlivosti v zemi, cenzura a zastrašování lékařů pochybujících o škodlivosti konopí. Jak k tomu dodává ve své objevené knize Alfred R. Lindesmith:

Praktiky i taktiku, jak se vypořádat s nevhodnými názory, převzalo Anslingerovo oddělení pro boj s narkotiky do značné míry od

⁴⁹ Prokázáno v nepřeberném množství odborných studií, možno uvést například: Philip Robson, „Human Studies of Cannabinoids and Medicinal Cannabis,” in *Handbook of Experimental Pharmacology 168 – Cannabinoids*, ed. Robert G. Pertwee (Berlin: Springer-Verlag, 2005), 739.

federálních organizací, které se v roce 1930 spojily do tohoto jediného úřadu. Již v roce 1920 byl například Ernest S. Bishop – jeden z nejuznávanějších odborníků na závislosti – obviněn z údajného porušování narkotických zákonů. Doktor Bishop byl vášnivým kritikem toho, jak se Harrisonův zákon interpretoval a následně zaváděl do praxe. Obvinění nebylo staženo po dobu několika let, až ho jiný žalobce označil za skandální a zrušil. Bylo také silně kritizováno všemi účastníky setkání Americké asociace redaktorů lékařských žurnálů v Clevelandu roku 1922, odkud vzešel i protestní dopis prezidentovi a ministroví financí.⁵⁰

Tento případ šikany a zastrašování byl pouze jedním z mnoha a ve třicátých letech se jednalo o naprosto běžnou praxi Anslingerova úřadu. Větší veřejný dopad však měly výplody žlutého žurnalismu. Profesor Richard J. Bonnie vyjmenovává několik základních, dnes přesvědčivě vyvrácených a velice směšně působících příběhů (překlad je v zájmu autentičnosti věrný populistickému stylu originálu):

1) Z Kalifornie přišla zpráva od šéfa místní pobočky Federálního úřadu pro narkotika, z jejíž části cituji: „Marihuana je horší než heroin. Člověk má po jejím užití chuť bezdůvodně zabít a činí mu to nevýslovnou radost. Muž pod vlivem marihuany v kalifornské Eurece usekl hlavu svému nejlepšímu příteli a po odeznění účinků se zhrozil – stejně jako ostatní – nad tím, co provedl.“

2) Ctihodný vězeňský lékař a dozorce ve službě, který se mu snažil pomoci, byli zastřeleni trestancem ve státním vězení v michiganském Marquette. Vyšetřování ukázalo, že do vězení byly na dně krabice s rybami propašovány zbraně a marihuana, která z Tylczaka, onoho vyvrhele, učinila vraždícího maniaka.

3) Mladík z Tamy na Floridě, závislý na marihuanových cigaretách, se v záchvatu šílenství chopil sekery a zabil svou matku, otce, dva bratry a sestru, protože měl pod vlivem marihuany pocit, že se mu

⁵⁰ Alfred R. Lindesmith, *The Addict and the Law* (Bloomington: Indiana University Press, 1965), 19.

několik lidí snaží usekat ruce a nohy. Připravil tak o život celou rodinu kromě sebe.⁵¹

Tyto příběhy neodpovídají vědecky dokázaným vlivům marihuany na lidskou psychiku a především se u všech ukázalo, že nejsou pravdivé. Například na investigativním serveru, který se zabývá prezentací a vyvracením lží z doby marihuanového šílenství, je podrobně rozebrán první případ vraždy nejlepšího přítele v Kalifornii. Při pokusu získat informace přímo na místě v kancelářích šerifa, koronera a místních novin vyšlo najevo, že neexistují žádné záznamy o tom, že by v Eureka v té době byl spáchán jakýkoli podobný čin.⁵²

Stejně tak byly postupně vyvráceny i další případy, jako i ten nejslavnější – výše popisované vyvraždění celé rodiny z Tamy na Floridě. Tento hrozivý čin se roku 1933 skutečně odehrál a mentálně postižený Victor Licata se stal na dlouhá léta jednou z hlavních zbraní v rukou Anslingerova úřadu. I zde nyní dokážu, jak si první „drogový car“ (*drugczar* je běžně užívaný americký výraz pro šéfa federálního protidrogového úřadu) nestydatě vymýšlel a podle potřeby překrucoval fakta. Jednak i zástupci policie ihned po činu tvrdili, že marihuana měla pravděpodobně malý vliv na Licatovo jednání.⁵³ Následně se toto prohlášení samozřejmě ztratilo v záplavě šílených reakcí na vražedné vlastnosti konopí, ale dochovala se alespoň zpráva z lékařského vyšetření, která dokazuje, že Licata byl vážně mentálně postižený, což bylo ovšem dané geneticky (jeho rodiče byli bratranec a sestřenice, navíc v rodině trpěli stejnou duševní chorobou) a měl vražedné sklony odjakživa.⁵⁴ Také jsem v této práci již zmiňoval všeobecně přijímaný fakt, že konzumace konopí (na rozdíl třeba od legálního alkoholu)

⁵¹ Richard J. Bonnie a Charles H. Whitebread, *The Marijuana Conviction: A History of Marijuana Prohibition in the United States* (Charlottesville: University Press of Virginia, 1974), <http://www.drugtext.org/Table/The-Marihuana-Conviction/> (navštíveno 10. 11. 2012).

⁵² Na serveru <http://reefermadnessmuseum.org/chap10/FakeGore.htm> (navštíveno 16. 11. 2012) se nachází několik detailně zanalyzovaných příběhů z Anslingerovy složky oblíbených lživých a smyšlených příběhů, pro kterou se mezi badateli vžil název *Gore's Files* a jež obsahovala zhruba dvě stě případů.

⁵³ John Kaplan, *Marijuana: The New Prohibition* (New York: Pocket Books, 1972), 98.

⁵⁴ Oskenovaný originál onoho psychiatrického posudku je k nahlédnutí například zde: http://www.unclemikesresearch.com/wp-content/uploads/2009/03/page5_side1.jpg (navštíveno 16. 11. 2012).

v lidech nevyvolává agresivní chování – ve skutečnosti je tomu na základě vědeckých výzkumů právě naopak.⁵⁵

Harry J. Anslinger využíval při tažení proti konopí i cenzuru a naprosto ignoroval zcela odlišné závěry různých studií a odborných publikací. Jedním z nejznámějších případů ovlivňování nezávislých institucí byla cenzura vydání zpravodaje pro farmáře číslo 663 ministerstva zemědělství v roce 1935, který v původním vydání obsahoval informace i o kultivaci konopí. Na základě soustavného tlaku se Anslingerovi podařilo zástupce ministerstva donutit k tomu, aby pasáže o konopí zcela vyjmul a již vytisknuté kopie nechal dokonce zničit.⁵⁶

Poslední metodou byla propagace těch názorů, které potvrzovaly Anslingerova stanoviska, jako například téměř padesátistránková publikace Fredericka T. Merrilla *Marihuana: The New Dangerous Drug* z roku 1938, která obsahuje účelově překroucené a zavádějící informace a vyložené lži jako například:

Přední farmakolog potvrdil „opiové komisi“, že za dvacet pět let experimentálního zkoumání léčivých účinků preparátů z konopí indického neobjevil žádný, který by nemohl být nahrazen nějakým jiným [syntetický vyrobeným] lékem. Kromě tohoto velmi omezeného a pochybného léčebného potenciálu nemá marihuana žádné opodstatněné využití.⁵⁷

Předpokládám, že jsem na předchozích více než dvaceti stranách dostatečně rozebral složitý proces, jakým dospěla situace kolem konopí a marihuany až k absolutní prohibici v roce 1937. Je vcelku symptomatické, že ve stejném období se společnosti šířily lživé informace velice podobnými způsoby i v nacistickém Německu.

⁵⁵ George F. Koob a Michel Le Moal, *Neurobiology of Addiction* (Londýn: Elsevier, 2006), 291.

⁵⁶ Celý případ a oskenované originály dopisů mezi Anslingerem a zástupci ministerstva zemědělství je možné najít například na těchto internetových stránkách: <http://antiquecannabisbook.com/chap03/FarmBulletin/CensorFarmBull663.htm> (navštíveno 16. 11. 2012).

⁵⁷ Frederick T. Merrill, *Marihuana: The New Dangerous Drug* (Washington: Opium Research Committee of the Foreign Policy Association, 1938), 22.

Na základě masových a dlouhodobě tragických dopadů na lidské životy, rodiny a celou společnost (čemuž se budu podrobně věnovat v závěrečných kapitolách) není tedy zcela od věci přirovnat Harry J. Anslingera k předním představitelům Třetí říše. Svou činností měl nejblíže k říšskému ministrovi propagandy Josephu Goebbelsovi – ostatně oblíbené heslo nacistického pohlavára „tisíckrát opakovaná lež se stane pravdou“ zcela výstižně definuje příběh Anslingerova marihuanového šílenství.

5. Válka proti drogám a její důsledky pro americkou společnost aneb z výspy demokracie až po vězeňský stát

První obětí války je pravda

– Aischylos

Nejdražší a nejdéle trvající válka⁵⁸ v historii Spojených států amerických byla oficiálně vyhlášena 17. června 1971 v Kongresu prezidentem Richardem Nixonem (Robinson 2004, 222), nicméně z předchozí části je zřejmé, že ve skutečnosti začala mnohem dříve. V této kapitole se nejprve stručně zmíním o hlavních legislativních změnách ve třicátých letech vedoucích k prohibici, poté se zastavím u krátkodobého obratu v postoji federální vlády ke konopí za druhé světové války, až se dostanu ke kritickému rozboru kontroverzní drogové politiky zejména u republikánských prezidentů Nixona a Reagana. Důraz bude stejně jako v předchozí kapitole kladen na účelový postup vládních orgánů, nerespektování doporučení odborníků a cenzuru nepohodlných informací. V poslední kapitole se pak zaměřím na srovnání současné situace a naznačení možného budoucího vývoje.

5.1 Legislativní potvrzení marihuanového šílenství na půdě Kongresu

Na federální úrovni byl prvním drogovým zákonem podrobně rozebíraný Harrisonův zákon z roku 1914, ze kterého bylo ale konopí vyjmuto. V následujících letech byli obyvatelé Spojených států (stejně jako celý svět) svědky utužování protidrogových zákonů, které vedly až k prohibičnímu zákonu o zdanění marihuany a velkému vítězství Harryho J. Anslingera v roce 1937.

⁵⁸ Dohromady stála přes jeden bilion dolarů, přičemž pouze mezi roky 2004 až 2012 to bylo více než dvě stě miliard dolarů (devatenáct v roce 2004 a dvacet šest v roce 2012):

<http://www.drugwarfacts.org/cms/Economics#State> (navštíveno 25. 11. 2012).

Legislativní procesy nejsou primárním tématem této práce, přesto je pro rámcovou představu stručně popíšu.

Od roku 1912 se konopí na mezinárodní úrovni znovu objevilo až v roce 1925 na konferenci o drogách v Ženevě, kde návrh na zákaz hašiše prosazoval zejména Egypt. Proti byla například Indie a Francie, přičemž Spojené státy prohibiční návrhy podporovaly, ale nakonec jejich zástupci odjeli zklamaní před závěrečnou ratifikací (Abel 1980, 211).

Mnoho dalších států dohodu nepodepsalo, a proto byla celá konference považována za neúspěch, co se týče mezinárodní regulace a kontroly drog. Pro konopí měla přesto určitý (v tu dobu zatím spíše symbolický) význam, protože oficiálně omezovala využití rostliny pouze pro – nijak nspecifikované – vědecké a lékařské účely. Především ale byla od této chvíle mezinárodně považovaná za drogu, na které vzniká závislost a jejímu užívání měla být v budoucnu věnována větší politická pozornost (Grivas 1994, 32).

Ve Spojených státech měl pro budoucí vývoj zásadní význam pátý návrh jednotného drogového zákona (*Uniform Narcotics Act*), který byl v konečné podobě schválen v roce 1932. Podle něj bylo konopí ve všech formách narkotikum na úrovni opia, ovšem stále ještě bylo na jednotlivých státech, aby tento zákon implementovaly do svých legislativ (Robinson 2004, 201). Anslingerovým hlavním úkolem v následujících letech bylo přesvědčit co nejvíce států Unie, aby zákon přijaly a vymáhaly. Nicméně do roku 1935 byl zaveden pouze v deseti státech, což přimělo FBN k vystupňování kampaně do takového extrému, kdy „nebylo výroku, který by byl příliš směšný na to, aby byl vyřčen či otištěn“ (Robinson 2004, 202). O tom se ostatně čtenář mohl bohatě přesvědčit v předchozí kapitole.

Netrvalo dlouho a ve Washingtonu se začaly objevovat dopisy a žádosti místních správ o federální zásah do (uměle vytvořeného) marihuanového problému (Armentano 2009, 29 %). Podle Anslingera stály za přijetím federálního

protimarihuánového zákona politické tlaky – od lokálních policejních složek v postižených státech přes guvernéry až po ministra financí.⁵⁹

Generální rada ministerstva financí Herman Oliphant dostal za úkol tento problém ošetřit, k čemuž Rowan Robinson dodává:

Rozhodl se využít příkladu Harrisonova zákona proti narkotikům a národního zákona o střelných zbraních (*National Firearms Act*), který na obchodování s nimi uvaloval prohibitivní „převodní daň“. (...) Anslinger nejprve považoval tuto myšlenku za absurdní a pochyboval, že by ji Kongres přijal. Místo toho navrhl, aby byla uzavřena mezinárodní dohoda o kontrole této údajně problematické komodity. (...) V Ženevě v červnu 1936 byl ovšem návrh všemi dvaceti šesti státy odmítnut. (Robinson 2004, 204)

Na domácí půdě se Oliphantovi mezitím podařilo shromáždit vědecké a lékařské názory, které podporovaly teze o nebezpečné droze. Ty byly předloženy k posouzení šestičlenné komisi, jejímž „předsedou byl náhodou Robert L. Doughton, spojenec dynastie Du Pontů, která si brousila zuby na obrovské zisky“ (Robinson 2004, 205). Po očekávaném schválení se návrh zákona *HR 6385* dostal na půdu Kongresu. Ve sněmovně reprezentantů ho zákonodárci po pouhých dvou slyšeních podpořili a poslali Finanční komisi Senátu k další ratifikaci. Zde Harry J. Anslinger opět a znovu vědomě lhal:

Komisař Anslinger zahltil zákonodárce šokujícími příběhy o hrozivých účincích marihuany. Citoval například brutální vraždu a několik dalších zločinů, za které měla být zodpovědná marihuana. Ani jeden z těchto případů nebyl dostatečně podložen odbornými vyšetřeními a oficiálními dokumenty. Ve skutečnosti nebyl během slyšení žádný z materiálů předkládaných Anslingerovým úřadem důvěryhodný. Aby se podařilo prosadit zákon o zdanění marihuany, dopouštěli se zástupci úřadu křivého svědectví před nejvyšším

⁵⁹ David F. Musto, *The American Disease. Origins of Narcotic Control* (New Haven and Londýn: Yale University Press, 1973), <http://www.drugtext.org/The-American-Disease/9-marihuana-and-the-federal-bureau-of-narcotics.html> (navštíveno 18. 11. 2012).

zákonodárným orgánem Spojených států tím, že lhali o historii a účincích marihuany. (Lupien 1995, 73)

Jedna velká lež tedy zvítězila, a co bylo ještě horší – trvalo velice dlouho, než si americká společnost začala uvědomovat, jak moc byla podvedena. Pro dokreslení toho, jak dezinformace a cenzura nakonec dokázala zaslepit i demokraticky zvolené zástupce v Kongresu, vhodně poslouží následující konverzace mezi poslanci v průběhu debaty. Nutno podotknout, že Bertrand Snell požadoval už předtím více času na podrobnou diskuzi, protože o návrhu tohoto zákona se mělo jednat v pozdních večerních hodinách, přičemž on ani jeho kolegové o něm viditelně neměli dostatek informací:

Kongresman Snell: „Co je to za návrh?“

Kongresman Rayburn: „Týká se něčeho, čemu se říká marihuana. Domnívám se, že je to nějaké narkotikum.“

Kongresman Vinson: „Marihuana je totéž co hašiš.“ (Torella 2011, 36–37)

Ani jeden z těchto čelných představitelů politického života v době schvalování zákona nevěděl, že neznámé narkotikum marihuana je ve skutečnosti tradičně pěstované a mnohostranně využitelné konopí.

5.2 V nouzi poznáš přítele – Konopím k vítězství

Prezident Franklin Delano Roosevelt (1882–1945) podepsal zákon o zdanění marihuany 2. srpna 1937, čímž započal celonárodní a později celosvětovou křížovou výpravu proti konopí a základním občanským svobodám. Nicméně pokrytectví a lži Federálního úřadu pro narkotika vyšly znovu najevo během krizových let druhé světové války, kdy se americká armáda v nouzi obrátila ke všem zemědělcům s prosbou, aby najednou opět začali pěstovat konopí.

Stalo se tak prostřednictvím třicetiminutového propagačního filmu *Konopím k vítězství*⁶⁰ (Hemp for Victory), který nechala federální vláda natočit z jednoduchého důvodu:

Americké ozbrojené složky byly závislé na dovozu *abacá* – manilského konopí z Filipín –, které sloužilo na výrobu lan, plachet, uniforem a dalších produktů. V roce 1942 padly Filipíny do rukou Japonska a americká armáda začala pobízet zemědělce, aby opět pěstovali konopí. Aniž by se jakkoli změnil federální zákon, během let 1942 a 1945 se vypěstovalo konopí dohromady na více než 100 000 hektarech za podpory vládní válečné agentury, která také nechala na Středozápadě postavit čtyřicet dva mlýnů na zpracování konopí.⁶¹

Text k tomuto filmu byl velmi poučný a začínal zhruba tak, jak by měly začínat učebnice dějepisu o interakci konopí a člověka v průběhu dějin:

V dávných dobách, kdy byly tyto starověké řecké chrámy ještě nové, bylo již konopí po dlouhý čas ve službách lidstva. Po tisíce let předcházejících tomuto období pěstovali tuto rostlinu v Číně a dalších východních oblastech na výrobu lanoví a tkaniny. Po staletí až asi do roku 1850 byly všechny lodě brázdící západní moře vybaveny konopným lanovím a plachtami. (...) Fregata s děly ráže čtyřicet čtyři jako například naše *Old Ironside* potřebovala více než šedesát tun konopného lanoví včetně kotevního lana o tloušťce dvacet pět centimetrů. (Herer 1994, 96)

Vzhledem k ilegálnímu statusu konopí působí vcelku ironicky, že tyto informace pocházely z vládních zdrojů. Celá renesance pěstování ovšem skončila stejně rychle, jak začala. V roce 1944 již Komise pro válečnou výrobu (*War Production Board*) věřila, že všechny potřeby pokryjí evropské zdroje, a ke konci války se federální vláda bez mrknutí oka vrátila zpět k prohibiční politice z posledních předválečných let.

⁶⁰ Film je nyní volně ke zhlédnutí na internetu – například zde:

<http://www.youtube.com/watch?v=W0xHCkOnn-A> (navštíveno 16. 11. 2012).

⁶¹ David P. West, *Hemp and Marijuana: Myth & Realities* (Madison: North American Industrial Hemp Council, 1998), 10.

Na celé situaci je asi nejzajímavější to, že zástupci vlády po desetiletí bezostyšně popírali, že by takový film někdy nechala federální administrativa natočit – všeobecně se předpokládalo, že musí jít o podvrh. Nebýt Jacka Herera a jeho investigativní činnosti, pravda by se dost možná nikdy nedostala na povrch. V roce 1989 se Hererovi podařilo po dlouhém a neúspěšném pátrání objevit záznam, který definitivně potvrdil, že tvůrcem filmu bylo americké Ministerstvo zemědělství. Ministerstvo se poté konečně přiznalo, že nechalo film zhotovit a jeho kopie jsou od té doby k nalezení i v knihovně Kongresu (Robinson 2004, 214).

Jak vidno, přepisování dějin nebylo ve dvacátém století výsadní doménou opresivních režimů, ale i těch na první pohled nejdemokratičtějších. Společenská a duchovní krize ve Spojených státech po druhé světové válce tomu ostatně odpovídá.

5.3 Drogová problematika od konce druhé světové války až do atentátu na prezidenta Kennedyho

Spojené státy se staly hlavním ekonomickým a vojenským vítězem války, která připravila o život více než šedesát milionů lidí. Američtí vojáci umírali na bojištích po celém světě, ale zbytek národa nemusel podstoupit to, čemu byli vystaveni obyčejní lidé zejména v Evropě. Na rozdíl třeba od Německa, Itálie, ale i vítězné Francie, Velké Británie a Sovětského svazu nebyl na americkém kontinentě ochromen průmysl, nebyla tak drasticky vyčerpána státní pokladna a nezemřely zbytečně miliony mladých lidí.

Společnost se nemusela vypořádávat s tragédií holocaustu, ekonomika díky válečnému průmyslu rostla a Spojené státy mohly při pohledu z vnějšku působit jako zářný příklad neúspěšnějšího demokratického zřízení, v němž je radost žít. Nicméně jak bylo dokázáno na předchozích stránkách, určité státní orgány a instituce vážně porušovaly zákony a (pro Američany téměř posvátnou) ústavu. Navíc otázka rasové nesnášenlivosti a segregace – úzce související s prohibicí konopí – oficiálně neexistovala, přitom ve skutečnosti se jednalo o problém, který byl neustále potlačován a dlouhodobě neřešen.

Ihned s koncem války se také ukázalo, že hlavním rizikem pro bezpečnost národa bude Sovětský svaz a jeho komunistický režim, načež se v padesátých letech rozjel hon na údajné komunisty. Později se pro toto období vžil termín *mccarthismus* podle příjmení senátora Josepha McCarthyho, který záměrně prezentoval lživé informace, zamlčoval ty, které se mu nehodily, a uměle tak vyvolával ve společnosti strach a nenávisť vůči „nepřítelům kapitalismu“. Lidé tak mohli být po dobu téměř deseti let na základě nejasných pravidel dotazováni na své soukromé politické názory, diskriminováni podle oficiálně neexistujících černých listin, obviňováni ze špionáže a podobně.⁶²

Co se prohibice konopí týče, po roce 1945 se situace v oblasti legislativy a celkového přístupu příslušných státních orgánů ustálila přesně podle intencí a přání Harryho J. Anslingera. Zemědělci mohli na pěstování oblíbeného *hemp* – stejně jako lékaři na předepisování léčivého *cannabis* – leda vzpomínat, přičemž marihuana byla již etablovanou drogou spodiny a strašákem všech rodičů ze spořádaných rodin. Nakonec i Americká lékařská asociace (*American Medical Association*) přejala v roce 1945 – přes výrazný odpor k nepodloženým tvrzením ve třicátých letech⁶³ – agresivní protimarihuanovou rétoriku Federálního úřadu pro narkotika a další desítky let podporovala kriminalizaci konopí jako nebezpečné látky bez možného léčebného využití (Grinspoon 2008, 22).

Na začátku padesátých let přišel navíc Anslinger se „zjištěním“, že užívání marihuany vede přímo k heroinu, přičemž heroin byl prohlášen za součást komunistických plánů na zničení Ameriky (Robinson 2004, 217). Podle jeho (opět nijak podložené) argumentace na půdě Kongresu více než padesát procent uživatelů vezme do ruky jehlu právě ve chvíli, kdy jim přestane stačit „rauš“ z marihuanové cigarety (Bonnie a Whitebread, 1974). I tyto teorie vstupní brány do světa tvrdých drog (*stepping stone theory*) byly později vědecky vyvráceny.⁶⁴

⁶² Podrobné a velice hodnotné informace o senátoru Josephu McCarthyho a jeho činnosti je možné nalézt například v knize Marie-France Toinetové *Mccarthismus, Hon na čarodějnice 1947–1957*, která vyšla v českém jazyce v roce 1999 v nakladatelství Themis.

⁶³ Při slyšeních v Kongresu patřil k nejvýraznějším odpůrcům prohibice konopí předseda AMA William C. Woodward – podrobně se o něm píše například v Grinspoon 2008, 18–19.

⁶⁴ Michal Řehák, „Problematika obchodu s konopnými drogami ve světě a v ČR“ (Dipl. práce, VŠE Praha, 2001), <http://old.legalizace.cz/quzoprint.php?clanekid=229> (navštíveno 15. 11. 2012).

Díky předválečné kampani a podobné rétorice i po roce 1945 si Anslinger připsal další významný úspěch v podobě přijetí zákona na kontrolu narkotik (*Narcotic Control Act*) v roce 1956, který zvyšoval minimální trestní sazby za všechny kriminální činy týkající se drog. Tento zákon prošel bez větších debat a pozornosti veřejnosti, přičemž se stal základem budoucího vězeňského systému, který v následujících desetiletích poslal miliony Američanů za mříže a státní pokladnu přišel na stovky miliard dolarů.

Na základě přijetí zákona o návykových látkách prošel ve státě Virginie v roce 1958 těžko uvěřitelný návrh, podle kterého bylo pouhé držení více než dvaceti pěti gramů jakékoli zakázané drogy (včetně marihuany) jedním z nejzávažnějších trestných činů se sazbou mezi dvaceti a čtyřiceti lety vězení. Richard J. Bonnie a Charles H. Whitebread k tomu dodávají:

Je těžko uvěřitelné, že navzdory extrémní přísnosti těchto postihů prošel návrh schvalovacím procesem bez jediné připomínky a v předním virginském deníku *Richmond Times-Dispatch* o něm během tříměsíčního legislativního procesu nebylo napsáno jediné slovo.⁶⁵

Z jednání zákonodárců a následné nulové odezvy ze strany veřejnosti na tyto první pokusy o zřízení jakési „pilotní verze policejního státu“ ve Virginii bylo jasně vidět, do jaké míry dokázala propaganda FBN ochromit základní smysl pro svobodu a demokracii ve společnosti. Během následujících let se s podobně drakonickými zákony přidávaly další státy a komisař Anslinger si musel mnout ruce.

Na mezinárodní scéně byl důležitým momentem rok 1961 a konečné přijetí jednotné úmluvy o omamných látkách (*Single Convention on Narcotic Drugs*) na půdě OSN, podle něhož měly všechny participující státy přijmout takové zákony, aby zabránily zneužívání a nezákonnému obchodu s rostlinou konopí (Abel 1980, 231). Delegaci Spojených států, která návrh horlivě prosazovala, nevedl nikdo jiný než samotný Harry J. Anslinger.

⁶⁵ Richard J. Bonnie a Charles H. Whitebread, „The Forbidden Fruit and the Tree of Knowledge: An Inquiry into the Legal History of American Marijuana Prohibition,” *Virginia Law Review* 56, č. 6 (Říjen 1970), <http://www.druglibrary.org/schaffer/library/studies/vlr/vlr5.htm> (navštíveno 22. 11. 2012).

Federální úřad tedy dosáhl všech svých cílů jak doma, tak na mezinárodní úrovni, ovšem v americké společnosti se mezitím začaly objevovat tendence, které dosluhujícího Anslingera jistě velice znepokojovaly. Jednou z nich byl nástup demokratického prezidenta Johna F. Kennedyho (1917–1963), který hodlal problematiku drog adresovat objektivně a na základě vědeckých poznatků – plánoval analyzovat současné drogové zákony ve Spojených státech a zjistit, zda je současný stav opravdu v zájmu obyvatel této země. Na podzim roku 1962 uspořádal v Bílém domě konferenci, která měla navrhnout alternativní řešení k současné drogové politice (Torella 2011, 88). První závěry byly zcela v rozporu s názory Federálního úřadu pro narkotika, když odborníci marihuanu hodnotili jako mnohém méně škodlivou drogu.

Jedním z předních a dlouholetých kritiků Anslingerovy činnosti byl již citovaný profesor sociologie Alfred R. Lindesmith (1905–1991), který celý život publikoval studie a články vyvracející teorie předkládané protinarkotickým úřadem a obhajoval pohled na závislost jako na lékařský problém.⁶⁶ Drogový car na Lindesmitha nepokrytě útočil a snažil se ho profesně zdiskreditovat, přičemž tyto útoky zesílily zejména s koncem padesátých let.⁶⁷ S těmito postupy ovšem nesouhlasila nová Kennedyho administrativa, i když dodnes se přesně neví, zda Anslinger odešel do důchodu dobrovolně (věk na to již měl a jeho žena byla vážně nemocná), anebo zda ho prezident Kennedy donutil odejít, protože nesouhlasil s tím, jak úřad funguje. Zajímavé doplňující informace přináší Mike Gray ve své knize *Drug Crazy*, kde píše o dalším odborníkovi, který se postavil Anslingerově demagogii:

[Rufus] King donutil komisaře vystoupit v několika diskuzích jak v rádiu, tak v televizi, kde s ním vedl dlouhé polemiky o drogové politice. Krátce po inauguraci Johna F. Kennedyho měl King návštěvu: „Doktor Peter Bing, asistent prezidentova hlavního

⁶⁶ John F. Galliher, David P. Keys, Michael Elsner, „Lindesmith vs. Anslinger: An Early Government Victory in the Failed War on Drugs,“ *Journal of Criminal Law and Criminology* 88, č. 2(Winter 1998), 661.

⁶⁷ Rufus King, „The American System: Legal Sanctions to Repress Drug Abuse,“ *Drugs and the Criminal Justice System 11*, ed. James A. Inciardi and Carl D. Chambers (Londýn: Sage Publications, 1974), <http://www.druglibrary.net/special/king/king3.htm> (navštíveno 21. 11. 2012).

vědeckého poradce Jeroma Veisnera, přišel do mé kanceláře a požádal mě, abych mu řekl něco o Anslingerovi. Dal jsem mu tedy nahrávku z naší debaty na rádiu NBC. Později mi sdělil, že když s Kennedym v Oválné pracovně poslouchal komisařovo teatrální řečnění a prázdné výroky, shodli se oba na tom, že Anslinger by měl odejít z funkce.⁶⁸

Další velkou starostí následovníků Harryho J. Anslingera byly probíhající změny vnímání marihuany zejména u mladších generací, které nedůvěřovaly autoritám a chtěly si vše vyzkoušet samy na vlastní kůži. Výčet hlavních důvodů, proč si tehdy marihuana stala velmi oblíbenou, přináší autoři knihy *Marijuana Is Safer*:

V průběhu šedesátých let – zhruba třicet let od přijetí prohibičního zákona – si celá generace mladých lidí (většinou vysokoškolských studentů) začala měnit vědomí pomocí marihuany. Někteří považovali užívání konopí za projev odporu k „systému“ a tradičním hodnotám generace svých rodičů. Jiní viděli marihuanu jako určitou formu politického protestu a občanské neposlušnosti proti zahraniční politice Spojených států a vojenské intervenci ve Vietnamu. A někteří jednoduše poznali, že rozšiřování vědomí rekreačním užíváním konopí jim vyhovuje mnohem více než alkohol. Tuto explozi v užívání konopí rychle následoval růst počtu kriminalizovaných Američanů – počátkem šedesátých let to bylo něco málo přes 10 000 a koncem již 100 000 ročně. Většinu z těchto zatčených čekalo minimálně několik let ve vězení, v některých případech až *desítky* let za mřížemi. (Armentano 2009, 31 %)

Atentátem na prezidenta Johna F. Kennedyho 22. listopadu 1963 skončilo krátké období racionální drogové politiky (přesněji řečeno debat o racionální drogové politice) a jeho nástupce Lyndon B. Johnson (1908–1973) se v této otázce nijak výrazněji neangažoval. Až vítězství republikánského kandidáta Richarda M. Nixona v roce 1969 vedlo k dalšímu potlačování občanských svobod, překrucování faktů a nerespektování vědeckých názorů. Spolu s

⁶⁸ Mike Gray, *Drug Crazy: How We Got into this Mess and How We Can Get Out* (New York: Routledge, 2000), <http://www.booktrope.com/chapter/drug-crazy-chapter-4-the-devil-and-harry-anslinger/> (navštíveno 21. 11. 2012).

nepopulární válkou ve Vietnamu a přetrvávající rasovou segregací se jednalo o další zásah do základních principů americké demokracie.

5.4 Začátek opravdové války proti drogám

Prezident Nixon nastoupil do úřadu jako hlavní reprezentant velice konzervativního politického směru *Law & Order*⁶⁹ v rámci republikánské strany a měl před sebou dvě priority. Prvním úkolem bylo vyhrát od roku 1965 probíhající válku proti komunistickému režimu ve Vietnamu a na domácí půdě se plánoval postavit dalšímu nebezpečnému nepříteli – zneužívání drog. Skvěle toto důležité období amerických dějin z hlediska tehdejšího vztahu společnosti k marihuaně popisuje například slavný spisovatel Allen Ginsberg – jeden z velkých příznivců konopné rostliny.⁷⁰

Podle Rowana Robinsona se užívání konopí velmi rozmohlo i mezi americkými vojáky ve Vietnamu, kteří kouřili silnou marihuanu, aby se lépe vyrovnali s hrůzami válečného konfliktu (Robinson 2004, 221). Stejně tak již bylo řečeno, že obliba marihuany na půdě Spojených států do určité míry stoupala i jako forma protestu proti této neoblíbené válce.

Světznámý filmový režisér Oliver Stone v televizním rozhovoru ke svému působení ve Vietnamu řekl:

Když jsem byl ve Vietnamu, [tráva] určovala hranici mezi lidským a zvířecky brutálním chováním. Bylo tam spoustu kluků, kteří pili a byli zodpovědní za to zbytečné znásilňování a zabíjení nevinných. Kluci, kteří kouřili, si dokázali uvědomovat hodnotu lidského života. Přitom

⁶⁹ Podrobně se o Nixonově cestě k prezidentskému úřadu a jeho politických názorech píše například v této zajímavé knize: Edward J. Epstein: *Agency of Fear: Opiates and Political Power in America* (New York: Putnam, 1977), <http://www.drugtext.org/Agency-of-Fear/the-barker-of-slippery-gulch.html> (navštíveno 21. 11. 2012).

⁷⁰ V česko-anglické verzi vyšlo například: Allen Ginsberg, *Velký marihuanový švindl – The Great Marijuana Hoax* (Olomouc: Votobia, 1996).

jsem za svou vlast bojoval vzorně – nebyl jsem žádný zbabělec, ale dobrý voják.⁷¹

Nixon se rozhodl vyřešit problematiku drog a kriminality sestavením odborné komise, která měla za úkol vypracovat dokument s výsledky rozsáhlých výzkumů a navrhnout nejlepší řešení současné situace. Mezitím ještě došlo na půdě Kongresu ke schválení dvou zákonů – opatření pro komplexní prevenci zneužívání drog a jejich kontrolu (*Comprehensive Drug Abuse Prevention and Control Act*) a zákona o kontrolovaných látkách (*Controlled Substances Act*). Ernest L. Abel k tomu dodává:

Tento [druhý] zákon sice klasifikoval marihuanu jako potenciálně nebezpečnou, vysoce návykovou látku bez možnosti léčebného využití, zároveň ale snižoval federální tresty při prvním porušení zákona. (...) Také navrhoval zřízení další komise na přehodnocení klasifikace této drogy. (Abel 1980, 233)

Ačkoli prezident Nixon souhlasil se zřízením další komise, ještě před zveřejněním závěrů řekl veřejně k otázce marihuany toto:

Jak víte, v tuto chvíli pracuje jistá komise na doporučeních týkající této problematiky. Ovšem v tomto případě je můj pohled na věc nezvratný a mohu se o něj s vámi podělit již nyní. Jsem proti legalizaci marihuany. I kdyby mi tato komise doporučila ukončit prohibici, nebudu se tím řídit. (...) Nevěřím tomu, že by legální marihuana přinesla mladým lidem cokoli dobrého a také si nemyslím, že by byla v nejlepším zájmu této země.⁷²

Tím dal již poněkolkáté jasně najevo, že se nehodlá řídit doporučeními odborníků opírajícími se o vědecké výzkumy, ale spíše vlastní „intuicí“ založenou na

⁷¹ Video s rozhovorem je k dispozici na webových stránkách stanice CBS: <http://www.cbsnews.com/video/watch/?id=7413306n> (navštíveno 21. 11. 2012). Přepis rozhovoru vyšel například zde: <http://movieline.com/2012/07/02/oliver-stone-marijuana-taylor-kitsch-blake-lively-savages/> (navštíveno 21. 11. 2012).

⁷² Rufus King, *The Drug Hang-Up: America's Fifty Years of Folly* (Springfield: Bannerstone House, 1972) <http://www.druglibrary.org/special/king/dhu/dhu12.htm> (navštíveno 21. 11. 2012).

nepodložených a v mnoha ohledech zcela scestných představách o údajné společenské nebezpečnosti konopí.

Národní komise pro marihuanu a zneužívání drog (*National Commission on Marihuana and Drug Abuse*) byla sestavena v roce 1972 přímo Nixonem a měla rok na vypracování podrobné zprávy o marihuaně a dva roky na plošnou analýzu celé drogové problematiky.⁷³ Jelikož prezidentem vybraní experti byli převážně členové konzervativní pravice, neočekávalo se, že by prosazovali měkčí přístup (Torella 2011, 112). Závěry ale Nixonovu administrativu naprosto šokovaly, protože komise mimo jiné navrhla:

Aby vlastnictví marihuany pro osobní užití nebylo trestným činem, avšak držení marihuany na veřejnosti by i nadále bylo důvodem k okamžitému zabavení a pokutě. (...) Občasná distribuce malých dávek za nulovou nebo bezvýznamnou úplatu nevytvářející zisk by již nebyla považována za trestný čin. (Robinson 2004, 222)

Richard Nixon byl údajně tak rozhořčen, že zprávu ani nedočel a okamžitě ji spálil v krbu. Možná se jedná o vymyšlenou historku, nicméně činy prezidentovy administrativy v tomto období přesvědčivě dokazují, že Nixon jednal v přímém rozporu se závěry tzv. Schafferovy marihuanové komise.

17. června 1971 vyhlásil prezident v poselství Kongresu první moderní válku proti drogám.⁷⁴ O dva roky později již tvrdil, že vítězství se blíží.⁷⁵ Jako součást této války nechal Nixon schválit několik zákonů a reformoval určité úřady tak, aby nahromadil moc v rukou jedné silné organizace, která měla svými pravomocemi při vymáhání drogových zákonů obcházet i FBI a CIA (Epstein 1977). Tím úřadem se stala v dnešní době neblaze proslulá a mezi Američany nepopulární

⁷³ Tuto rozsáhlou analýzu si lze přečíst v plném znění například na této internetové adrese:

<http://druglibrary.net/schaffer/Library/studies/nc/ncmenu.htm>.

⁷⁴ Výdaje na válku proti drogám byly v té době v řádech desítek milionů dolarů. V roce 1982 to již bylo více než jeden a půl miliardy a v roce 1999 téměř osmnáct miliard. Tyto údaje pochází ze sborníku *Drug War Facts* organizace Common Sense for Drug Policy, ed. Doug McVay, z roku 2001 (str. 37), která je dostupná i online <http://www.drugwarfacts.org/cms/> (navštíveno 21. 11. 2012).

⁷⁵ Arnold S. Trebach, *The Great Drug War and Rational Proposals to Turn the Tide* (Bloomington: Unlimited Publishing, 1984), 110.

DEA – Národní agentura pro kontrolu obchodu s drogami (*Drug Enforcement Administration*), která oficiálně vznikla spojením několika různých úřadů v polovině roku 1973.

Než stačil Richard Nixon vyhrát první významnější „bitvy“ v této válce, zastavila ho známá aféra Watergate, která odhalila nedemokratické praktiky v jeho administrativě a vedla až k historicky první (a dodnes poslední) rezignaci na úřad amerického prezidenta.

Dalším vážným zločinem spáchaným na americkém lidu, o kterém se na rozdíl od Watergate dodnes mnoho nemluví, bylo zamlčení výsledků vládou financované studie lékařské fakulty ve Virginii. Ta přišla s převratným objevem, že jedna účinná látka v konopí – konkrétně psychoaktivní THC – má výrazné protirakovinné účinky.⁷⁶ Jak k tomu v článku na internetových stránkách významné proreformní organizace NORML⁷⁷ píše jeden z autorů citované knihy *Marijuana Is Safer* Paul Armentano:

V roce 1974 zjistili výzkumníci ve Virginii, že konopí zpomaluje bujení zhoubného nádoru u zvířat. Podle výsledků studie, které byly veřejně prezentovány 18. srpna 1974 v deníku *Washington Post*, vedlo podání THC (primárního kanabinoidu v marihuaně) laboratorním myším ke zpomalení růstu nádorů u rakoviny plic a prsu a zmírnění průběhu leukemie. Myši žily díky THC v průměru o téměř čtyřicet procent delší dobu než ty neléčené. Přes tyto nadějně výsledky byla studie vládními představiteli odmítnuta a následně bylo zastaveno

⁷⁶ Studie je nyní zařazená v oficiální lékařské databázi amerického *National Institute of Health*: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/1159836> (navštíveno 22. 11. 2012).

⁷⁷ NORML je zkratka pro americkou národní organizaci za reformu zákonů týkajících se legálního statusu marihuany. Jedná se o neziskovou organizaci, jejímž cílem je pravdivě informovat veřejnost a prosadit legalizaci marihuany v USA v takové míře, aby zodpovědné užívání této drogy nebylo postižitelné zákonem. Podle webových stránek NORML podporuje zodpovědné užívání marihuany a prosazuje odstranění všech kriminálních postihů za držení a pěstování pro vlastní potřebu. Snaží se bojovat proti perzekuci vycházející ze špatných zákonů a pomáhá tyto zákony měnit. Organizaci založil v roce 1970 Keith Stroup a mezi její členy dnes patří renomovaní odborníci jako například lékař Lester Grinspoon, nakladatel a právník Norm Kent a další: <http://norml.org/>.

financování celého projektu. (...) Místo aby mohli publikovat závěry výzkumů, museli vládou placení odborníci opět schovat své objevy do šuplíku. Na veřejnost se tato skutečnost dostala až v roce 1997, kdy se informace o studii objevily v jednom odborném medicínském zpravodaji a následně i v médiích.⁷⁸

Jak vidno, Nixon dělal všechno možné pro to, aby v americké společnosti udržel povědomí o marihuaně tak, jak jej svou činností definoval Anslinger. Další prezident Gerald R. Ford (1913–2006) nevěnoval drogové problematice takovou pozornost – ačkoli veřejně přiznával, že situace se od vyhlášení Nixonovy války neustále zhoršuje. Nesnažil se utužovat represivní zákony, mezi jeho priority patřilo spíše řešení ekonomických problémů jako například zkrocení rostoucí inflace (Torella 2011, 112).

Prezidentské volby v roce 1977 vyhrál poprvé od zvolení Kennedyho demokratický kandidát, konkrétně Jimmy Carter (narozen 1924), a jeho čtyřleté působení v úřadě bylo jedním ze světlejších období v historii americké protidrogové politiky. Došlo k celkové liberalizaci poměrů ve společnosti. Carter byl prvním prezidentem, který se veřejně vyslovil pro dekriminalizaci konopí. Jak o něm píše Rowan Robinson:

Podle jeho názoru by „tresty za držení drogy neměly být pro jednotlivce ničivější, než samo užívání drogy“. Carter hodlal zrušit federální trestní postihy za vlastnění marihuany až do hmotnosti jedné unce [dvacet osm gramů]. (...) Tuto rozumnou politickou kampaň ale zastínil skandál, když byl Peter Bourne v roce 1978 donucen rezignovat poté, co nechal nezákonně předepsat *quaaludes*⁷⁹ pro jednoho ze svých poradců. (...) Tento nepříjemný incident později přispěl k nové vlně odporu proti umírněnějším postojům vůči užívání

⁷⁸ Paul Armentano, „Cannabinoids as Cancer Hope,”

<http://norml.org/component/zoo/category/cannabinoids-as-cancer-hope> (navštíveno 22. 11. 2012).

⁷⁹ Jednalo se o kokain a Bourne byl Carterův speciální poradce pro drogovou problematiku: Thomas Szasz, „The Morality of Drug Controls,” in *Dealing with Drugs: Consequences of Government Control*, ed. Ronald Hamowy (Lexington: Lexington Books, 1987), 327–351.

konopí a pro konzervativce byl jen dalším důvodem pro odmítání tzv. liberálního přístupu. (Robinson 2004, 224)

Období let 1981 až 1993 patřilo v americké politice velice konzervativním republikánským prezidentům Ronaldu Reaganovi a Georgi H. W. Bushovi (narozen 1924). Značná popularita republikánské konzervativní ikony Reagana do jisté míry odrážela změny ve společnosti, kdy silněji nábožensky založená, pravicová část populace odmítala uvolněnější poměry předchozí dekády. Prezident Reagan se snažil zvýšit prestiž a autoritu státních orgánů, posílit moc federálních úřadů a velice aktivně se angažoval ve válce proti drogám. Jeho činnost měla pro celou společnost stejně negativní dopady jako Nixonovo působení v úřadě a její tragické důsledky jsou bohužel dodnes jasně viditelné. Na závěr této kapitoly se tedy na Reaganovy zásadní počiny v boji proti drogám podívám konkrétněji.

5.5 Represivní politika prezidenta Reagana a jeho následovníků

Prezident Reagan, bývalý úspěšný hollywoodský herec, byl skvělým řečníkem a užívání zakázaných látek pojmenoval v roce 1982 jako jednu z největších hrozeb pro celou společnost. Jeho ambiciózním cílem byla „Amerika bez drog“, což samo o sobě ukazuje na nereálnost takových plánů (podobně jako naivně založená kampaň jeho ženy Nancy „Prostě řekni ne“ – *Just Say No*). Za úhlavního nepřítele si Reagan vybral kokain a marihuanu. Zcela přitom ignoroval skutečnost, že:

V uvolněnější atmosféře mezi lety 1966 až 1976 bylo vypracováno mnoho studií o účincích konopných drog, které vesměs potvrzovaly pozitivní výsledky při léčení či zmírňování symptomů mnoha chorob a odmítaly závažnější zdravotní či sociální rizika. (Řehák 2001)

Místo podpory odborného výzkumu v nadějných oblastech léčebného využití konopí přijal Reagan v letech 1982 až 1986 několik protidrogových zákonů, které do dnešních dní zásadně ovlivňují životy a základní svobody amerických občanů. Odmítl také reflektovat údaje, které dokazovaly, že uvolněnější politika vede ke

snižování spotřeby drog, jež mezi lety 1979 a 1982 klesla u většiny nejužívanějších narkotik v průměru o patnáct procent.⁸⁰

První zásadní legislativní změnou bylo zrušení zákona *posse comitatus* z roku 1878, který byl původně přijat na ochranu občanů proti použití federálních vojenských jednotek při prosazování civilních zákonů. Od roku 1969 byl pravidelně porušován, až ho Reagan nechal v roce 1982 zrušit úplně, aby mohl v případě potřeby zapojovat do vymáhání zákonů v jednotlivých státech federální agenty a armádu (Robinson 2004, 228). V následujících letech docházelo k nesmyslným zátahům – například během osmnáctidenní operace amerického námořnictva v roce 1988. Tehdy byly ve spolupráci s pobřežní hlídkou nasazeny čtyři torpédoborce na kontrolu různých plavidel, což vedlo k zabavení marihuany v celkové hodnotě 400 000 dolarů, přičemž celá akce vyšla na více než šest milionů (Robinson 2004, 231).

V roce 1986 zemřel hvězdný basketbalista Len Bias na předávkování kokainem a tato tragédie měla velkou mediální odezvu. Prezident Reagan nechal v témže roce schválit naprosto zásadní zákon, který bude v budoucích desetiletích paralyzovat celou zemi, přidá nový rozměr rasové diskriminaci a daňové poplatníky každoročně přijde na miliardy dolarů. Protidrogový zákon (*Anti-Drug Abuse Act*) totiž mimo jiné zpřísnil federální tresty pro drogové trestné činy a zaváděl povinné minimální trestní sazby (*Minimal Mandatory Sentences*).⁸¹ Tato opatření vedla k masivnímu nárůstu počtu dlouhodobě uvězněných Američanů za nenásilné trestné činy, častokrát za pouhé držení malého množství marihuany.⁸²

Dnes je statisticky jednoznačně prokázáno, že tato politika ve Spojených státech nevedla k poklesu počtu uživatelů nelegálních substancí. Naopak znamenala postupné zvýšení spotřeby i cen zakázaných látek, rozšíření vlivu a bohatství

⁸⁰ Kenneth B. Nunn, „Race, Crime and the Pool of Surplus Criminality: or Why the ‚War on Drugs‘ Was a ‚War on Blacks‘,” *Journal of Gender, Race and Justice* 6 (podzim 2002), <http://academic.udayton.edu/race/03justice/crime09.htm> (navštíveno 23. 11. 2012).

⁸¹ National Center on Addiction and Substance Abuse at Columbia University, „Behind Bars: Substance Abuse and America’s Prison Population“ (Leden 1998), 59.

⁸² K problematice minimálních povinných trestů vyšel na serveru *Nation* 24. 10. 2012 velice informativní a zajímavý článek federálního soudce Marka W. Bennetta: <http://www.thenation.com/article/170815/how-mandatory-minimums-forced-me-send-more-1000-nonviolent-drug-offenders-federal-pri#> (navštíveno 21. 11. 2012).

kartelů, masivnímu nárůstu počtu kriminalizovaných obyvatel a v poslední dekádě také k obrovskému krveprolití v Mexiku. Kenneth B. Nunn ve své studii podává přesvědčivé důkazy a spojuje válku proti drogám se stále přítomným rasismem:

At' už se na tuto problematiku díváme z jakéhokoli pohledu, dopad války proti drogám na afroamerické komunity byl devastující. Miliony lidí byly uvězněny, mnoho jich zažilo diskriminační jednání trestněprávního systému, kdy jim byla odepírána základní práva všech obyčejných, do vynesení pravomocného rozsudku nevinných Američanů. (...) Jako důsledek války proti drogám dochází v afroamerických komunitách k něčemu, čemu říkám „masové zavírání“ [*mass incarceration*]. (...) Zatímco procentuelně dosahují Afroameričané pouhých dvanácti procent americké populace, ve federálních věznicích tvoří téměř padesát procent všech odsouzených. (...) V roce 2000 bylo 3457 z každých sto tisíc Afroameričanů mužského pohlaví někdy ve vězení, zatímco z téhož počtu bílých mužů mělo stejnou zkušenost 449. V průměru má tedy každý černý Američan téměř osmkrát větší „šanci“ skončit ve vězení než běloch, přičemž pro mladší Afroameričany ve věku 18 až 29 let je tento koeficient téměř devětkrát vyšší. (Nunn 2002)

K této dostatečně výmluvné ukázce bych pouze dodal, že stejného zacházení se dostávalo i ostatním minoritním skupinám v celých Spojených státech, ovšem na nejpočetnější afroamerické části populace byly tyto praktiky nejviditelnější. I bez zvláštního ohledu na rasovou diskriminaci je třeba poznamenat, že vězeňská mašinerie se za Reagana rozjela na neuvěřitelné obrátky, přičemž všichni jeho následovníci v úřadu prezidenta tento byznys ochotně a štědře živili a dodnes živí. Bývalý kongresman a známý aktivista Jesse Jackson k tomu dodává:

Americká válka proti drogám je debaklem, který má stále více obětí a stojí stále více peněz. Počet uvězněných lidí se od roku 1980 ztrojnásobil, protože zákony od té doby vyžadují u drogových deliktů minimálně několikaleté tresty. Přesto spotřeba drog mezi mladými neustále stoupá a mezi dospělými zůstává víceméně stejná. Američané neužívají v průměru více drog než obyvatelé jiných zemí – ovšem pouze ve Spojených státech se rozhodli zavírat do vězení za

seběmenší přestupky i koncové uživatele. Téměř šedesát procent Američanů ve federálních věznicích bylo odsouzeno za porušení drogových zákonů, ve státních věznicích je to dvaadvacet procent. A více než třetina z celkového počtu pyká za pouhé přechovávání nějaké ilegální substance.⁸³

Tato tvrzení dokládají přehledné grafy a tabulky, které chladnokrevnou statistickou metodou ukazují, o jak monstrózní debakl se ve skutečnosti jedná. Jsem ochoten pochopit, že republikánští prezidenti Reagan a oba Bushové opravdu věřili tomu, že užívání drog lze potlačit násilnou prohibicí, zákazy a vězněním. Jejich nedostatečné vzdělání a neodbornost, častokrát až fanatické přesvědčení o vlastní pravdě, silné konzervativní a náboženské založení – to vše je předurčovalo k tomu, aby otázku drogové problematiky pochopili po svém a vzali za naprosto špatný konec.

Spíše mě ale zarazí skutečnost, že demokratičtí a liberálně založení prezidenti Bill Clinton (narozen 1946) a Barack Obama (narozen 1961) se v tomto směru nijak výrazně neodchýlili od svých republikánských kolegů. Za Clintona došlo k navýšení rozpočtu na vymáhání protidrogových zákonů na tehdejší dobu rekordních sedmnáct miliard dolarů pro fiskální rok 1998⁸⁴, a ačkoli byl republikány obviňován, že je v otázce drog příliš „měkký“, pro změkčení zákonů nic zásadního neudělal. Naopak ignoroval stále častěji se objevující hlasy různých prominentních vládních činitelů, lékařů a soudců (z obou stran politického spektra), kteří volali po dekriminálníci anebo legalizaci zejména konopí. Mezi nejznámější z nich patřili například soudci Richard Posner a Juan R. Torruela nebo ekonom Milton Friedman.⁸⁵

Velice kontroverzním případem bylo odvolání Jocelyn Eldersové, která zastávala vysoký post v Clintonově administrativě v oblasti zdravotnictví (byla ředitelkou úřadu *Public Health Service Commissioned Corps*) a veřejně se koncem roku

⁸³ Jesse Jackson, „Drug Prohibition is Unfair to Minorities,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour (San Diego: Greenhaven Press, 2000), 56.

⁸⁴ Craig Reinerman, „The Dutch Example Shows That Liberal Drug Laws Can Be Beneficial,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour (San Diego: Greenhaven Press, 2000), 106.

⁸⁵ Ethan Nadelmann, „Drug Policies Should Focus on Harm Reduction,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour (San Diego: Greenhaven Press, 2000), 101.

1993 vyslovila pro vládní výzkum dopadů legalizace drog na americkou společnost. Krátce nato byl její syn zadržen při drogovém zátahu na uživatele kokainu, na kterém se podíleli i federální agenti v utajení, načež byl odsouzen k deseti letům vězení. Podle Eldersové se jednalo o nastraženou léčku za účelem zdiskreditovat ji i prezidenta.⁸⁶ V této situaci se za ni Clinton ještě postavil, ale o rok později již byla donucena rezignovat poté, co na konferenci OSN k problematice AIDS propagovala masturbaci jako způsob, který by mohl mladé lidi odradit od nebezpečných sexuálních aktivit.⁸⁷

Co se Baracka Obamy týče, jeho politika v oblasti marihuany v prvním období (2009–2012) byla stejně kontroverzní a nejasná jako rozpor mezi federálními zákony a jednotlivými státy, které postupně od roku 1996 legalizují alespoň lékařské využití konopí pro nemocné Američany. Této problematice se budu věnovat detailně v poslední kapitole.

Z posledních stránek je zřetelné, v jak schizofrenní situaci se Spojené státy nacházejí několik desítek let od začátku Nixonovy války proti drogám v roce 1972. Kdo si stále ještě naivně myslel, že tato válka je zaměřená na dealery a mafiány, byl opět jednoduchou statistikou vyveden z omylu – kolem roku 2000 došlo na území Spojených států k téměř 1 600 000 zatčení pro porušení protidrogových zákonů, z nichž zhruba osmdesát procent se týkalo jen o *držení* nějaké zakázané látky. Jen ke každému pátému zatčení došlo z důvodu prodeje nebo výroby drog, přičemž téměř 600 000 ze všech zatčených pouze přechovávalo marihuanu (*Drug War Facts* 2001, 22).

Zemědělská produkce konopí bez obsahu psychoaktivních látek byla také již dlouhé desítky let zakázána a veškeré technické konopí a produkty z něj se dodnes do Spojených států dováží z Číny a dalších zemí. Při volební kampani v létě roku

⁸⁶ Zajímavý článek k tomuto případu je k přečtení například na této internetové stránce: <http://www.monitor.net/monitor/10-30-95/kevinelders.html> (navštíveno 21. 11. 2012).

⁸⁷ Rozhovor s Jocelyn Eldersovou o masturbaci i legalizaci drog se nachází na této adrese: <http://www.ucimc.org/content/dr-joycelyn-elders-marijuana-masturbation-and-medicine> (navštíveno 21. 11. 2012).

2012 tak vyšlo najevo, že na výrobu reklamních šál propagujících znovuzvolení prezidenta Obamy bylo použito konopí z dovozu, vypěstované v Číně.⁸⁸

Z hlediska medicínského využití rostliny, bylo v devadesátých letech v Evropě započato několik nadějných výzkumů, které opět a znovu potvrzují obrovský léčebný potenciál kanabinoidů. Tomuto zásadnímu tématu se budu věnovat v úvodu závěrečné kapitoly, kde bude dokázáno, že v posledních dvou desetiletích znovuobjevované mnohostranné využití konopí při léčbě desítek různých nemocí vede k naprosté změně vnímání marihuany napříč celou společností bez rozdílu v politické příslušnosti. Následně se tato změna transformuje v hybnou sílu, která na začátku jednadvacátého století zcela změní protidrogovou politiku Spojených států amerických.

⁸⁸ Ředitel *Hemp Industries Association* Eric Steenstra na renomovaném serveru *Huffington Post* 31. srpna 2012 kromě informace o šálách uvedl, že největším trhem s konopnými produkty jsou Spojené státy s ročním obratem 419 milionů dolarů v roce 2010, který ročně roste o deset procent (http://thehia.org/PR/2011-06-28-Steady_Growth_in_Hemp_Food.html). Veškeré tyto produkty se ale musí dovážet a jenom v samotné Číně se konopí pěstuje na 60 000hektarech zemědělské půdy, přičemž na základě zvyšující se poptávky je v plánu rozšířit plochu až na 400 000hektarů: http://www.huffingtonpost.com/eric-steenstra/the-obama-reelection-camp_b_1684999.html (navštíveno 24.11. 2012).

6. Současný přístup k prohibici konopí ve Spojených státech

V poslední kapitole této práce provedu analýzu současné společenské situace ve Spojených státech, která bude vycházet z předchozího popisu určujících faktorů prohibice konopí v oblasti legislativy, lékařského využití a ekonomiky (zemědělské výroby a průmyslového zpracování). Všechny tyto oblasti se v určitých aspektech prolnou a spustí významnou změnu myšlenkového paradigmatu, o které budu na závěr diskutovat.

Na konkrétních příkladech uvedu do kontrastu liberální a konzervativní přístup k problematice a zmíním do jaké míry tyto přístupy ovlivňují životy a základní svobody všech Američanů. Bude dokázáno, že určité zákony a společenské normy, které vycházejí z nepravdivých informací a diskriminačních předsudků, svou existencí pouze omezují občanská práva a již dlouhé desítky let paralyzují celou společnost.

Proti této federální politice se v poslední dekádě zvedá vlna odporu ve stále větším počtu států, které odmítají nespravedlivé a škodlivé zákony. Prvním významným průlomem byla legalizace lékařské marihuany pro chronicky a smrtelně nemocné v Kalifornii, kde byl v roce 1996 schválen v referendu návrh známý jako *Proposition 215*.⁸⁹ Ke konci roku 2012 bylo využití konopí pro léčebné účely legální celkem v osmnácti státech a v hlavním městě Washingtonu.⁹⁰ Dne 6. listopadu 2012 došlo dokonce k historicky významné, naprosto bezprecedentní situaci, kdy ve státech Colorado a Washington zvítězily v referendu s výrazným náskokem návrhy na legalizaci marihuany pro rekreační účely, čímž se tyto dva státy americké Unie staly nejliberálnějšími na světě (i ve vyhlášeném konopném ráji Holandsku je oficiálně zakázána produkce a prodej

⁸⁹ Peter Mc Williams, „Drug Prohibition Violates Civil Liberties,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour (San Diego: Greenhaven Press, 2000), 49.

⁹⁰ Přehledný rozpis států i přijaté legislativy je zde:

<http://medicalmarijuana.procon.org/view.resource.php?resourceID=000881#7> (navštíveno 22. 11. 2012).

sušené marihuany nad pět gramů⁹¹). Takové zásadní společenské změny by Ronalda Reagana a jeho předchůdce zcela jistě nepotěšily, nicméně ukazují na návrat jednání podle jednoduchého principu, který se nazývá zdravým rozumem (ostatně již citovaný anglický výraz *common sense* z názvu díla Thomase Painea implikuje, že je jím nadána každá lidská bytost).

Dnes je již zřejmé, že k významné změně vnímání konopí v očích většiny Američanů nemohlo dojít dříve než v průběhu devadesátých let minulého století – až za výrazného přispění rozvoje informačních technologií, díky kterým se podařilo odhalit lži vládních činitelů v průběhu celého dvacátého století a znovuobjevit všestranný léčebný i zpracovatelský potenciál rostliny. Ostatně i tato práce z velké míry čerpá právě z dokumentů a primárních pramenů, které se dostaly do rukou široké veřejnosti až v nedávné době – a nebylo to díky touze politických představitelů po odhalování pravdy, ale pouze díky nezávislým badatelům a investigativní novinářům veřejně prezentujícím své nálezy nejen v knižní formě, ale i na internetových stránkách a sociálních sítích. Nyní se na tyto nové informace, které zásadně mění tvář Spojených států na počátku jednadvacátého století, podívám konkrétněji.

6.1 Konopí znovu začíná léčit Ameriku

Legislativa federální vlády po roce 1990 se v oblasti drogové politiky od přijetí zásadních zákonů Reaganovy administrativy nijak zvlášť neměnila. Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, výdaje na boj proti drogám rostly každým rokem až do závratných výšin – stejně jako počet uvězněných (převážně barevných) Američanů. Uživatelů drog přesto neubývalo, represe převládala nad prevencí, Mexiko vyváželo stále více marihuany pro uspokojení neustále stoupající poptávky na americkém trhu a převratné objevy evropských vědců byly příslušnými federálními institucemi záměrně přehlíženy a zpochybňovány. Tyto

⁹¹ Zákony ohledně drog v Holandsku jsou například na stránkách vlády:

<http://www.government.nl/issues/alcohol-and-drugs/drugs/soft-drug-policy> (navštíveno 24. 11. 2012).

objevy byly pro budoucí společenský, ekonomický a legislativní vývoj v liberálnějších státech Unie natolik zásadní a důležité, že považují jejich stručný popis za nutný. Michael J. Bostwick k tomu uvádí následující:

Moderní vědecký výzkum konopí odstartoval izolováním a popisem struktury THC v roce 1964. Nicméně až v roce 1990 byl [v lidském těle] objeven receptor CB1, na který se THC váže. Následně byl v roce 1992 izolován a pojmenován endogenní ligand anandamid, který se přirozeně vyskytuje v lidském těle a stejně jako THC se váže na CB1 receptory. Poté byl také objeven další kanabinoidní receptor CB2. Zjistilo se, že tyto dva receptory mají zásadní roli při fungování endokanabinoidního systému, který se nachází v celém lidském těle a reguluje fyziologické procesy nejen centrálního nervového systému, ale také autonomní nervové soustavy, imunitního systému, trávicího traktu, rozmnožovací a oběhové soustavy.⁹²

Na objevení anandamidu měl výrazný podíl i český odborník a dnes celosvětově uznávaný chemik Lumír Ondřej Hanuš, který se konopí věnuje již od šedesátých let, kdy pracoval na Univerzitě Palackého v Olomouci a rozvíjel tamější bádání legend české vědy – profesora Jana Kabelíka, Zdeňka Krejčí a Františka Šantavého.⁹³ Od roku 1990 provádí Hanuš výzkumy v oblasti léčebného využití kanabinoidů na Hebrejské univerzitě v Tel Avivu s dalším renomovaným odborníkem Raphaellem Mechoulamem.⁹⁴

Objevy těchto expertů pouze vědecky potvrdily tisíce let staré zkušenosti různých civilizací, které v průběhu dějin opět a znovu potvrzovaly, že konopí je pravděpodobně nejléčivější rostlinou na zemi. Pokusím se popsanou problematiku kanabinoidů vysvětlit srozumitelněji: Bylo dokázáno, že každý člověk (i zvíře) má v sobě endokanabinoidní systém (tento termín byl odvozen právě od výrazu

⁹² Michael J. Bostwick, „Blurred Boundaries: The Therapeutics and Politics of Medical Marijuana,” *Mayo Clin Proc.* 87 (Únor 2012), 178.

⁹³ Lumír O. Hanuš, „Editorial,” *Adiktologie* 4(2004), 457–460.

⁹⁴ Jeden z nejznámějších expertů na kanabinoidy stručně popisuje svou profesní dráhu například v této obsažné publikaci: Raphael Mechoulam, „Look Back in Ananda – 40 years of Research on Cannabinoids,” in *Endocannabinoids: The Brain and Body's Marijuana and Beyond*, ed. Emmanuel S. Onaivi, Takayuki Sugiura, Vincenzo Di Marzo (Boca Raton: CRC Press, 2006), 3–9.

cannabis), přičemž v rostlině konopí se nachází více než šedesát kanabinoidů, mezi něž patří i psychoaktivní THC.⁹⁵ Tyto kanabinoidy se přirozeně váží na CB1 a CB2 receptory a mohou tedy ovlivňovat fungování organismu stejně, jako ho ovlivňují endokanabinoidy (například zmiňovaný anandamid⁹⁶). Z tohoto důvodu má konopí všestranné léčebné účinky, protože tělu dodává látky jemu vlastní a tyto kanabinoidy mohou v případě potřeby účinně pomáhat organismu vykonávat funkce a zvládat procesy, na které již samo tělo z jakéhokoli důvodu nestačí.

Na rozdíl od synteticky vyrobených léků se tedy může jednat o přírodní, zcela netoxickou formu léčby, která nemá vedlejší účinky a lidskému organismu neublíží – jak jsem již uvedl, je vědecky prokázáno, že konopím se nelze „předávkovat“ a tedy ani na přímé následky jeho užití zemřít. I při extrémních dávkách psychoaktivního THC se obvykle stane pouze to, že uživatel má po určitou dobu halucinace a může upadnout až na několik dní do silného spánku, ze kterého se ale nakonec probudí v naprosté většině případů bez jakýchkoli dlouhodobějších negativních následků (pokud nebyl již předtím nějak psychicky narušen).

THC je navíc jedinou psychoaktivní složkou rostliny, přičemž největší léčebný potenciál je v posledních letech připisován jiné látce – kanabidiolu (zkratka CBD). Tento kanabinoid není psychoaktivní a ukazuje se, že má podobné protirakovinné účinky jako THC (jak americká vláda věděla a zatajila již v roce 1975), přičemž by mohl úspěšně léčit i mnoho dalších, moderní medicínou často neléčitelných poruch a nemocí. CBD také dokáže „blokovat“ psychoaktivní účinky THC, pokud jsou při léčebném procesu považovány za nežádoucí.⁹⁷

Naprosto zásadní informací pro léčebné využití rostliny je také vyvrácení jedné z nejznámějších nepravd propagovaných DEA a dalšími vládními organizacemi,

⁹⁵ Amala Raman and Alpana Joshi, „The Chemistry of Cannabis,” in *Cannabis: the Genus Cannabis*, ed. David T. Brown, (Amsterdam: Harwood Academic Publishers, 1998), 55.

⁹⁶ Název anandamid vybral sám Mechoulam – v sanskrtu tento výraz znamená „vnitřní blaho“ – Michael Pollan, „Cannabis, Forgetting and the Botany of Desire,” *Townsend Center Occasional Papers* 27 (Berkeley: University of California, 2003), 12.

⁹⁷ Richard E. Musty, „Cannabinoid Therapeutic Potential in Motivational Processes, Psychological Disorders and Central Nervous System Disorders,” *Biology of Marijuana*, ed. Emmanuel S. Onaivi (Londýn: Taylor & Francis, 2002), 70.

totiž že užívání marihuany je škodlivé stejně jako kouření tabáku a může vést až k rakovině plic. Jednak bylo toto (opět vědecky nepodložené) tvrzení mnoha studii vyvráceno a vzhledem k tomu, jak funguje endokanabinoidní systém a kanabinoidy, zní logicky spíše varianta, že léčivé látky obsažené v konopí mají tendenci „přebít“ škodliviny produkované spalováním. „Překvapivě“ tak i kouření marihuany může na různé nemoci působit spíše preventivně.

Pro co největší míru objektivitu uvedu nejdříve několik zdrojů na podporu tvrzení DEA, které například uvádí Sari Harrarová ve svém článku.⁹⁸ Autorka je v něm prezentuje jako směrodatné studie, ačkoli při bližším pohledu je zřejmé, že se jedná o účelově vybrané, státem a farmaceutickými koncerny placené studie,⁹⁹ které navíc sama autorka interpretuje celkem vágně. Například hned první citovaná studie o „zvýšeném riziku rakoviny varlat u mladých kuřáků marihuany“ byla krátce po svém publikování (shodou náhod těsně před prezidentskými a legalizačními volbami ve Spojených státech) odsouzena mnohými odborníky jako naprostý nesmysl. Nicméně média po celém světě se okamžitě po zveřejnění závěrů hemžila varovnými titulky typu: „Just Say No... Or Else You Get Cancer!“¹⁰⁰

Přitom po přečtení studie muselo být všem logicky uvažujícím jedincům jasné, že zde něco nehraje. Autoři totiž dospěli k dalším zajímavým závěrům – přišli například na to, že u pravidelných uživatelů kokainu se riziko rakoviny varlat

⁹⁸http://www.philly.com/philly/blogs/healthy_kids/Can-Marijuana-Prevent-Cancer.html

(navštíveno 26. 11. 2012). Považuji za symbolické až odstrašující, že nad tímto článkem je reklama na nemocnici Alfréda DuPonta.

⁹⁹ Pro podrobnější pohled na tu tento obrovský problém doporučuji skvělý článek *Washington Post* z 25. 11. 2012 o běžných praktikách ve farmaceutickém byznysu, kde dochází k rozsáhlému uplácení vědců, novinářů a úředníků, manipulování s údaji a následným desetitisícům úmrtí na vedlejší efekty „léků“, které byly schváleny jako neškodné:

http://www.washingtonpost.com/business/economy/as-drug-industrys-influence-over-research-grows-so-does-the-potential-for-bias/2012/11/24/bb64d596-1264-11e2-be82-c3411b7680a9_story.html (navštíveno 26. 11. 2012).

¹⁰⁰ Tento vtipný nadpis evokoval časy Nancy Reaganové a její kampaně a objevil se zde:

http://abcnews.go.com/Health/WellnessNews/cancer-/story?id=6823396#_UlefwmfxqUK

(navštíveno 26. 11. 2012).

snížilo, což odpůrce nelegálních drog nejspíš příliš nepotěší.¹⁰¹ A v neposlední řadě se i v jejich „konopné teorii“ ukázaly trhliny, protože studie tvrdí, že pozitivní korelace mezi marihuanou a rakovinou údajně platí *pouze* pro jedince, kteří drogu užívali deset nebo méně let. U mužů, kteří užívali konopí více než deset let, se toto zvýšené riziko neprojevovalo.¹⁰²

Profesor Paul Pharoah z Epidemiologického centra pro výzkum rakoviny na univerzitě v Cambridge reagoval otevřeným dopisem, kde scestné závěry studie jednoduše vyvrací:

Toto riziko je ve skutečnosti minimální. Pravděpodobnost výskytu rakoviny varlat je největší u mužů před třicátým rokem věku, přičemž ročně se ve Velké Británii jedná o osmnáct případů na sto tisíc jedinců. (...) Pokud bychom použili data Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), podle kterých marihuanu někdy užívalo zhruba třicet procent mladých mužů, dojdeme k závěru, že se v této věkové skupině zvyšuje riziko v absolutních hodnotách o naprosto zanedbatelných 0,012 %.¹⁰³

Co se týče dalších studií o rakovině plic způsobené kouřením konopí, nebudu se zdržovat jejich vyvracením, protože existuje mnoho prací renomovaných odborníků, které tak činí, přičemž tyto nálezy jsou lehce dohledatelné na internetu. Zmíním jen jako příklad jednoho z nejpovolanějších expertů, profesora Donalda Tashkina, který se v Kalifornii zabývá výzkumem působení konopí na člověka od sedmdesátých let. V článku na renomovaném investigativním serveru Alternet se píše:

Národní ústav pro drogovou problematiku podporoval Tashkinovy marihuanové výzkumy po desetiletí, přičemž mu byl schválen i grant na rozsáhlou studii typu „případ – kontrola“ (*case-control study*) napříč všemi věkovými kategoriemi, aby bylo jednou provždy

¹⁰¹ Studie je ke stažení za poplatek, ale o kokainu se píše i v abstraktu, který je zdarma zde: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cncr.27554/abstract> (navštíveno 26. 11. 2012).

¹⁰² <http://www.theatlantic.com/health/archive/2012/09/study-marijuana-use-doubles-risk-of-testicular-cancer/262178/> (navštíveno 26. 11. 2012).

¹⁰³ Pharoahův názor byl citován například na odborném serveru *Science Media Centre*: <http://www.sciencemediacentre.org/expert-reaction-to-marijuana-use-and-testicular-cancer-3/> (navštíveno 24. 11. 2012).

dokázáno, že dlouhodobé a časté kouření marihuany zvyšuje pravděpodobnost rakoviny plic a dýchacích cest. Tashkin a jeho kolegové ovšem přišli se zcela opačnými závěry.¹⁰⁴

V článku je dále citována jedna z Tashkinových přednášek, kde kritizuje metodologii a závěry studie z Nového Zélandu, jež byla také uváděna jako jeden ze „seriozních“ zdrojů ve výše zmiňovaném, účelově sepsaném článku. Tashkin například uvádí, že počet sledovaných pacientů byl naprosto nedostatečný, závěry nejednoznačné a statistické výsledky zmanipulované (doslova řekl dokonce zfalšované – *statistical sleight of hand*).

Ve světle doposud uváděných informací čtenáře nejspíše vůbec nepřekvapí, že výsledky Tashkinovy komplexní a rozsáhlé studie, která sledovala více než dva tisíce osob po dobu osmi let, byly všemi většími médii naprosto a zcela ignorovány. Závěry jeho rozsáhlého výzkumu přitom hovoří zcela jasně:

Ukázalo se, že ani větší spotřeba marihuany nezvyšuje pravděpodobnost rakoviny plic a hltanu (zatímco se zvýšením spotřeby u kuřáků tabáku se zvyšovala i pravděpodobnost závažného onemocnění). Kuřáci tabáku, kteří užívali i marihuanu, měli o něco menší pravděpodobnost výskytu rakoviny plic než jedinci, kteří užívali pouze tabák. (Alternet, 24. 11. 2012)

Další potvrzení, že kouření marihuany pomáhá zabránit vzniku rakoviny krku a hlavy, přinesla studie z roku 2009, která sledovala v okolí Bostonu tisíc jedinců po dobu čtyř let a došla k závěru, že „střídmé kouření marihuany je spojeno se sníženým rizikem rakoviny krku a hlavy.“¹⁰⁵

To podstatné o mystifikaci veřejnosti ohledně zdravotních rizik kouření marihuany bylo řečeno, mým cílem bylo ovšem pouze uvést další

¹⁰⁴<http://www.alternet.org/drugs/media-ignored-experts-shocking-findings-marijuana-helps-prevent-lung-cancer-now-its-med-school?page=0%2C0> (navštíveno 24. 11. 2012).

¹⁰⁵<http://cancerpreventionresearch.aacrjournals.org/content/2/8/759.abstract> (navštíveno 25. 11. 2012).

neomluvitelné „strkání hlav do písku“ ze strany DEA a jiných institucí ohledně nových a mnohem efektivnějších způsobů aplikace léčivých kanabinoidů obsažených v konopí. Přes všechny argumenty, které poukazují na relativní neškodnost kouření, stále platí, že při spalování usušené rostliny vzniká mnoho nezdravých látek. Navíc ze všech kanabinoidů se do těla při kouření dostane jen několik procent léčivých látek. I těch několik procent ale může, jak bylo doloženo, působit blahodárně na zdraví člověka.

Nicméně již více než deset let existují nové a moderní formy aplikace kanabinoidů, z nichž je čím dál tím populárnější tzv. vaporizace, kdy se rostlina (nejen konopí, ale i mnoho dalších léčivých bylin) zahřeje na teplotu kolem dvou set stupňů, čímž nedojde ke spalování a uvolní se tak pouze určité léčivé látky. Oproti tomu pokud člověk kouří, materiál se spaluje při teplotách kolem sedmi set stupňů a v průběhu tohoto chemického procesu se do těla dostává mnoho toxických a velice škodlivých látek.¹⁰⁶ Vaporizací se neuvolňují žádné škodliviny, naopak se při tomto způsobu aplikace dostane do těla mnohem větší množství léčivých látek než při kouření. Na trhu jsou v dnešní době stovky různých vaporizerů v čele s německou značkou *AroMed*, jejíž produkt je v současnosti v Evropě proplácen nejméně šesti zdravotními pojišťovkami.¹⁰⁷

Další „zdravou“ možností aplikace kanabinoidů jsou tzv. *infused products*. Jedná se o výrobky určené k běžné konzumaci bez nutnosti vdechovat nezdravý kouř – mezi nejoblíbenější patří v dnešní době konopné sušenky, máslo, čaje a limonády. Budoucností současné medicíny nicméně bude pravděpodobně užívání kanabinoidů pomocí alkoholové extrakce účinných látek z rostliny – tedy víceméně podobným postupem, jakým se vyráběly tinktury v devatenáctém století.

¹⁰⁶ Souhrnné informace k alternativním formám aplikace kanabinoidů jsou například zde: <http://www.vaporizerblog.com/medical/health-cannabis-and-vaporizers-a-complex-medical-and-legal-minefield/> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹⁰⁷ Alespoň to tvrdí na oficiálních stránkách výrobce: <http://www.aromed.com/en/aromed.html> (navštíveno 23. 11. 2012).

Moderní metody a historické reference přivedly v roce 2003 Kanadřana Ricka Simpsona na myšlenku, jak by se dal vyrobit „výtažek“ z rostliny, který by mohl obsahovat i více než devadesát procent léčivého THC a/nebo CBD. Tímto výtažkem nejdříve vyléčil rakovinu sobě, aby pak údajně pomohl „zázračně“ uzdravit více než tisíc lidí ve svém okolí. Následně byl za to, že měl distribuovat drogy, odsouzen a musel opustit Kanadu. Od té doby žije v Evropě a několik let strávil i v České republice, kde léčil nemocné a pořádal přednášky po celé zemi.¹⁰⁸

Mezitím se informace o konopném výtažku rozšířily po internetu do celého světa a zejména v posledních dvou letech se na sociálních sítích denně objevují „anekdotická svědectví“ o zázračných uzdraveních z nemocí, jež jsou moderní medicínou považovány za neléčitelné. Vědecká obec se k celému „problému“ staví po celou dobu velice skepticky a trvá na tom, že nejdříve musí proběhnout klinické testy na lidech, aby se mohly začít vyvozovat nějaké závěry (přitom „nedostatečně průkazných“ studií se zvířaty, které tyto zkušenosti potvrzují, existují desítky). Na druhou stranu se v posledních letech objevují indicie, že zejména v Izraeli, Španělsku a americkém Coloradu mají lékaři a vědci eminentní zájem zkoumat potenciál tohoto extraktu z konopí. Mnozí z těchto odborníků neskrývají vzrušení nad tím, jaké možnosti nabídne kombinace poznatků moderní vědy a léčebné síly konopných extraktů.¹⁰⁹

I kdyby se nadějný výzkum konopných tinktur ukázal jako cesta do slepé uličky (o čemž velice pochybuji), je naprosto zřejmé, že americká federální vláda, DEA a další přidružené instituce by měly přestat uvádět údajně

¹⁰⁸ Autobiografie Ricka Simpsona *Phoenix Tears: The Rick Simpson Story*, je nyní k prodeji jako e-book zde: <http://phoenixtears.ca/buy-phoenixtears-the-rick-simpson-story/> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹⁰⁹ Nejzajímavější výzkum spojený s „pokusnou“ léčbou vede doktor Robert Melamede v Coloradu, kde je předsedou společnosti *Cannabis Science*, jež od počátku roku 2012 veřejně prezentuje první výsledky „zázračných“ uzdravení nejagresivnějších forem rakoviny kůže. Kupodivu bez jakéhokoli zájmu hlavních médií anebo federální vlády a jejích lékařských a vědeckých institucí. Detailní informace jsou k nalezení zde:

<https://www.cannabisscience.com/research-a-development.html> (navštíveno 25. 11. 2012).

negativní efekty kouření konopí jako jeden z hlavních důvodů pro pokračující prohibici.

6.2 Zmatení současných zákonů

Účelem této odbočky do světa vědy bylo nastínění atmosféry, která ve světle znovuobjevovaných léčivých vlastností konopí vedla k přijetí kalifornského legalizačního zákona *Proposition 215* v roce 1996. Na základě nových informací a výzkumů převážně evropských badatelů¹¹⁰, jejichž výsledky se v této době začaly objevovat na veřejnosti a díky internetu se mohly šířit po celém světě, si začalo čím dál tím více liberálně smýšlejících Američanů uvědomovat, že konopí by jim mohlo a mělo pomáhat – místo do vězení – od bolestí a nemocí. Stát Kalifornie patřil vždy mezi bašty demokratů a „volnomyšlenkářů“, a proto nebylo překvapením, že se stal v této oblasti lídrem.

Administrativa prezidenta Clintona reagovala v roce 1998 zákonem proti léčebnému využití marihuany, kdy Kongres podpořil stávající stanovisko, podle něhož mají pouze federální orgány právo rozhodovat o tom, zda je jakákoli droga bezpečná a zda má léčivé účinky. Postavil se tak alespoň oficiálně proti legalizaci lékařského využití marihuany v Kalifornii, jelikož podle oficiální definice stále patřila mezi nejnebezpečnější látky bez jakéhokoli možného využití v medicíně (tzv. *Schedule I substance*).¹¹¹

Do tohoto zákona byla také začleněna pasáž, která zakazovala implementaci legalizace léčebného konopí v hlavním městě Washingtonu. Tento návrh byl v referendu téhož roku schválen za výrazné podpory téměř sedmdesáti procent voličů a měl tedy podle názoru většiny občanů zajistit vážně nemocným lidem (s

¹¹⁰ Kromě Izraele se jedná například o rozsáhlý výzkum Manuela Guzmána ve Španělsku, který mnoho let úspěšně dokazuje, jak účinné látky obsažené v konopí léčí různé druhy rakoviny – jedna z nejnovějších studií je například tato: Manuel Guzmán, Guillermo Velasco, Cristina Sánchez, „Towards the Use of Cannabinoids as Antitumor Agents,” *Nature Reviews Cancer* 12, č. 6(Duben 2012), 436–444.

¹¹¹ Mark Eddy, „Medical Marijuana: Review and Analysis of Federal and State Policies,” *Congressional Research Service* (Washington DC: Library of Congress, 2009), 4.

rakovinou, AIDS a dalšími chorobami) přístup k léčivé marihuaně. Byly tak znovu (a nyní velice viditelně) pošlapány nejzákladnější americké svobody – jako například respektování výsledků naprosto legitimního hlasování anebo svobodný přístup k přírodní medicíně.

Tento zákaz Kongres zrušil až v roce 2009 a poprvé v historii tak provedl změnu prohibičních zákonů ve prospěch legálního konopí. Přispěl tím ale ještě většímu vyhocení schizofrenní situace, protože od té doby je marihuana v hlavním městě Washingtonu legální pro léčebné účely, ale zároveň je na mnoha místech, které spadají pod federální jurisdikci, stále jednou z nejnebezpečnějších a tvrdě postihovaných drog „bez jakýchkoli léčebných vlastností“, jak říká zákon.¹¹²

Další ukázkou popletených zákonů jsou dva výmluvné příběhy z Colorada, kde je podle státní legislativy léčebné konopí legální od roku 2000. Prvním případem byl Chris Bartkowicz, pro kterého na začátku roku 2010 přišli federální agenti DEA jenom několik dní poté, co se v lokální televizi nerozumně zmínil o tom, že doma pěstuje marihuanu. Bartkowicz svým počínáním porušoval i určité státní zákony, protože jeho dům se nacházel méně než tři sta metrů od nejbližší školy a také neplatil daň z prodeje.¹¹³

Větším problémem bylo to, že pro každých šest rostlin musel mít „svého“ legálně registrovaného pacienta – tedy nemocného člověka, který oficiálně „přenechal“ zákonné právo pěstovat šest rostlin druhé osobě, jenž se nazývá *Caregiver*. Bartkowicz měl doma mnohem více rostlin než „pacientů“, pro které mohl pěstovat, což ale odůvodňoval logicky tak, že podle nejasné definice státního zákona mohl v případě „nutnosti a speciálních potřeb pacienta“ pěstovat pro jednoho nemocného nespécifikované množství rostlin (Reganová 2011, 10).

Na Bartkowiczově případě je vidět paradox celé situace – ani po svém zatčení nedokázal pochopit, jak mohlo být jeho jednání v souladu se státními zákony a přitom hrubým porušením těch federálních.

¹¹² Více informací o této zásadní změně je k nalezení například v článku významné reformní organizace *Marijuana Policy Project*: <http://www.mpp.org/states/district-of-columbia/press-releases/congress-ends-ban-on-medical.html> (navštíveno 24. 11. 2012).

¹¹³ Trish Regan, *Joint Ventures: Inside America's Almost Legal Marijuana Industry* (New Jersey: John Wiley & Sons, 2011), 9.

Druhým (na první pohled podobným, ale přitom zcela odlišným) případem bylo zatčení Wandy Jamesové několik týdnů po Bartkowiczovi. Tentokrát byla v hlavní roli státní policie, jejíž zástupci potvrdili, že se jednalo o zátah na doposud největší pěstírnu léčebného konopí – bylo objeveno přes pět set rostlin v různých fázích růstu (Reganová 2011, 17). Na rozdíl od Bartkowicze ale Jamesová prokázala, že má „pacienty“ ke všem pěstovaným rostlinám, načež byla obvinění proti ní stažena. Přesto nebyla podle Trish Reganové s touto situací velmi spokojená:

Protože je toto odvětví nové, Wanda Jamesová si stěžuje, že musí neustále vzdělávat lidi kolem sebe – dokonce i zástupce zákona, kteří prováděli zátah v jejím domě. „Museli jsme si s policisty sednout a já jim vysvětlila, proč je to legální, proč by tu vůbec neměli být a proč nám nemůžou rostliny zabavit.“ Vzpomíná si, jak místní policejní jednotka (vystrojená jako protiteroristické komando) zaútočila na její dům a rozbila několik oken jen proto, aby zjistili, že uvnitř se nic nelegálního neděje. „Řekli nám, že se omlouvají, a zmizeli,“ zakončila s povzdechem Jamesová. (Reganová 2011, 18)

Tyto příklady jasně dokazují, v jak složité situaci se nacházejí nejen občané, ale i policie a další vymahatelé zákona. Problematika léčebného konopí a kolize federální legislativy se státní pouze zvyrazňuje naprosté odtržení prezidentovy administrativy od reálného dění ve světě. Drogový car prezidenta Baracka Obamy Gil Kerlikowske je věrný tradici svých předchůdců v úřadě a vytrvale se staví proti jakýmkoli legalizačním a dekriminizačním snahám navzdory nepřehlednému množství důkazů o léčebném využití konopí.¹¹⁴

Naprostým výsměchem celé americké společnosti je navíc současná ředitelka DEA Michele Leonhartová, která byla 20. června 2012 při veřejném slyšení vyzvána dvěma kongresmany, aby vysvětlila postoj DEA k lékařské marihuaně.

¹¹⁴ Své neznalosti prezentuje například v článku z 24. 9. 2012:

<http://www.opposingviews.com/i/health/addiction/drug-czar-gil-kerlikowske-ignores-marijuana-evidence> (navštíveno 25. 11. 2012), přičemž jeden namátkou vybraný seznam více než šesti set studií, které dokazují protirakovinné vlastnosti kanabinoidů, je k nahlédnutí i na oficiálních stránkách evropské organizace ENCOD (Evropská koalice za spravedlivou a efektivní drogovou politiku): http://www.encod.org/info/IMG/pdf/PEER_REVIEW.pdf (navštíveno 25. 11. 2012).

Steve Cohen z Tennessee a Jared Polis z Colorada ji v přímém přenosu usvědčili z neomluvitelné neznalosti problematiky, z úmyslného dezinformování veřejnosti a navíc dosti zpochybnili její inteligenci, když jí museli několikrát opakovat jednoduché otázky typu: „Způsobuje podle vás marihuana méně škod americké společnosti než kokain, crack a heroin?“¹¹⁵ Odpovědi této „kvalifikované“ šéfky DEA během několika dní zhlédli na internetu desítky tisíc šokovaných diváků, načež byla opakovaně vyzývána k tomu, aby svou funkci okamžitě opustila (což se nestalo). V této souvislosti je vhodné uvést paradoxní skutečnost, že samotná federální vláda Spojených států vlastní od roku 2003 patent léčebné využití kanabinoidů.¹¹⁶

Prezident Obama se k celé problematice oficiálně téměř nevyjadřuje, stejně jako mlčel při raziích DEA na výdejny léčebného konopí zejména v Kalifornii. Tento tzv. *crackdown* prezident posvětil v roce 2011, ačkoli v roce 2009 vydala jeho administrativa Ogdenovo memorandum (*Ogden Memo*), podle kterého neměla federální vláda a DEA intervenovat ve státech, pokud výdej marihuany pro léčebné účely probíhá v souladu s místní legislativou (tyto výdejny se například musí nacházet v určité vzdálenosti od škol a dětských hřišť).¹¹⁷

Obecně se mezi příznivci měkčího přístupu k drogové problematice předpokládá, že po druhém zvolení bude Barack Obama postupovat více nezávisle a podle svého vlastního přesvědčení.¹¹⁸ To mimo jiné znamená, že nebude brát takový

¹¹⁵ Otázky obou kongresmanů jsou k vidění zde:

<http://www.youtube.com/watch?v=JFC2IZe04EY&feature=related> (navštíveno 25. 11. 2012),

<http://www.youtube.com/watch?v=ykwaXsQY6Eg&feature=related> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹¹⁶ Oskenovaná verze originálu je veřejně k dispozici na internetu, například zde:

http://www.medicinehunter.com/files/federal_pot_patent.pdf (navštíveno 25. 11. 2012)

¹¹⁷ Martin D. Carcieri, „Obama, the Fourteenth Amendment, and the Drug War,” *Akron Law Review* 44 (Winter 2011), 302.

¹¹⁸ Na rozdíl od Billa Clintona, který tvrdil, že marihuanu zkusil, ale nikdy „nešlukoval“, se Barack Obama několikrát přiznal k tomu, že konopí kouřil (a šlukoval) rád a často – například ve svých pamětech z roku 1995 *Dreams from My Father* (česky vyšlo pod názvem *Cesta za sny mého otce*). Viditelně mu ani členství ve spolku „huličů“ (*Choom Gang*) nezabránilo v tom, aby se stal prvním afroamerickým prezidentem Spojených států. Více o jeho vztahu k marihuaně se píše například na internetových stránkách deníku *Washington Post*:

<http://www.washingtonpost.com/blogs/election-2012/post/the-choom-gang-president-obamas-pot->

ohled na názory konzervativních a viditelně nedostatečně vzdělaných „expertů“, jakými jsou Kerlikowske a Leonhartová. S ohledem na plošnou legalizaci rekreačního užívání marihuany ve státech Colorado a Washington předpovídají zástupci nejvýznamnějších proreformních organizací,¹¹⁹ že si prezident nebude chtít znepřátelit většinu liberálně smýšlejících obyvatel vymáháním federálních zákonů (které zjevně občané těchto států považují za špatné).¹²⁰

Stejně tak se očekává, že Obama nebude chtít být po celé zemi obviňován z toho, že jeho administrativa nerespektuje výslovné přání voličů a interferuje do záležitostí jednotlivých států, což by vedlo jen k dalším nepopulárním finančním výdajům a následnému zvýšení počtu uvězněných. Tím se nyní dostávám k ekonomické stránce této problematiky, kdy bude mimo jiné ukázáno, že na současné změně v paradigmatu vnímání konopné rostliny se podílí i nedávná ekonomická krize a nedostatek veřejných financí.

6.3 Ekonomika a krize v souvislosti s prohibicí konopí

Rozsáhlá krize způsobená prasknutím realitní bubliny na hypotečním trhu Spojených států v roce 2008 postupně zasáhla i zbytek světa a způsobila propad globální ekonomiky. Státní dluhy vyspělých zemí bobtnají, ekonomiky zpomalují,

smoking-high-school-days-detailed-in-maraniss-book/2012/05/25/gJQAwFqEqU_blog.html

(navštíveno 25. 11. 2012).

¹¹⁹ Kromě NORML fungují nyní ve Spojených státech další celonárodní instituce bojující za změny drogových zákonů. Mezi ty nejvýznamnější patří *Drug Policy Alliance* (DPA – <http://www.drugpolicy.org/>), *Marijuana Policy Project* (MPP – <http://www.mpp.org/>), *Americans for Safe Access* (ASA – <http://safeaccessnow.org/>) a *Law Enforcement Against Prohibition* (LEAP – <http://www.leap.cc/>).

¹²⁰ K celkovému dokreslení společenských nálad a atmosféry v Coloradu vhodně poslouží jeden zajímavý statistický údaj – marihuana a její legalizace pro rekreační účely dostala v tomto státě více hlasů než Barack Obama (volby probíhaly ve stejný den). Pro návrh *Amendment 64* hlasovalo o padesát tisíc voličů více než pro znovuzvolení současného prezidenta (Obama i přesto svého republikánského protikandidáta Mitta Romneyho v Coloradu jasně porazil):

http://www.huffingtonpost.com/2012/11/07/legal-weed-marijuana-more-popular-than-obama-amendment-64_n_2090109.html (navštíveno 24. 11. 2012).

nezaměstnanost roste, vybírá se méně daní a zvyšují se sociální výdaje – dluhová spirála se tak neúprosně roztáčí, přičemž ekonomové a politici si neustále lámou hlavu, jak z ní ven.

Samozřejmě bych si nedovolil tvrdit, že by ukončení prohibice pěstování technického konopí pro následné zpracování a využití v různých odvětvích (či dokonce legalizace konopí po vzoru alkoholu¹²¹) dokázalo po celém světě vyrovnat rozpočtové deficity. Na druhou stranu je v takto těžkých dobách důležité umět šetřit a vydělávat tam, kde k tomu jsou příhodné podmínky. Existuje nepřehledné množství odborných studií z posledních deseti let, které znovuobjevují technické konopí jako nízkonákladovou, lehce obnovitelnou, na půdu nenáročnou a pesticidy nepotřebující, mnohostranně využitelnou zemědělskou plodinu. Znovu se jí tedy začíná dostávat zaslouženého uznání, které sklízela po celém světě již před mnoha tisíci lety.

V současné době se pěstuje nejvíce konopí v Číně, v několika zemích Evropy a rychlý rozvoj zaznamenává také v Kanadě. Pokud se podívám na konkrétní čísla, bude jasně vidět, že americká ekonomika by se celkem jednoduše mohla zbavit závislosti na dovozu, zemědělcům nabídnout odbyt pro znovuobjevenou komoditu a nová pracovní místa, která by následně vznikala i ve zpracovatelském průmyslu. K celosvětové renesanci pěstování technického konopí v devadesátých letech dodává Erik Rothenberg:

Na základě nově prosazovaných trendů trvale udržitelného rozvoje a viditelně nespravedlivé prohibice [technického] konopí se podařilo aktivizovat výrobce, zpracovatele, potenciální zákazníky a následně i přesvědčit politiky k odstranění prohibičních zákonů. V roce 1993 se odhadovala hodnota trhu s konopnými produkty na pět milionů dolarů. (...) V roce 1998 bylo pěstování konopí povoleno ve třiceti zemích světa včetně Kanady. Hodnota trhu během pěti let vzrostla na sto

¹²¹ Uznávaný profesor ekonomie z Harvardské univerzity Jeffrey A. Miron publikoval v roce 2005 rozsáhlou zprávu, která se zabývala dopady plné legalizace na ekonomiku Spojených států: Jeffrey A. Miron, „The Budgetary Implications of Marijuana Prohibition,” in *Pot Politics: Marijuana and the Costs of Prohibition*, ed. Mitch Earleywine (New York: Oxford University Press, 2007).

padesát milionů dolarů, přičemž více než šedesát procent z této částky bylo hrazeno zákazníky ze Spojených států.¹²²

Z hlediska chemického složení a léčivých účinků rostliny popsaného v předchozí podkapitole je důležité poznamenat, že technické konopí by podle zákonů ve většině zemí nemělo mít obsah THC větší než 0,3 procenta. Navíc technické konopí obsahuje poměrně více CBD, které blokuje psychoaktivní efekty THC. Opět je tedy jasně vidět, že americká federální vláda nemluví pravdu, když klade překážky pěstování technického konopí ze stejných důvodů, z jakých zakazuje marihuanu.

Ve velice informativní publikaci o dopadech prohibice pěstování konopí na životní prostředí se k postoji americké vlády a DEA píše:

Ačkoli je pěstování technického konopí ve Spojených státech technicky legální, vždy je potřeba souhlasu DEA. V roce 1994 zasadila společnost *Hempstead Company* pole konopí o rozloze pouhé jedné čtvrtiny hektaru na základě licence udělené od Kalifornského výzkumného ústavu ministerstva zemědělství. Než stihlo dozrát, nechal státní návladní pole zničit. Další povolení vydala DEA až v roce 1999 na Havaji v rámci výzkumného projektu *Industrial Hemp Research Project*. I přes počáteční úspěchy byl tento projekt po čtyřech letech ukončen údajně kvůli bezpečnostním a legislativním komplikacím (došlo k poškození úrody vandaly a přerušení dovozu semínek z důvodu neustálých inspekcí a přehnaných administrativních požadavků DEA). (...) V praxi se DEA pokoušela spíše rozšířit regulaci, místo aby se snažila liberalizovat pěstování technického konopí. V těchto snahách zašla až tak daleko, že se pokouší zakazovat pěstování odrůd s naprosto minimálním obsahem THC na základě argumentace, podle které „náklady na vymáhání zákonů a obtíže

¹²² Erik Rothenberg, „A Renewal of Common Sense: The Case for Hemp in 21st Century America,” (Washington DC: Vote Hemp Inc., Březen 2001), 8.

spojené s detekcí aktivních látek jednoduše stačí k ospravedlnění prohibice nejen psychoaktivních odrůd této rostliny.“¹²³

Ve zprávě pro Kongres z roku 2010 uvádí Renée Johnsonová následující informace:

Největším dodavatelem surového i zpracovaného konopí do Spojených států je Čína. Mezi další významné dovozce patří Indie, Rumunsko, Maďarsko a další evropské země. Nejvíce semen a oleje se dováží z Kanady. Celková hodnota kanadského vývozu konopného semínka [do Spojených států] během posledních let výrazně vzrostla na základě ukončení dlouhodobých legislativních sporů ohledně dovozu konopných produktů určených ke konzumaci v roce 2004 (tzv. *Dispute over Hemp Food Imports* z let 1999–2004).¹²⁴

Celkově je tedy zřejmé, že nedostatečně odůvodněnou prohibicí pěstování technického konopí přichází americká společnost o možnost podpořit vlastní ekonomiku vytvořením nových pracovních míst v zemědělství a přidružených zpracovatelských odvětvích, nasytit dynamicky se rozvíjející domácí trh a snížit přitom závislost na cizích zemích (zejména v dnešní době obávané Číně). Tyto argumenty podle mého názoru usvědčují federální vládu a příslušné úřady z neprozíravého jednání, které rozvoji tohoto atraktivního byznysu nesmyslně brání.

Co by se ale dělo, kdyby se americký lid rozhodl zajít ještě dál ve snaze získat zpět dlouho upírané svobody?

6.4 Společnost směřuje k legalizaci

V průběhu této práce jsem na základě podrobných společenských a politicko-ekonomických rozborů dokázal, že existuje hned několik zásadních důvodů, proč

¹²³ Skaidra Smith-Heister, *Illegally Green: Environmental Costs of Hemp Prohibition* (Los Angeles: Reason Foundation, 2008), 26–27.

¹²⁴ Renée Johnson, „Hemp as an Agricultural Commodity,” *Congressional Research Service* (Washington DC: Library of Congress, 2010), 7.

by se současná situace kolem marihuany nejen ve Spojených státech měla změnit. Tyto názory jsem podpořil detailním rozbořem jak primárních, tak sekundárních pramenů. Na závěr se nyní pokusím popsat, jak by tato (v podstatě revoluční) změna mohla a měla probíhat.

Co se týče ještě před deseti lety nemyslitelného nápadu legalizovat a regulovat konopí podobně jako alkohol, zisky pro státní pokladnu by mohly být enormní. Vybralo by se více na daních, přibýlo by pracovních míst v zemědělství a ve zpracovatelských oborech, snížily by se výdaje na potírání neškodných uživatelů konopí i náklady na vězeňský systém, zlepšil by se zdravotní stav populace, s čímž souvisí snížení výdajů na zdravotnictví, a tak dále – pokračovat by se dalo donekonečna. Ještě před několika lety by si o něčem takovém dovolili veřejně mluvit jen aktivisté, ultraliberálové a političtí sebevrazi. Dnes je ale situace naprosto odlišná, což naznačuje, že Spojené státy prochází právě teď zásadní kulturní a společenskou změnou vnímání drogové problematiky a omezování občanských svobod. Nyní uvedu několik důkazů na podporu tohoto tvrzení, které může na první pohled působit nedůvěryhodně.

O historickém úspěchu legalizačních snah v Coloradu a Washingtonu jsem se již zmiňoval. Tyto dva státy ukázaly celému světu, že Američané mají dost neúspěšné války proti drogám, která přináší mnohem více škod než užitku. Neméně důležitou zprávou bylo potvrzení skutečnosti, že princip léčebného konopí je naprosto legitimní a funguje (na rozdíl od prohibice) ve prospěch celé společnosti. V Coloradu (od roku 2000) i Washingtonu (od roku 1998) jsou v provozu stovky výdejen léčebného konopí, které dodávají účinný a netoxický lék více než 100 000 registrovaných pacientů,¹²⁵ aniž by se zvýšila kriminalita či jinak zhoršila kvalita života všech obyvatel státu.¹²⁶

¹²⁵ Konkrétně v Coloradu to v červenci 2012 bylo 101 000 registrovaných osob a ve Washingtonu, kde nejsou povinné registry, se jedná odhadem o více než 35 000 pacientů:

<http://mmjbusinessdaily.com/2012/10/04/latest-colorado-medical-marijuana-stats-101220-patients-have-active-id-cards/> (navštíveno 25. 11. 2012),

<http://medicalmarijuana.procon.org/view.answers.php?questionID=001199> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹²⁶ Z mnoha studií a statistik, které to potvrzují (ostatně lze i logicky usuzovat, že kdyby tomu tak nebylo, legalizace marihuany by nedostala ve volbách takové množství hlasů), jsem vybral na

Tento úspěšný model byl zcela zásadním faktorem, proč se podařilo legalizačním návrhům v referendech zvítězit. Podobný, vůbec první návrh na legalizaci z roku 2010 totiž neprošel v hlavní americké baště konopí – ve státě Kalifornie, což místní aktivisté přičítali zejména špatně regulovanému systému výdejen léčebného konopí. Tyto výdejny začaly po roce 1996 nekontrolovatelně vyrůstat po celém státě jako houby po dešti a v mnoha občanech vzbuzovalo takové počínání zbytečně nedůvěru a odpor vůči následným legalizačním snahám.

Nicméně v dnešní informační a technologické době znamenají dva roky, které uběhly od kalifornského referenda, velice dlouhé období, během které se odehrálo mnoho zásadních věcí. Jedná se především o tyto faktory – mezinárodní i domácí odpor k americké válce proti drogám (zejména na základě mexické tragédie z posledních let¹²⁷), zmiňované lékařské a vědecké objevy, ekonomická krize a s tímto vším související postupná, leč zásadní změna veřejného mínění a myšlení společnosti.

Mezinárodní odpor k válce proti drogám, kterou Spojené státy šířily desítky let po celém světě, se v posledních letech výrazně stupňuje¹²⁸, přičemž legalizace ve

ukázkou jednu opravdu neobvyklou. Jedná se o studii, jež vyšla v lednu 2012 a která v závěru uvádí, že „ve státech, kde došlo k legalizaci marihuany pro léčebné účely, klesl počet sebevražd v průměru o pět procent, přičemž u mužů do čtyřicátého roku věku byl tento pokles deset procent.“ Práce nazvaná „High on Life? Medical Marijuana Laws and Suicide“ je volně ke stažení zde: <http://ftp.iza.org/dp6280.pdf> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹²⁷ V Mexiku padlo za oběť válkám drogových kartelů, které naprostou většinu produkce směřují na americký trh, na 60 000 osob během posledních šesti let. Ve většině případu se jedná o pouliční střety, přepadávání a únosy spojené s vyhrožováním, mučením a následným zabitím. Tato tragická situace je jasnou obžalobou války proti drogám a častým tématem renomovaných deníků jako *Time* nebo *Economist*: <http://world.time.com/2012/10/25/mexicos-drug-lords-ramp-up-their-arsenals-with-rpgs/> (navštíveno 25. 11. 2012), <http://www.economist.com/blogs/americasview/2012/11/drugs-business?fsrc=scn/fb/wl/bl/impossibletoenddrugtrade> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹²⁸ Například zpráva Globální komise pro drogovou politiku z roku 2011 přinesla zdrcující kritiku války proti drogám: http://www.globalcommissionondrugs.org/wp-content/themes/gcdp_v1/pdf/Global_Commission_Report_English.pdf (navštíveno 25. 11. 2012).

O pokračujících snahách států Jižní a Latinské Ameriky změkčit drogové zákony (i přes neutuchající odpor vlády Spojených států) se psalo například i v *New York Times*:

dvou amerických státech vlila novou krev do žil všem odpůrcům neúspěšné represivní politiky.¹²⁹

K ekonomické situaci jsem se již vyjadřoval, upozornil bych pouze na analýzu, kterou si v listopadu roku 2012 nechal vypracovat stát Washington a podle níž by plně funkční trh s marihuanou mohl do státní kasy přinést více než jednu miliardu dolarů ročně. Když se tento výnos vynásobí padesáti státy, dostaneme se až k padesáti miliardám, přičemž i kdyby se jednalo o nadsazené číslo, stále jde o významné částky. Další desítky miliard dolarů by navíc ušetřila justice, policie a vězeňský systém.¹³⁰ Kolik by americká společnost mohla získat tím, kdyby současnými drogovými zákony neničila životy mladých lidí a nemařila jejich profesní kariéry, snad ani penězi vyjádřit nelze.

Na základě výše popsaných faktorů čtenáře zcela jistě nepřekvapí výsledky průzkumů veřejného mínění, tedy hlavní oficiální měřítko oné zásadní změny ve vnímání této problematiky. Jakkoli skepticky mohou podobné průzkumy působit, je důležité mít na paměti, že ve Spojených státech existuje několik etablovaných agentur, které již desítky let kladou Američanům stejné otázky týkající se zásadních společenských témat tak, aby bylo jasně vidět, kam smýšlení obyvatel země směřuje. Mezi tyto „věčně aktuální“ otázky patří samozřejmě i přístup k marihuaně a dalším drogám (podobně vděčným tématem jsou práva gayů a lesbiček a i v tomto případě je v posledních letech vidět jasné uvolnění konzervativního myšlení ve společnosti).

Z průzkumů několika předních agentur lze jednoznačně vyčíst, že ke konopí a válce proti drogám se Američané dnes staví zcela opačně než před deseti a více

<http://www.nytimes.com/2012/07/30/world/americas/uruguay-considers-legalizing-marijuana-to-stop-traffickers.html?pagewanted=all> (navštíveno 25. 12. 2012).

¹²⁹ Představitelé latinskoamerických států upozorňují, že nemá smysl vykonávat na svém území represivní protidrogovou politiku, když v Coloradu a Washingtonu bude legální právě ta droga, proti které se nejvíce bojuje. Podle odstupujícího prezidenta Mexika Felipa Calderona je nezbytně nutné na základě těchto referend ve dvou amerických státech změnit celkový přístup k problematice: http://www.huffingtonpost.com/2012/11/12/marijuana-legalization-latin-american-leaders_n_2117858.html (navštíveno 25. 11. 2012).

¹³⁰ Celý dokument je ke stažení zde: http://www.ofm.wa.gov/initiatives/2012/502_fiscal_impact.pdf (navštíveno 25. 11. 2012).

lety. Na jaře roku 2012 byly zveřejněny výsledky průzkumu společnosti Rasmussen Reports, podle kterého byla více než polovina dotázaných pro legalizaci a regulaci marihuany jako alkoholu.¹³¹ Podle průzkumu televizní stanice ABC z listopadu 2012 bylo pro legalizaci držení malého množství marihuany pro vlastní potřebu o něco málo méně než polovina respondentů.¹³² Z průzkumů internetových novin *Huffington Post*, které jsou populární zejména mezi mladšími Američany, vyšlo najevo, že více než padesát procent respondentů je pro legalizaci a více než šedesát procent pro léčebné využití. Přitom na otázku, zda někdy marihuanu zkoušeli, odpovědělo „ano“ pouze necelých čtyřicet procent účastníků průzkumu.¹³³

Statistiky společnosti Gallup, která patří mezi jedny z nejstarších a nejrespektovanějších agentur zabývajících se průzkumy veřejného mínění ve Spojených státech, také dokazují skutečnost, že během posledních zhruba padesáti let došlo k obrovskému posunu v myšlení většiny Američanů. V roce 1970 bylo více než osmdesát procent obyvatel proti legalizaci, v roce 1990 zhruba sedmdesát pět procent a v ještě roce 2000 to bylo stále více než šedesát procent. V roce 2011 se poprvé v historii země vyslovilo o něco málo více respondentů pro legalizaci, než bylo proti, přičemž pro léčebné použití konopí na základě lékařova souhlasu bylo sedmdesát procent dotazovaných.¹³⁴

Ať už jsou tyto průzkumy sestavovány jakkoli, samozřejmě nemohou být považovány za stoprocentně platné a směrodatné. Mým cílem bylo pouze statisticky podpořit vyslovené hypotézy. Nicméně za jednoznačné a určující faktory v probíhající celospolečenské změně lze označit i následující různorodé „novinky“ z posledních měsíců roku 2012.

Pravděpodobně tou nejdůležitější změnou je obnovení naprosto zásadního soudního sporu mezi proreformní organizací ASA (v předchozí podkapitole

¹³¹http://www.rasmussenreports.com/public_content/lifestyle/general_lifestyle/may_2012/56_favor_legalizing_regulating_marijuana (navštíveno 25. 11. 2012).

¹³²<http://www.washingtonpost.com/blogs/the-fix/wp/2012/11/14/stark-generational-divide-on-gay-marriage-immigration-and-yes-marijuana/> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹³³<http://big.assets.huffingtonpost.com/toplines.pdf> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹³⁴<http://www.gallup.com/poll/150149/Record-High-Americans-Favor-Legalizing-Marijuana.aspx> (navštíveno 25. 11. 2012).

zmiňovaná skupina *Americans for Safe Access*) a federální protidrogovou organizací DEA. Deset let poté, co byl podán návrh na toto řízení, vydal odvolací soud v hlavním městě Washingtonu v září roku 2012 konečně souhlas se zahájením procesu.¹³⁵

Ve stručnosti se jedná o to, aby lidé souzení ve spojitosti s marihuanovými delikty mohli na svou obhajobu použít lékařské zprávy a dokázat, že konopí používají jako léčivo. V současné době je toto ze zákona nepřípustné, protože podle federální legislativy nemá konopí žádné léčebné účinky (z důvodu zmiňovaného zařazení do skupiny *Schedule 1 substance*). V tomto procesu tedy nejde o nic menšího než o to, aby soud uznal, že konopí má určitý léčebný potenciál a následně přeřadil substanci alespoň do druhé skupiny. Tím by se otevřely dveře dalšímu výzkumu možného využití konopí nejen ve zdravotnictví, ale i v mnoha dalších oborech. Navíc by represivní složky musely zmírnit svou rétoriku a útoky na uživatele této rostliny. Pro úplnost informace dodávám, že na zahájení procesu se čekalo deset let.

Jedním z nejzajímavějších rysů současné „velké změny“ probíhající v americké společnosti je i postupné rozměňování pojmů republikán a demokrat jako dvou protipólů politického spektra. Děje se tak právě díky přístupu k otázce drog a zejména marihuaně. Prominentní republikáni bojují za dekriminlizaci a naopak někteří konzervativní demokraté se staví do opozice. Nejlépe je tato změna vidět na činnosti republikánských kongresmanů, jako je například Ron Paul nebo Dana Rohrabacherová, kteří již několik let veřejně propagují svůj liberální postoj vůči konopí a snaží se změnit nevhodnou legislativu.¹³⁶ I v obou státech, kde v listopadu roku 2012 zvítězila legalizace, podporovaly tuto formu liberalizace drogových zákonů známé postavy republikánské strany jako například bývalý kongresman Tom Tancredo z Colorada nebo kandidát do Senátu za stát

¹³⁵ Podrobnější informace jsou k nalezení například zde: <http://americansforsafeaccess.org/-1-5> (navštíveno 25. 11. 2012).

¹³⁶ O jejich činnosti se píše například zde: <http://reason.com/blog/2011/05/31/ron-paul-and-dana-rohrabacher> (navštíveno 25. 11. 2012).

Washington Michael Baumgartner (zatímco jeho demokratický kandidát byl naopak proti).¹³⁷

Další pozitivní zprávou pro odpůrce prohibičních zákonů je nedobrovolný konec politické kariéry jednoho z nejviditelnějších bojovníků proti drogám (nebo spíše přesněji řečeno proti jejich uživatelům). Kongresman Dan Lungren se podílel na většině represivních zákonů od doby Ronalda Reagana a vždy bojoval za co nejprísrnější postihy drogových deliktů. Tento extrémně vyhraněný republikán nezískal 6. listopadu 2012 v Kalifornii dostatečný počet hlasů, aby mohl znovu kandidovat do Kongresu. Je symbolické, že kariéra tohoto politika končí ve volbách, které zároveň znamenaly velké vítězství pro konopné hnutí – právě v tento volební den zvítězila legalizace ve dvou státech a navíc ultrakonzervativní republikánský kandidát a velký odpůrce konopí¹³⁸ Mitt Romney prohrál souboj o prezidentský post. Z vítězství se tak mohl radovat demokrat Barack Obama u něhož je poměrně velká šance, že si ve druhém volebním období dovolí i méně konzervativní kroky a nebude zasahovat do demokratických rozhodnutí občanů jednotlivých států.

Ostatně i počátek konce prohibice alkoholu ve třicátých letech dvacátého století vyšel z podnětu nespokojených obyvatel států, které postupně rušily nefungující prohibiční zákony, až nakonec došlo i federální vládě, že nemá smysl bojovat proti vůli občanů. Stejně tak bylo jasné, že v době krize Kongres neměl finanční prostředky, aby mohl do celých Spojených států vysílat federální agenty, kteří by tam vymáhali dodržování nepopulárních zákonů. Dnešní situace je dost podobná s tím rozdílem, že z morálního a zdravotního hlediska byla prohibice vysoce škodlivého a agresivitu vyvolávajícího alkoholu ospravedlnitelná.

S koncem roku 2012 to opravdu vypadá, že se Amerika probouzí. Jednotlivci, různé organizace a především společnost jako celek si díky kombinaci různých faktorů začíná konečně uvědomovat, že současná drogová politika federální vlády

¹³⁷ http://articles.chicagotribune.com/2012-10-04/news/sns-rt-us-usa-marijuana-republicansbre894050-20121004_1_legal-pot-legalization-campaign-washington-state

(navštíveno 25. 11. 2012).

¹³⁸ Romney se při kampani nesmazatelně zapsal do paměti všech příznivců konopí tvrzením, že bude proti marihuaně bojovat „zuby nehty“ – „*fight marijuana tooth and nail*“:

<http://www.youtube.com/watch?v=6lTbAI4sP0M> (navštíveno 25. 11. 2012).

je postavená na hlavu a nepřináší nikomu nic dobrého. Jakmile se za legalizační snahy veřejně postaví i nejvýznamnější a „nejameričtější“ média jako *New York Times* a *Washington Post*¹³⁹ a zákonodárci ve čtyřech dalších státech oficiálně chystají referenda o ukončení konopné prohibice,¹⁴⁰ vypadá to, že obyvatelé Spojených států se dočkají spravedlivější a spokojenější budoucnosti.

Vzhledem k tomu, jak americké prohibiční zákony již od dvacátých let dvacátého století zásadně ovlivňovaly mezinárodní drogovou politiku, nezbyvá zbytku civilizovaného světa než doufat, že z této nově nastoupené cesty už Spojené státy nesejdou a naopak se z opresivního regulátora stanou opět vlajkovou lodí demokracie a inspirací pro další země.

¹³⁹<http://opinionator.blogs.nytimes.com/2012/11/22/give-pot-a-chance/> (navštíveno 25. 11. 2012),
http://www.washingtonpost.com/opinions/marijuanas-foot-in-the-door/2012/11/25/a1746d46-3347-11e2-bb9b-288a310849ee_story.html (navštíveno 25. 11. 2012).

¹⁴⁰<http://mmjbusinessdaily.com/2012/11/14/lawmakers-in-4-states-to-push-for-marijuana-legalization-as-cannabis-reform-gains-momentum/> (navštíveno 25. 11. 2012).

7. Závěr

Spojené státy americké jsou zemí, ke které se můj vztah v průběhu života několikrát zásadně změnil. Od nekritického obdivu k jedinému vítězi studené války v devadesátých letech až po horlivý odpor k politice a zemi, jež si dvakrát za sebou vybrala jako svého lídra konzervativního a kontroverzního George W. Bushe. Se zvolením Baracka Obamy za prvního afroamerického prezidenta jsem si začínal uvědomovat, že ani v Americe není všechno jen černobílé. Jako vystudovaný historik a dlouholetý příznivec konopí jsem byl fascinován postupnou legalizací léčebného využití této rostliny v liberálnějších státech a zároveň drakonickou prohibiční politikou federální vlády.

Tyto dva naprosto odlišné přístupy k marihuaně a celé drogové problematice ukazují na hluboký myšlenkový rozpor v americké společnosti, jehož kořeny sahají až do samotného počátku dějin Spojených států. Jedná se přitom o problematiku, která zcela zásadně ovlivňuje životy všech obyvatel této země a skrze vlivnou zahraniční politiku i mnoho zemí po celém světě. Tato práce dokazuje, že represivní přístup zákonů ke konopí nefunguje a je pouze jasným příkladem upírání základních osobních práv na přístup k nezávislým informacím a práv na svobodné rozhodování. Dále také omezuje možnost podnikat a pomáhat tak ekonomickému růstu své země a v neposlední řadě upírá Američanům právo užívat netoxické a přírodní léčivo.

Tato politika přetvořila Spojené státy – onu pyšnou demokratickou zemi – na vězeňský stát, který je svými více než dvěma miliony obyvatel za mřížemi jasným světovým lídrem – druhá Čína a její opresivní komunistický režim má o téměř půl milionu uvězněných méně.¹⁴¹

Podle jednoho z nejuznávanějších amerických spisovatelů a kritiků současné situace Deepaka Chopry „je dnes v Americe procentuálně ve vězení více lidí než bylo ve Stalinových gulazích.“¹⁴² Před napsáním této práce jsem si neustále kladl otázku, jak mohlo k něčemu takovému dojít. Zajímalo mě, proč si obyvatelé

¹⁴¹http://www.nationmaster.com/graph/cr_i_pri-crime-prisoners (navštíveno 27. 11. 2012).

¹⁴²http://www.huffingtonpost.com/deepak-chopra/americas-future-a-choice- b_1497071.html

(navštíveno 27. 11. 2012)

Spojených států nechali dobrovolně vnutit tento systém a žádná z obvyklých „záchranných brzd“ demokratického zřízení je před zhoubnou válkou proti drogám nezachránila. Ať už se jedná o justici, média, vědeckou obec, ochránce lidských práv anebo studenty vysokých škol.

Abych si na tuto otázku mohl fundovaně odpovědět, musel jsem začít pátrat v daleké minulosti. Politické rozdělení Spojených států na příznivce konzervativních republikánů a liberálních demokratů do značné míry vychází z náboženského přesvědčení (nebo lépe řečeno jeho „intenzity“), což se následně projevuje zcela odlišnými pohledy na zásadní společenské otázky.

Pokud se podíváme na politickou mapu Spojených států, je vidět, že například státy s legálním léčebným konopím patří mezi ty, kde ve volbách pravidelně vítězí liberální demokraté. Naopak konzervativní státy amerického Jihu a jejich silně nábožensky založení obyvatelé vždy patřili mezi velké stoupence prohibičních zákonů a republikánských ikon, jakými byli prezidenti Richard Nixon a Ronald Reagan. V těchto státech, mezi něž patřil například Texas, Louisiana, Kentucky a další, většina obyvatel stále tvrdohlavě odmítá liberalizaci nefunkční legislativy kvůli obavám z dnes již přesvědčivě vyvrácených mýtů a polopravd o škodlivosti konopí.

Na základě této úvahy jsem se rozhodl, že nejlepší bude začít bádání o současném rozporuplném postoji Američanů ke konopí tam, kde se do kontaktu s rostlinou dostalo lidstvo poprvé. V úvodu do problematiky na začátku druhé kapitoly tedy uvádím první doložené zmínky o kontaktu člověka s konopím. Po krátkém zastavení u starověkých civilizací Číny a Indie jsem věnoval větší prostor rozboru působení Ježíše Krista a možné přítomnosti konopí v jeho životě potažmo v Bibli. Tuto historickou exkurzi jsem považoval za nutnou z hlediska výše zmiňovaného vlivu, jaký měla a má křesťanská víra na názory a životní postoje mnoha Američanů. Na základě etymologických rozborů a archeologických nálezů jsem dokázal, že v době života Ježíše Krista se na Blízkém východě konopí běžně používalo jako přísada do kadidla a na léčebné účely, a proto se o něm i psalo v originálních verzích Písma svatého. Tím jsem naznačil, že i Ježíš konopí velmi pravděpodobně znal a mohl jeho léčebných vlastností využívat.

Druhá kapitola dále pokračovala stručným popisem rozšiřování konopí po evropském kontinentě, kde bylo doloženo, jak důležitou roli hrála tato rostlina při

ekonomickém, politickém a vojenském rozvoji nejmocnějších evropských států jako Francie a Anglie. Na závěr této kapitoly doputovalo konopí až do Nového světa, kde jsem ho sledoval v souvislosti s postupnou kolonizací amerického kontinentu. Zaměřil jsem se na roli, jako hrálo pěstování této rostliny v životech prvních osadníků a následně jsem podrobně rozebral, jak se konopí podílelo na rozpoutání války o nezávislost. Uvedl jsem i zajímavé skutečnosti o prvních prezidentech Georgi Washingtonovi a Thomasi Jeffersonovi, kteří patřili mezi nejvýznamnější farmáře a pěstitele této plodiny v nově vznikajících Spojených státech amerických.

Třetí kapitola se v úvodu zabývá zásadními událostmi, které vedly ke vstupu konopí do světa lékařství ve Velké Británii a následným rozšířením po celých Spojených státech v průběhu devatenáctého století. V této kapitole také zmiňuji rozkvět a úpadek americké zemědělské produkce konopí a poukazují na významnou souvislost s otroctvím.

Čtvrtá část této práce se podrobně věnuje postupné změně vnímání konopí v americké společnosti v průběhu první poloviny dvacátého století od prvních narkotických zákonů přes uměle vyvolanou paniku kolem nové drogy marihuany až do absolutní prohibice v roce 1937. Nejvíce prostoru je v této kapitole věnováno snahám Harryho J. Anslingera o kriminalizaci a očernění konopí. Díky rozboru primárních pramenů z dobového tisku a slyšení na půdě Kongresu jsem dokázal popsat metody, které ředitel Federálního úřadu pro narkotika využíval a několikrát jsem tohoto vysoce postaveného státního úředníka a jeho kolegy usvědčil z vědomého lhaní. Snažil jsem se odhalit motivy, které stály za tímto jednáním, stejně jako i za jednáním dalších vlivných a bohatých Američanů, kteří z určitých důvodů měli zájem na tom, aby na konopí byla uvalena úplná prohibice.

Pátá kapitola začíná stručným vysvětlením legislativních procesů, jež vedly až k přijetí zákona o zdanění marihuany. Následně jsem se krátce zastavil u přechodné změny federálního pohledu na konopí během druhé světové války, abych tak poukázal na dvojí metr americké vlády. V poválečných Spojených státech jsem se zaměřil na analýzu zvětšující se polarizace politického spektra, kdy se po krátkém období racionálního přístupu k drogové problematice za prezidenta Johna F. Kennedyho stala velmi populárním tématem válka proti drogám. Tu oficiálně

vyhlásil až v roce 1971 Richard Nixon, ačkoli podle mého názoru začala již v průběhu první poloviny dvacátého století. Prezident Nixon a po něm zejména Ronald Reagan dokázali rozšířit tuto válku nejen do všech koutů Spojených států, ale skrze OSN a vlivnou zahraniční politiku i do celého světa.

Na základě doložených statistik a citace relevantní literatury dokazuji na závěr této kapitoly, že válka proti drogám je naprostým selháním po všech stránkách. Vysvětluji, proč k tomu došlo a snažím se najít motivaci za krátkozrakým jednáním republikánských prezidentů, kteří svá rozhodnutí zakládali na nepodložených úsudcích a odmítali brát v potaz vědecky potvrzená fakta. Uvádím do souvislosti i ekonomické ztráty spojené jak s nákladnou prohibiční politikou, tak s ušlými zisky v zemědělství a zpracovatelských odvětvích.

V závěrečné kapitole nejprve zmiňuji zásadní lékařské objevy počátku devadesátých let, které v následujících dvou desetiletích přispějí určujícím způsobem k výrazné změně paradigmatu vnímání konopí napříč celou americkou společností. V souvislosti s rychlou reakcí některých progresivních států a zavedením legislativních úprav, které povolily léčebné využití konopí, začínalo koncem devadesátých let docházet – podobně jako při prohibici alkoholu – ke kolizi zákonů jednotlivých států se zákony federálními. Tomuto aspektu současné společenské změny v přístupu ke konopí a drogovým zákonům obecně se věnuji v druhé části závěrečné kapitoly. Následně se zabývá analýzou současné ekonomické situace v souvislosti s uvolňováním zákonných překážek při zemědělské produkci a ve zdravotnictví. Zmiňuji i výrazné snížení výdajů na policejní složky, justici a vězeňský systém v případě širší legalizace.

Na úplný závěr této práce jsem nejprve nabídl vlastní pohled na výsledky prezidentských voleb z listopadu roku 2012 a také na plošnou legalizaci konopí ve dvou amerických státech. Na základě znovuzvolení demokrata Baracka Obamy, historického vítězství odpůrců konopné prohibice a zásadní společenské změny ve vnímání této rostliny jsem se pokusil naznačit pravděpodobný budoucí vývoj. Vyslovil jsem hypotézu, že konopí pomáhá bořit nejen vnímání represivní drogové politiky, ale také tradiční politické uspořádání s konceptem dvou hlavních stran, z nichž každá zastupuje zcela opačné názorové póly. Tuto myšlenku jsem podpořil citací několika předních politických a kulturních představitelů, jejichž názory se koncem roku 2012 hojně objevovaly v amerických

médiích. V neposlední řadě ukazují i dlouholeté průzkumy renomovaných agentur na významné změny ve veřejném mínění.

Od prvních stránek jsem se v této práci snažil konfrontovat zažitá stereotypy a údajné pravdy o konopné rostlině, která člověka provázela od počátku dějin jako jeden z jeho nejuvěrnějších pomocníků. Zároveň ale od prvních desetiletí dvacátého století vyvolávala mnoho zbytečných kontroverzí, které ve Spojených státech vedly přes úplný zákaz jakéhokoli nakládání s marihuanou až po více než 750 000 každoročně zatčených Američanů během poslední dekády (většina z nich má přitom problémy se zákonem za pouhé přechovávání). Na základě podrobných společenských, ekonomických a legislativních rozborů jsem se pokusil podat komplexní vysvětlení současné paradoxní situace a toho, jak se v ní Spojené státy v průběhu relativně krátké doby vlastním přičiněním ocitly.

8. Resumé

Cannabis – a name of a plant.

Hemp – a name for the industrial cannabis without psychoactive effects.

Marihuana – a name for cannabis varieties containing higher amounts of psychoactive THC – originally slang, it became widely used as a part of untruthful governmental campaign against the plant in the first half of the twentieth century.

I have written this thesis as a partial fulfillment of the Master's degree requirements in English Philology at the Palacký University of Olomouc, the Czech Republic. The primary aim of this work is to reveal a new perspective regarding more than seventy five years of cannabis prohibition in the United States of America and throughout the world.

In order to be able to conduct a proper and complex research on the subject, I decided to take a broader approach and confront the vast amount of information that has always been considered “historical facts”. Throughout the thesis, I guide the reader from the dawn of the first ancient civilizations of China and India through the dusk of modern prohibitionist laws in the United States up to the current renaissance of medical cannabis use, as well as emerging support even for its recreational use. As a historian, I felt obliged to challenge obvious lies and misinformation about the history of cannabis and its human use that has been spreading through American society and the rest of the world since the beginning of the twentieth century.

Throughout my life, I have been a keen supporter of liberal laws, and my political views have corresponded with my life experience. Born under the communist regime, I admired the shining example of the most advanced democracy and the world's only superpower after Soviet Union collapsed in the beginning of the nineties. This kind of enthusiasm, so typical for youth, started to vanish in me as a very conservative Republican, George W. Bush became president and started his war on terror and strengthened the war on drugs. I could not understand why most Americans voted twice for a man whose beliefs and political deeds made the United States more hated in the world than ever before. But then, when Barack

Obama became the first African American president in the history of the United States, I realized that there must have been significant shifts happening in American political culture.

The conservative supporters, whose base consists of ageing WASPs, are being overpowered and pushed out by younger, liberal Americans who oppose draconic drug laws and other conservative ideas. Obama also received huge support from the constantly growing numbers of colored Americans who naturally stand against traditional Republican leaders and their politics. This social shift is allowing – first on the state level – for a certain type of legislature to come into life, that would have been suicidal for any politician to suggest only ten or twenty years ago – such as gay marriage, abortion or decriminalization (or even legalization) of drugs.

Since I have spent the last two years researching and studying the drug laws in the world, primarily regarding cannabis, I could not but notice that most of those laws are based on the United Nations' Single Convention on Narcotic Drugs of 1961 which, among other things, placed cannabis right next to the worst and most dangerous drugs and made it as illegal as possible all around the world. This convention meant successful completion of the more than thirty-year long American anti-cannabis campaign at home and abroad.

I knew that if I want to understand and analyze this complex issue properly, I would have to start “digging” early in the twentieth century – if not before. The more time I spent going through literature and primary sources the more I realized that the history of interaction between man and cannabis embraces all aspects of human life – from agriculture (food and clothes) through religion (healing and altering the states of mind) to economic and political power.

If I were to study the original causes and effects of cannabis prohibition in the United States, I could not start without mentioning the widespread use of cannabis both in agriculture and in the medical system during the nineteenth century. This use of cannabis, however, did not become popular overnight and should be first explained with historical reference to the modern introduction of the hemp plant to North America in the fifteenth and sixteenth centuries. And once I went as far back as the times of Columbus, then I could not forget to reveal the true importance of cannabis during the American War of Independence (and before –

as one of the major causes), because the official history taught in schools is unforgivably forgetful about this crucial feature of American history.

With all this in mind, I eventually decided to begin the thesis with an essential introduction into the history of the relationship between man and cannabis, which started up to thousands of years before Jesus Christ was even born. Taking into account the fact that Christian faith plays even nowadays an important role in the social and political life of the United States, I was originally planning to begin with the possible presence of cannabis in the Bible. But the previous cannabis experience of the ancient civilizations of China and India was so extensive and interesting that in the end I decided to get started there.

After a necessary introduction, in which I explained my goals and motivation, I began the second chapter with the description of the first documented uses of cannabis in human history. From around 10 000 BC, I jumped to the third century BC and mentioned the first historically documented medical use of various parts of the plant in China. Contrary to widespread medical use in China, neighboring India was discovering more about the psychoactive effects of cannabis as a part of religious practice and meditation. From Asia the plant was quickly spreading around civilized world as it was becoming known in all technologically advanced regions of the Middle East where it was praised for its many uses in agriculture and healing.

Up until one hundred years BC I was pretty satisfied with the amount of information presented in modern history books and my findings were consistent with the hypotheses based on those books. But once I began to study the life of Jesus Christ according to the Bible, my research started to head into unexpected directions. I have come across several studies strongly suggesting that cannabis was present in the life of Jesus and the reference must have been erased from the Bible. I looked into those studies and compared them with one of the best known experts on the history of cannabis who opposed this idea. I added the results of archeological findings and argued that the presence of cannabis in the Middle East area before and during the life of Jesus Christ cannot be denied and in addition there exists a strong evidence supporting hypotheses that Jesus knew about the healing powers of cannabis and used it in oils and ointments.

After this analysis follows a short description of the history of cannabis in continental Europe during the Middle Ages and its role in the economic and political rise of the most powerful European kingdoms such as France or England. The presented facts can be very surprising because they seem to be left out in mainstream literature, although the statistics and numbers are clear and show how crucially dependent on the hemp plant those countries were.

The second chapter ends with a detailed explanation of how cannabis influenced the colonization of America and the formation of the United States. Again, many new facts were presented, and it was demonstrated that, although not mentioned in almost any historical literature, cannabis played an important role in the arguments and disputes between the Crown and the settlers before the war started. I showed that the plant provided essential material for the rebel army's clothes, food and paper. I assumed that if the colonizers had not been able to grow and process hemp, they would not have decided to go into the war. I quoted some phrases of the first American presidents George Washington and Thomas Jefferson to prove their positive attitude towards cultivating and using cannabis. Both of them were growing hemp at their extensive farms and were associating it with the secure future of the nation.

In the third chapter of this work, I begin with the introduction of medical cannabis in the United Kingdom during the first half of the nineteenth century via William B. O'Shaughnessy, who learnt about healing properties of cannabis while living and teaching in India. From then on I focus solely on the development in the United States.

First I present a short analysis of agricultural production in the nineteenth century and refer to the connection between this production and slavery. I show that the rise and fall of industrial hemp corresponded with the rise of the number of slaves in the country. The industry was dealt a heavy blow with the abolition of slavery and was never able to recover due to the lack of cheap and strong working power (not until the machines began replacing men).

The last part of the third chapter deals with medical cannabis and its nationwide enormous popularity among doctors and patients in the nineteenth century. I proved that cannabis based products were sold all across the country and doctors were prescribing it for dozens of various ailments and health issues of all sorts.

Cannabis was present in the official American Pharmacopeia starting with its third edition in 1851 for nearly one hundred years until 1941. It has always been valued as one of the most powerful and natural remedies. Some of the most prominent physicians of the time were quoted to support my argument. I also mentioned that there have been more than one hundred scientific articles published regarding the healing properties of cannabis during this period. It was pointed out again that this substantial amount of information and proven facts somehow disappeared from official historical and medical books during the first half of the twentieth century.

The fourth chapter opens up the complex issue of forming and creating the “extremely dangerous and highly addictive new drug marihuana”. The analysis is divided into several steps. The first was the study of the legislative processes regarding early drug laws with the main focus on the consequences of passing the Harrison Narcotic Act of 1914. The next part is an attempt to shed more light on the origin of the term “marihuana” with the focus on the Mexican connection, not only regarding the term, but also regarding an intended attack against this minority group (as well as the consequent abuse of the black community through anti-marihuana rhetoric and laws).

These laws had been originally implemented on the state level in the twenties before the federal government got involved. The new drug problem was first reported in separated neighborhoods of African American, Hispanic or Asian communities in the bigger cities of the southern states bordering Mexico. I have argued and proven that the reports were usually completely made up and in most cases based more on racial prejudice than on independent investigation and verified evidence. To support my case, I have presented some news reports published nationwide, in which the same terrifying story appeared – usually a horrible violent crime committed by a colored person under the influence of the so called “assassin of youth”. I have analyzed these reports and proven them to be, mostly or completely, false.

The real massive and professionally organized smear campaign against cannabis started a few years after the federal government had merged a couple of law enforcement and narcotic institutions and created the Federal Bureau of Narcotics in 1930. Harry J. Anslinger was appointed its first commissioner and he remained in this position until 1962. This man shaped American drug policies for nearly

thirty years and had always powerful and rich supporters in Congress and big businesses. I explained the possible motives and relationships between the “key players” who were attempting to prohibit cannabis on a federal level.

According to my opinion, the most interesting thing about this movement was the methods Anslinger and other federal officials used to apply when spreading the lies and misinformation throughout the nation. The so called “Yellow Journalism” is a term applied nowadays to a specific type of writing based on exaggeration, fabrications and on vivid portrayal of certain stereotypes such as “the lazy and violent Mexican,” “the stupid Negro driven mad by jazz music,” and so on.

This aggressive media campaign of pushing the legislature towards illegalization on a federal level led to the absolute prohibition of growing, processing and using marihuana in 1937. The legislative struggle in the Congress is described in detail in the beginning of chapter five. I have provided the records of the most essential parts of congressional hearings before the prohibition law was enacted in the summer of 1937 as the Marihuana Tax Act, and I have also showed that many of the records presented by Anslinger’s office were not telling the truth.

The second part of this chapter reveals another hypocritical attitude of the federal government towards cannabis and the American people. I have exposed the truth about a pro-cannabis campaign during the Second World War, when the army was encouraging farmers to grow as much hemp as possible to provide enough material for ship equipment, uniforms and much more. Due to loss of the hemp supply from the Philippines (after the Japanese takeover), the federal government had no choice but to change its rhetoric once again and for a couple of years it was telling the history of cannabis the way it really happened in a half an hour long movie called *Hemp for Victory*.

However, once the war was over, the federal officials hid the original tapes of the film and denied the fact it had been filmed and paid for by the federal government. For a long time, it was generally thought to be fraud until a group of independent investigators found enough evidence to make the officials admit the movie is genuine and since the 1990s, a few copies have been available in the Library of Congress as an everlasting testimony to the federal government’s hypocrisy.

The rest of chapter five follows the same chronological pattern – I discuss the drug policies from 1950s until 1990s with regards to legislative, social and economic aspects of national prohibition. I argued that there were certain tendencies towards softening the drug laws under the Democratic president John F. Kennedy, whose work and life were abruptly ended in 1962. I have proven that Kennedy was planning to base his drug policies on scientific evidence and sociological research, rather than employing law enforcement and criminalization not only of producers and dealers of drugs, but also small-time users and addicts. Unfortunately this attitude changed completely when the Republican president Richard Nixon declared his “War on Drugs” in 1972. I have provided a thorough analysis of this emerging war based on a significant amount of specialized literature and exact charts and statistics. I have argued that this war has been an utter failure from the day it started.

The presidency of Democratic candidate, Jimmy Carter, meant a short break in escalating the War on Drugs, however, when a former Hollywood actor and strongly conservative Republican, Ronald Reagan, became president in 1981 the war escalated into unbelievable dimensions. With the strengthening of drug laws and harsh punishments for any drug offenders, Reagan managed to spend billions of dollars on law enforcement and prisons and he managed to have hundreds of thousands of Americans incarcerated for non violent offenses every year. All this helped spread crime and violence through powerful gangs and cartels that have always made money on producing and selling illegal substances.

The results of this attitude towards illegal substances and its users were tragic. Drug abuse did not fall. It has been the same for decades, if not higher. Millions of Americans have been put in jail and had to live with a criminal record for the rest of their lives, which leads only to destroying families and promising careers and eventually to more crime and more expenses for law enforcement.

I have presented evidence to support my reasoning that this war has always been an utter failure and one of the worst crimes committed on democracy and American citizens. I have challenged the views and opinions of presidents such as Nixon and Reagan and I proven that they were not educated enough on this issue. They completely and willingly ignored a significant body of scientific research and recommendations of many experts. They rather based their politics on empty

moralizing, evoking fears in the society and their intuition. I have argued that once a president runs the country according to his personal feelings and conservative views (I dare to say in some cases even extreme religious views) instead of taking into account independent scientific facts, the people would always suffer.

The last chapter focuses on recent developments in changing attitudes towards cannabis prohibition and drug laws in general. The introduction describes the rediscovery of the healing properties of the plant all around the world in the 1990s and a new scientific explanation of these properties. I decided to mention these discoveries in more detail because I consider the now extremely popular medical use of cannabis as one of the main reasons for the prohibition to start falling apart during the first decades of the twenty first century.

With individual states enabling legal medical use of marihuana starting in 1996 when California became the first “lab rat,” the marihuana decriminalization movement has become stronger ever since. There were eighteen states allowing medical marihuana (plus Washington, D.C.) at the end of 2012. And two of those states – two of the most liberal ones in the country – Colorado and Washington have even legalized marihuana which is an unprecedented development in the prohibition issue. I argue that people in these two states decided to legalize “weed” for two main reasons – first there is a perfectly regulated medical marihuana industry creating tax revenue for the state, helping sick people with relief without side effects (so common for chemical pills) and the crime rates did not increase at all. Then the citizens of these very liberal states who always support democratic candidates over Republicans have enough of a police state that keeps arresting people for simple possession of cannabis, while far more dangerous and harmful drugs like alcohol and tobacco are legal.

The second part of chapter six focuses on legal maize that has been created with individual states accepting medical marihuana laws, whereas the federal law still considers cannabis a “Schedule I controlled substance,” along with heroin, with no possible medical use. I have pointed out that this schizophrenic situation has its roots in the past and have traced the origin to the beginning of the “Reefer Madness” era in the 1920s. I have analyzed the current legal situation and mentioned some cases of clashes between state and federal law to support my view. I have also tried to figure out what motivated a former cannabis

“enthusiast,” Barack Obama to allow the so called crackdown on the medical marihuana industry in California in 2010, when he promised to keep his hands off individual state laws one year before.

The third part of chapter six presents another important feature of the current significant “social shift” regarding the reception of cannabis – the economic crisis. Suddenly there are more and more people realizing that it is not a convenient situation when many advanced nations in the world grow industrial hemp and help significantly their own economies, while the United States remain one of the very few countries, where it is still impossible to grow and manufacture hemp. I have shown that the Drug Enforcement Administration (DEA) is actually successfully trying to prevent companies and states from growing industrial varieties of cannabis, although the agency should be providing the licenses and support for this type of business. Instead, I proved that the DEA is placing legal and administrative obstacles and using very inappropriate excuses based on the vague argument that it is too hard to distinguish between industrial cannabis and drug marihuana.

I have also shown how big the world hemp market is becoming and how much money and how many jobs the United States is losing because it has to import all the material from mainly China and Canada, while being the world’s biggest national market for products made of hemp. Some statistics have been presented to support the argument and at the end I have suggested how the federal government should respond in order to change the current state of things and help the struggling economy to create more jobs, more tax revenue and support American farmers. It would also be extremely beneficial for the land as it has been proven that cannabis is one of the friendliest crops in the world – it strengthens and purifies the soil and does not require any pesticides or weed-killers.

All in all I have presented a complex set of social, economic, legal and political issues regarding cannabis and its legal status in the United States of America throughout the history. I challenged and deconstructed many myths, lies and misinformation that have been present in almost all history books and official pamphlets released by the governments in the twentieth century. Contrary to official doctrine I have shown that there are and always have been many uses for cannabis in the human world. The last part of chapter six summarizes my findings

and puts them in the perspective of the effects of cannabis prohibition on the lives of American citizens (and consequently lives of millions of people around the world). I have argued that the scientific discoveries, which are now widely available on the internet and thus cannot be hidden from public, have helped significantly change the attitude of ordinary Americans just as the economic crisis has made everybody look for ways to save money and create new job opportunities.

These features, combined with the total and utter failure of the fundamentally wrong idea of wiping drugs out of society nobly called the “War on Drugs,” are the most important constituents of the new paradigm regarding the presence and use of cannabis in American society of the twenty first century. I have described this change of attitudes in detail and provided a thorough explanation of the current situation based on a presentation of statistics, recent legal actions and the way the media reflect these changes.

Before I began writing this thesis I conducted a thorough research and found out that the relationship between man and cannabis has many aspects and ought to be studied in depth. I decided to approach the issue with historical perspective and conduct a chronological study of this relationship from the first contacts with the plant until recent times. The main body of this work exposes certain historical facts and supposed truths that have been presented to the American public during the twentieth century. I have used a vast amount of scientific literature and primary sources and kept challenging and disproving these alleged truths so that the reader would be able to understand fully the complexity of this issue.

It was not possible to avoid mentioning certain aspects of legislature, the issue of racial discrimination, economic issues, basic principles of democratic institutions and healing properties of cannabis and its relation to human well being. However, I am sure that I have provided an insight deep enough to cover all these issues and relate them to the role which cannabis plant has always played in the history of the United States and how crucially it has been influencing the lives of all Americans since the seventeenth century.

9. Bibliografie

9.1 Seznam literatury

Abel, Ernest L. *Marihuana, the First Twelve Thousand Years*. New York: Plenum, 1980).

Aldrich, Michael R. *A Brief Legal History of Marihuana*. Phoenix: Do It Now Foundation, 1975.

Antil, Edward. „Observation of the Raising and Dressing of Hemp,” in *Transactions of the American Philosophical Society*, 1.vyd., 2. přepr. ed. Philadelphia: R. Aitken & Son, 1789.

Armentano, Paul, Steve Fox a Mason Tvert. *Marijuana Is Safer: So Why Are We Driving People to Drink?* White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2009.

Bennett, Chris. „Early/Ancient History,” in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, ed. Julie Holland. Rochester: Park Street Press, 2010.

Boaz, David. „Drug Prohibition Is Counterproductive,” in *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour. San Diego: Greenhaven Press, 2000.

Bonnie, Richard J. a Charles H Whitebread. „The Forbidden Fruit and the Tree of Knowledge: An Inquiry into the Legal History of American Marijuana Prohibition,” *Virginia Law Review* 56, č. 6 (Říjen 1970).
<http://www.druglibrary.org/schaffer/library/studies/vlr/vlr5.htm>.

Bonnie, Richard J. a Charles H Whitebread. *The Marihuana Conviction: A History of Marihuana Prohibition in the United States*. Charlottesville: University Press of Virginia, 1974. <http://www.drugtext.org/Table/The-Marihuana-Conviction/>.

Bostwick, Michael J. „Blurred Boundaries: The Therapeutics and Politics of Medical Marijuana,” *Mayo Clin Proc.* 87 (Únor 2012).

Brecher, Edward M. *Licit & Illicit Drugs: The Consumers Union Report on Narcotics, Stimulants, Depressants, Inhalants, Hallucinogens, & Marijuana – Including Caffeine, Nicotine, & Alcohol*. Boston: Little Brown & Co, 1972. <http://druglibrary.org/schaffer/Library/studies/cu/cu8.html>.

Carcieri, Martin D. „Obama, the Fourteenth Amendment, and the Drug War,” *Akron Law Review* 44 (Zima2011).

Conrad, Chris. *Konopí pro zdraví*. Praha: Pragma, 2001.

Dickson, David. „The Other Great Irish Famine,” in *The Great Irish Famine*, ed. Cathal Póirtéir. Cork: Mercier Press, 1995.

Dupal, Libor. *Kniha o marihuaně*. Praha: Mat'a, 1994.

Eddy, Mark. „Medical Marijuana: Review and Analysis of Federal and State Policies,” *Congressional Research Service*. Washington DC: Library of Congress, 2009.

Ellen, James L. *The Reign of Law: A Tale of the Kentucky Hemp Fields*, in the Project Gutenberg. <http://www.gutenberg.org/files/3791/3791-h/3791-h.htm>.

Elsner, Michael, John F. Galliher a David P Keys. „Lindesmith vs. Anslinger: An Early Government Victory in the Failed War on Drugs,” *Journal of Criminal Law and Criminology* 88, č. 2 (Zima 1998).

Epstein, Edward J. *Agency of Fear: Opiates and Political Power in America*. New York: Putnam, 1977. <http://www.drugtext.org/Agency-of-Fear/the-barker-of-slippery-gulch.html>.

Ginsberg, Allen. *Velký marihuanový švindl – The Great Marihuana Hoax*. Olomouc: Votobia, 1996.

Gray, Mike. *Drug Crazy: How We Got into this Mess and How We Can Get Out*. New York: Routledge, 2000. <http://www.booktrope.com/chapter/drug-crazy-chapter-4-the-devil-and-harry-anslinger/>.

Grinspoon, Lester a Bakalar, James B. *Marihuana: Zakázaná medicína*. Bratislava: CAD Press, 2006.

Grivas, Kleanthis. *Cannabis, Marijuana, Hashish*, přel. Deborah Whitehouse. Athens: Nea Synora – A. A. Livanis, 1994. <http://www.drugtext.org/Table/Cannabis-Marihuana-Hashish/>.

Grotenhermen, Franjo. *Konopí jako lék*. Olomouc: Fontána, 2009.

Guzmán, Manuel, Cristina Sánchez a Guillermo Velasco. „Towards the Use of Cannabinoids as Antitumor Agents,” *Nature Reviews Cancer* 12, č. 6 (Duben 2012).

Hanuš, Lumír O. „Editorial,” *Adiktologie* 4(2004).

Herer, Jack. *Spiknutí proti konopí aneb císař nemá šaty*. Kojetín: Cannabis Sativa, 1994.

Himmelstein, Jerome L. *The Strange Career of Marihuana: Politics and Ideology of Drug Control in America*. Westport: Greenwood Press, 1983.

Hoffman, Albert, Christian Rätsch a Robert E. Shultes. *Plants of the Gods*. Rochester: Healing Arts Press, 2001.

Holland, Julie. „Introduction to Part One,” in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, ed. Julie Holland. Rochester: Park Street Press, 2010.

Iversen, Leslie L. *The Science of Marijuana*. New York: Oxford University Press, 2000.

Jackson, Jesse. „Drug Prohibition is Unfair to Minorities,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour. San Diego: Greenhaven Press, 2000.

Jacob, Joseph W. *Medical Uses of Marijuana*. Bloomington: Trafford Publishing, 2009.

Johnson, Renée. „Hemp as an Agricultural Commodity,” *Congressional Research*. Washington DC: Library of Congress, 2010.

Joshi, Alpana a Amala Raman. „The Chemistry of Cannabis,” in *Cannabis: the Genus Cannabis*, ed. David T. Brown. Amsterdam: Harwood Academic Publishers, 1998.

Kaplan, John. *Marijuana: The New Prohibition*. New York: Pocket Books, 1972.

King, Rufus. „The American System: Legal Sanctions to Repress Drug Abuse,” *Drugs and the Criminal Justice System 11*, ed. James A. Inciardi a Carl D. Chambers. Londýn: Sage Publications, 1974.

<http://www.druglibrary.net/special/king/king3.htm>.

King, Rufus. *The Drug Hang-Up: America's Fifty Years of Folly*. Springfield: Bannerstone House, 1972.

<http://www.druglibrary.org/special/king/dhu/dhu12.htm>.

Koob, George F. a Michel Le Moal. *Neurobiology of Addiction*. London: Elsevier, 2006.

Lindesmith, Alfred R. *The Addict and the Law*. Bloomington: Indiana University Press, 1965.

Lupien, J. C. „Unravelling an American Dilemma: The Demonization of Marihuana.” MA thes. Pepperdine University, 1995.

Malmo-Levine, David. „Recent History,” in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, ed. Julie Holland. Rochester: Park Street Press, 2010.

Mattison, J. B. „Cannabis Indica as an Anodyne and Hypnotic,” *St. Louis Medical and Surgical Journal* 61 (1891): 266.

McCormick, Todd. *How to Grow Medical Marijuana*. Los Angeles: Medical Marijuana Press, 1998.

McVay, Doug ed. *Drug War Facts*. Common Sense for Drug Policy, 2001.

<http://www.drugwarfacts.org/cms/>.

Mc Williams, Peter. „Drug Prohibition Violates Civil Liberties,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour. San Diego: Greenhaven Press, 2000.

Mechoulam, Raphael. „Look Back in Ananda – 40 years of Research on Cannabinoids,” in *Endocannabinoids: The Brain and Body's Marijuana and Beyond*, ed. Emmanuel S. Onaivi, Takayuki Sugiura, Vincenzo Di Marzo. Boca Raton: CRC Press, 2006.

Merrill, Frederick T. *Marihuana: The New Dangerous Drug*. Washington: Opium Research Committee of the Foreign Policy Association, 1938.

Miron, Jeffrey A. „The Budgetary Implications of Marijuana Prohibition,” in *Pot Politics: Marijuana and the Costs of Prohibition*, ed. Mitch Earleywine. New York: Oxford University Press, 2007.

Musto, David F. *The American Disease. Origins of Narcotic Control*. New Haven and London: Yale University Press, 1973. <http://www.drugtext.org/The-American-Disease/9-marihuana-and-the-federal-bureau-of-narcotics.html>.

Musty, Richard E. „Cannabinoid Therapeutic Potential in Motivational Processes, Psychological Disorders and Central Nervous System Disorders,” *Biology of Marijuana*, ed. Emmanuel S. Onaivi. London: Taylor & Francis, 2002.

Nadelmann, Ethan. „Drug Policies Should Focus on Harm Reduction,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour. San Diego: Greenhaven Press, 2000.

National Center on Addiction and Substance Abuse at Columbia University, „Behind Bars: Substance Abuse and America’s Prison Population” (January 1998). <http://www.casacolumbia.org/articlefiles/379-Behind%20Bars.pdf>.

Nunn, Kenneth B. „Race, Crime and the Pool of Surplus Criminality: or Why the ‘War on Drugs’ Was a ‘War on Blacks’,” *Journal of Gender, Race and Justice* 6 (Podzim 2002). <http://academic.udayton.edu/race/03justice/crime09.htm>.

Paine, Thomas. *Common Sense and Related Writings*, ed. Thomas P. Slaughter. Boston: Bedford/St. Martin’s, 2001.

Piper, Alan. „The Mysterious Origins of the Word Marihuana,” *Sino-Platonic Papers* 153 (2005).

- Pollan, Michael. „Cannabis, Forgetting and the Botany of Desire,” *Townsend Center Occasional Papers 27*. Berkeley: University of California, 2003.
- Regan, Trish. *Joint Ventures: Inside America's Almost Legal Marijuana Industry*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2011.
- Reinarman, Craig. „The Dutch Example Shows That Liberal Drug Laws Can Be Beneficial,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour. San Diego: Greenhaven Press, 2000.
- Robinson, Rowan. *Velká kniha o konopí*. Praha: Volvox Globator, 2004.
- Robson, Philip. „Human Studies of Cannabinoids and Medicinal Cannabis,” in *Handbook of Experimental Pharmacology 168 – Cannabinoids*, ed. Robert G. Pertwee. Berlin: Springer-Verlag, 2005.
- Rothenberg, Erik. „A Renewal of Common Sense: The Case for Hemp in 21st Century America.” Washington DC: Vote Hemp Inc., March 2001.
- Russo, Ethan B. „Cannabis Treatments in Obstetrics and Gynecology: A Historical Review,” *Journal of Cannabis Therapeutics 2*, č. 3–4, (2002).
- Russo, Ethan B. „History of Cannabis and Its Preparations in Saga, Science and Sobriquet,” *Chemistry & Biodiversity 4*, (2007).
- Řehák, Michal. „Problematika obchodu s konopnými drogami ve světě a v ČR.“ Dipl. práce, VŠE Praha, 2001.
<http://old.legalizace.cz/quzoprint.php?clanekid=229>.
- Shakespeare, William. *Henry V*. New York: Washington Square Press, 2004.
- Smith-Heister, Skaidra. *Illegally Green: Environmental Costs of Hemp Prohibition*. Los Angeles: Reason Foundation, 2008.

Stafford, Peter. *Psychedelics Encyclopedia*. Berkeley: Ronin Publishing, 1992.

Szasz, Thomas. „The Morality of Drug Controls,” in *Dealing with Drugs: Consequences of Government Control*, ed. Ronald Hamowy. Lexington: Lexington Books, 1987.

Thedinger, Seaton. „Prohibition in the United States: International and U. S. Regulation and Control of Industrial Hemp,” *Colorado Journal of International Environmental Law and Policy* 17 (2006). <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?ammem/faw:@field%28DOCID+icufawcbc0010%29>.

Thorton, Mark. *The Economics of Prohibition*. Salt Lake City: University of Utah Press, 1991.

Toinet, Marie-France. *Mccarthismus, Hon na čarodějnice 1947–1957*. Praha: Themis, 1999.

Torrella, L. C. „Hemp vs. Marijuana: The Federal Battle to Control the Meaning of Cannabis.” MA thes., Indiana University, 2011.

Trávníček, František a Váša, Pavel ed. *Slovník jazyka českého*, 2. přepr. a dopl. vyd. Praha: Fr. Borový, 1941.

Trebach, Arnold S. *The Great Drug War and Rational Proposals to Turn the Tide*. Bloomington: Unlimited Publishing, 1984.

Washington, George. „Hemp as a Fiber Crop 1765,” in *The Papers of George Washington: The Diaries*, ed. Donald Jackson, 1. vyd. Charlottesville and London: University Press of Virginia, 1976. <http://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=mgwd&fileName=mgwd/gwpagewd01.db&recNum=392&itemLink=r?ammem/mgw:@field%28DOCID+@lit%28mgw1b651%29%29%23wd010393&linkText=1>.

West, David P. *Hemp and Marijuana: Myth & Realities*. Madison: North American Industrial Hemp Council, 1998.

Wills, Simon. „Cannabis Use and Abuse: An Historical Perspective,” in *Cannabis: the Genus Cannabis*, ed. David T. Brown. Amsterdam: Harwood Academic Publishers, 1998.

Zias, Joel et al., „Early Medical Use of Cannabis,” *Nature* 363 (1993).

9.2 Seznam internetových zdrojů

Abrams, Lindsay. „Study: Marijuana Use Doubles Risk of Testicular Cancer.” *Atlantic*, 11. 9. 2012. <http://www.theatlantic.com/health/archive/2012/09/study-marijuana-use-doubles-risk-of-testicular-cancer/262178/> (navštíveno 26. 11. 2012).

Americans for Safe Access. „Medical Marijuana Patients Get Their Day in Federal Court with the Obama Administration.” 30. 7. 2012. <http://americansforsafeaccess.org/-1-5> (navštíveno 25. 11. 2012).

Anderson, Mark, D., Daniel I. Rees a Joseph J. Sabia, „High on Life? Medical Marijuana Laws and Suicide.” *Institute For the Study of Labor* (January 2012), č. 6280. <http://ftp.iza.org/dp6280.pdf> (navštíveno 25. 11. 2012).

Anonym. *Economist*. 7. 7. 2012. <http://www.economist.com/node/21558313?fsrc=scn/fb/wl/pe/Glaxo3billion> (navštíveno 15. 11. 2012).

Anonym. „Dr. Jocelyn Elders: Marijuana, Masturbation and Medicine.” Přepis interview. Urbana-Champaign Independent Media Center. 21. 10. 2010. <http://www.ucimc.org/content/dr-joycelyn-elders-marijuana-masturbation-and-medicine> (navštíveno 21. 11. 2012).

Anonym. „Impossible to End Drug Trade, says Calderón.” *Economist*, 23. 11. 2012. <http://www.economist.com/blogs/americasview/2012/11/drugs-business?fsrc=scn/fb/wl/bl/impossibletoenddrugtrade> (navštíveno 25. 11. 2012).

Anonym. „Latest Colorado Medical Marijuana Stats: 101,220 Cannabis Patients Have Active ID Cards.“ *Medical Marijuana Business Daily*, 4. 10. 2012. <http://mmjbusinessdaily.com/2012/10/04/latest-colorado-medical-marijuana-stats-101220-patients-have-active-id-cards/> (navštíveno 25. 11. 2012).

Anonym. „Lawmakers in 4 States to Push for Marijuana Legalization as Cannabis Reform Gains Momentum.“ *Medical Marijuana Business Daily*, 14. 11. 2012.
<http://mmjbusinessdaily.com/2012/11/14/lawmakers-in-4-states-to-push-for-marijuana-legalization-as-cannabis-reform-gains-momentum/> (navštíveno 25. 11. 2012).

Antique Cannabis Book. Originály dopisů mezi Harrym J. Anslingerem a zástupci ministerstva zemědělství.
<http://antiquecannabisbook.com/chap03/FarmBulletin/CensorFarmBull663.htm>
(navštíveno 16. 11. 2012).

Antique Cannabis Book: „US Pharmacopoeia – 3rd (1851) Edition.”
<http://antiquecannabisbook.com/Appendix/USP1851.htm> (navštíveno 15. 11. 2012).

Armentano, Paul. „Cannabinoids as Cancer Hope.”
<http://norml.org/component/zoo/category/cannabinoids-as-cancer-hope>
(navštíveno 22. 11. 2012).

AroMed Vaporizer. <http://www.aromed.com/en/aromed.html> (navštíveno 23. 11. 2012).

Bennett, Mark W. „How Mandatory Minimums Forced Me to Send More Than 1,000 Nonviolent Drug Offenders to Federal Prison.” *Nation*, 24. 10. 2012.
<http://www.thenation.com/article/170815/how-mandatory-minimums-forced-me-send-more-1000-nonviolent-drug-offenders-federal-pri#> (navštíveno 21. 11. 2012).

Bernstein, Leslie, Esteban J. Castelao, Joshua D. Carroll, Victoria K. Cortessis, John Charles A. Lacson, Elleine Tuazon. „Population-based case-control study of recreational drug use and testis cancer risk confirms an association between marijuana use and nonseminoma risk.” *Cancer* 118, č. 21. (1. 11. 2012).

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cncr.27554/abstract> (navštíveno 26. 11. 2012).

Brooks, Brian. „Oliver Stone Talks *Savages*, Pot and Vietnam: Drugs Made Soldiers ‚More Conscious of the Value of Life‘.” *Movieline*, 2. 7. 2012. <http://movieline.com/2012/07/02/oliver-stone-marijuana-taylor-kitsch-blake-lively-savages/> (navštíveno 21. 11. 2012).

Cannabis Science. <https://www.cannabisscience.com/research-a-developent.html> (navštíveno 25. 11. 2012).

Castillo, Eduardo E. a Michael Weissenstein. „Colorado, Washington Marijuana Legalization: Latin American Leaders Ask for a Review of Drug Policies.” *Huffington Post*, 12. 11. 2012. http://www.huffingtonpost.com/2012/11/12/marijuana-legalization-latin-american-leaders_n_2117858.html (navštíveno 25. 11. 2012).

Cave, Damien. „South America Sees Drug Path to Legalization.” *New York Times*, 29. 7. 2012. <http://www.nytimes.com/2012/07/30/world/americas/uruguay-considers-legalizing-marijuana-to-stop-traffickers.html?pagewanted=all> (navštíveno 25. 11. 2012).

Clement, Scott, Peyton M. Craighill. „Legalize it! The Stark Generation Divide on Pot, Gay Marriage and Illegal Immigration.” *Washington Post*, 14. 10. 2012. <http://www.washingtonpost.com/blogs/the-fix/wp/2012/11/14/stark-generational-divide-on-gay-marriage-immigration-and-yes-marijuana/> (navštíveno 25. 11. 2012).

Cotts, Cynthia. „The Crucifixion of Kevin Elders.” *Albion Monitor*, 30. 9. 2005. <http://www.monitor.net/monitor/10-30-95/kevinelders.html> (navštíveno 21. 11. 2012).

DrugWarFacts.org. „Economics.” Duben 2012.

<http://www.drugwarfacts.org/cms/Economics#State> (navštíveno 25. 11. 2012).

Editorial Board. „Marijuana’s Foot in the Door.” *Washington Post*, 26. 11. 2012.

http://www.washingtonpost.com/opinions/marijuanas-foot-in-the-door/2012/11/25/a1746d46-3347-11e2-bb9b-288a310849ee_story.html

(navštíveno 25. 11. 2012).

Egan, Timothy. „Give Pot a Chance.” *New York Times*, 22. 11. 2012.

<http://opinionator.blogs.nytimes.com/2012/11/22/give-pot-a-chance/> (navštíveno 25. 11. 2012).

Evropská koalice pro spravedlivou a efektivní drogovou politiku (ENCOD).

„Peer Reviewed Cannabis and Cancer References.”

http://www.encod.org/info/IMG/pdf/PEER_REVIEW.pdf (navštíveno 25. 11. 2012).

Film *Hemp For Victory* v anglickém znění.

<http://www.youtube.com/watch?v=W0xHCkOnn-A> (navštíveno 16. 11. 2012).

Gardner, Fred. „Media Ignored Expert's Shocking Findings That Marijuana Helps Prevent Lung Cancer: Now It's Med-School Material.” *AlterNet*, 24. 10. 2012.

<http://www.alternet.org/drugs/media-ignored-experts-shocking-findings-marijuana-helps-prevent-lung-cancer-now-its-med-school?page=0%2C0>

(navštíveno 24. 11. 2012).

Government of the Netherlands. „Alcohol and Drugs.”

<http://www.government.nl/issues/alcohol-and-drugs/drugs/soft-drug-policy>

(navštíveno 24. 11. 2012).

Grillo, Ioan. „Mexico’s Drug Lords Ramp Up Their Arsenals with RPGs.” *Time*,

25. 10. 2012. <http://world.time.com/2012/10/25/mexicos-drug-lords-ramp-up-their-arsenals-with-rpgs/> (navštíveno 25. 11. 2012).

Harrar, Sari. „Can Marijuana Prevent Cancer?” 10. 9. 2012.

http://www.philly.com/philly/blogs/healthy_kids/Can-Marijuana-Prevent-Cancer.html (navštíveno 26. 11. 2012).

Hemp Industries Association. „Steady Growth in Hemp Food and Body Care Sales and Increased Acreage in Canada Shows Strength and Viability of U. S. Hemp Industry.” 28. 6. 2011. http://thehia.org/PR/2011-06-28-Steady_Growth_in_Hemp_Food.html (navštíveno 24. 11. 2012).

Hurýsek, Lukáš. „Farmaceutický gigant (Pfizer) přistižen při uplácení a protizákonné propagaci svých výrobků.“ *Magazín Legalizace*, 21. 8. 2012. <http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/467-farmaceuticky-gigant-pfizer-pristizen-pri-uplacen-i-a-protizakon-ne-propagaci-s-nych-vyrobku> (navštíveno 16. 11. 2012).

Chitale, Radha. „Just Say No... or Else You Get Cancer?” *ABC News*, 9. 2. 2009. <http://abcnews.go.com/Health/WellnessNews/cancer-/story?id=6823396#.ULefwmfxqUk> (navštíveno 26. 11. 2012).

Chopra, Deepak. „America’s Future, a Choice in Black and White.” *Huffington Post*, 7. 5. 2012. http://www.huffingtonpost.com/deepak-chopra/americas-future-a-choice-_b_1497071.html (navštíveno 27. 11. 2012).

Jennings, Natalie. „The Choom Gang: President Obama’s Pot-smoking High School Days Detailed in Maraniss Book.” *Washington Post*, 25. 5. 2012. http://www.washingtonpost.com/blogs/election-2012/post/the-choom-gang-president-obamas-pot-smoking-high-school-days-detailed-in-maraniss-book/2012/05/25/gJQAwFqEqU_blog.html (navštíveno 25. 11. 2012).

Kaminsky, Jonathan. „Prominent Republicans in Washington State, Colorado Endorse Legal Pot.” *Chicago Tribune*, 4. 11. 2012. <http://articles.chicagotribune.com/2012-10-04/news/sns-rt-us-usa-marijuana->

republicansbre894050-20121004_1_legal-pot-legalization-campaign-washington-state (navštíveno 25. 11. 2012).

Leonhart, Michele a Jared Polis. Videozáznam zveřejněný 20. 6. 2012.
<http://www.youtube.com/watch?v=ykwaXsQY6Eg&feature=related> (navštíveno 25. 11. 2012).

Leonhart, Michele a Steve Cohen. Videozáznam zveřejněný 21. 6. 2012.
<http://www.youtube.com/watch?v=JFC2IZe04EY&feature=related> (navštíveno 25. 11. 2012).

Liang, Caihua, Brock Christensen, Karl T. Kelsey, Carmen Marsit, Michael D. McClean, Heather H. Nelson, Edward. Peters. „A Population-Based Case-Control Study of Marijuana Use and Head and Neck Squamous Cell Carcinoma.” *Cancer Prevention Research*, 28. 7. 2009.
<http://cancerpreventionresearch.aacrjournals.org/content/2/8/759.abstract> (navštíveno 25. 11. 2012).

Marijuana Policy Project. <http://www.mpp.org/states/district-of-columbia/press-releases/congress-ends-ban-on-medical.html> (navštíveno 24. 11. 2012).

Marijuana Policy Project. „Drug Czar Gil Kerlikowske Ignores Marijuana Evidence.” *Opposing Views*, 24. 9. 2012.
<http://www.opposingviews.com/i/health/addiction/drug-czar-gil-kerlikowske-ignores-marijuana-evidence> (navštíveno 25. 11. 2012).

National Commission on Marihuana and Drug Abuse. „Marihuana: A Signal of Misunderstanging.” 22. 3. 1972.
<http://druglibrary.net/schaffer/Library/studies/nc/ncmenu.htm>. (navštíveno 25. 11. 2012).

National Institute of Health. Abstrakt studie „Antineoplastic activity of cannabinoids.” <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/1159836> (navštíveno 22. 11. 2012).

NationMaster.com. „Prisoners by Country.” <http://www.nationmaster.com/graph/crime/crime-prisoners> (navštíveno 27. 11. 2012).

Oficiální text schváleného zákona 502 o legalizaci konopí ve státě Washington. http://www.ofm.wa.gov/initiatives/2012/502_fiscal_impact.pdf (navštíveno 25. 11. 2012).

Oskenovaný originál psychiatrického posudku Victora Licaty. http://www.unclemikesresearch.com/wp-content/uploads/2009/03/page5_side1.jpg (navštíveno 16. 11. 2012).

Oxfordský slovník. <http://oxforddictionaries.com/definition/english/yellow%2Bjournalism> (navštíveno 14. 11. 2012).

Průzkum *Huffington Post* z 23. 10. 2012. <http://big.assets.huffingtonpost.com/toplines.pdf> (navštíveno 25. 11. 2012).

Průzkum agentury Gallup ze 17. 10. 2011. <http://www.gallup.com/poll/150149/Record-High-Americans-Favor-Legalizing-Marijuana.aspx> (navštíveno 25. 11. 2012).

Pharoah, Paul. „Expert Reaction to Marijuana Use and Testicular Cancer.“ *Science Media Centre*, 10. 9. 2012. <http://www.sciencemediacentre.org/expert-reaction-to-marijuana-use-and-testicular-cancer-3/> (navštíveno 24. 11. 2012).

ProCon.org. „Eighteen Legal Medical Marijuana States and DC.” Poslední úpravy 6. 12. 2012.

<http://medicalmarijuana.procon.org/view.resource.php?resourceID=000881#7>

(navštíveno 22. 11. 2012).

ProCon.org. „How Many People in the US Use Medical Marijuana?“ Poslední úpravy 11. 3. 2012.

<http://medicalmarijuana.procon.org/view.answers.php?questionID=001199>

(navštíveno 25. 11. 2012).

Rasmussen Reports. „56 % Favor Legalizing, Regulating Marijuana.“ 17. 5. 2012.

http://www.rasmussenreports.com/public_content/lifestyle/general_lifestyle/may_2012/56_favor_legalizing_regulating_marijuana (navštíveno 25. 11. 2012).

Reefer Madness Museum. Rozbory novinových článků z období marihuanového šílenství. <http://reefermadnessmuseum.org/chap10/FakeGore.htm> (navštíveno 16. 11. 2012).

Report of the Global Commission on Drug Policy. Červen 2011.

http://www.globalcommissionondrugs.org/wp-content/themes/gcdp_v1/pdf/Global_Commission_Report_English.pdf

(navštíveno 25. 11. 2012).

Riggs, Mike. „[Ron Paul and Dana Rohrabacher Propose Legislation That Would Make Medical Marijuana a Business \(Almost\) Like Any Other.](#)“ *Reason*, 31. 5.

2011. <http://reason.com/blog/2011/05/31/ron-paul-and-dana-rohrabacher>

(navštíveno 25. 11. 2012).

Simpson, Rick. *Phoenix Tears: The Rick Simpson Story* (2012). E-book.

<http://phoenixtears.ca/buy-phoenixtears-the-rick-simpson-story/> (navštíveno 25.

11. 2012).

Steenstra, Eric. „Obama Campaign Raises Money with Hemp Products While Administration Is Banning Farmers from Growing Hemp.“ *Huffington Post*, 31. 7.

2012. http://www.huffingtonpost.com/eric-steenstra/the-obama-reelection-camp_b_1684999.html (navštíveno 24. 11. 2012).

Stenovec, Timothy. „Legal Weed: Marijuana More Popular than Barack Obama in Colorado.” *Huffington Post*, 7. 11. 2012.

http://www.huffingtonpost.com/2012/11/07/legal-weed-marijuana-more-popular-than-obama-amendment-64_n_2090109.html (navštíveno 24. 11. 2012).

United States Patent. „Cannabinoids as Antioxidants and Neuroprotectants.” 7. 10. 2003. http://www.medicinehunter.com/files/federal_pot_patent.pdf (navštíveno 25. 11. 2012).

Vaporizer Blog. <http://www.vaporizerblog.com/medical/health-cannabis-and-vaporizers-a-complex-medical-and-legal-minefield/> (navštíveno 25. 11. 2012).

Webové stránky W. Josepha Campbella.

<http://academic2.american.edu/~wjc/spanish.html> (navštíveno 14. 11. 2012).

Whoriskey, Peter. „As drug industry’s influence over research grows, so does the potential for bias.” *Washington Post*, 25. 11. 2012.

http://www.washingtonpost.com/business/economy/as-drug-industrys-influence-over-research-grows-so-does-the-potential-for-bias/2012/11/24/bb64d596-1264-11e2-be82-c3411b7680a9_story.html (navštíveno 26. 11. 2012).

Záznam rozhovoru televizní stanice CBS s Oliverem Stonem.

<http://www.cbsnews.com/video/watch/?id=7413306n> (navštíveno 21. 11. 2012).

Záznam vyjádření Mitta Romneyho k marihuaně.

<http://www.youtube.com/watch?v=6lTbAI4sP0M> (navštíveno 25. 11. 2012).

10. Seznam citovaných textů v originálním znění

2.1

Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 6–7:

In this densely populated part of the world, archaeologists have unearthed an ancient village site dating back over 10,000 years to the Stone Age. Scattered among the trash and debris from this prehistoric community were some broken pieces of pottery the sides of which had been decorated by pressing strips of cord into the wet clay before it hardened. Also dispersed among the pottery fragments were some elongated rod-shaped tools, very similar in appearance to those later used to loosen cannabis fibers from their stems. These simple pots, with their patterns of twisted fiber embedded in their sides, suggest that men have been using the marihuana plant in some manner since the dawn of history.

Albert Hoffman, Christian Rätsch and Robert E. Shultes: *Plants of the Gods* (Rochester: Healing Arts Press, 2001), 94:

Cannabis was employed by necromancers, in combination with Ginseng, to set forward time and reveal future events.

Chris Bennett, “Early/Ancient History,” in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, edited by Julie Holland (Rochester: Park Street Press, 2010), 17–18:

Canna, the root word for cannabis, occurs in the Indo-European language, the primordial dialect that accounts for similarities in the English, German, Latin, Greek, Persian, and Sanskrit languages.

Kleanthis Grivas, *Cannabis, Marijuana, Hashish*, přel. Deborah Whitehouse, (Athens: Nea Synora – A. A. Livanis, 1994),

(<http://www.drugtext.org/Table/Cannabis-Marihuana-Hashish/>):

It came into Old English (AD 1000) as hanf, modern English as hemp, Belgian as kemp, German as hanf, Dutch as hennup, Swedish as hamp.

Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 22:

To the Hindu the hemp plant is holy... Besides as a cure for fever, bhang has many medicinal virtues... It cures dysentery and sunstroke, quickens digestion, sharpens appetite, freshens the intellect, and gives alertness to the body and gaiety to the mind... The supporting power of bhang has brought many a Hindu family safe through the miseries of famine. To forbid or even seriously to restrict the use of so holy and gracious an herb as the hemp would cause widespread suffering and annoyance... It would rob the people of a solace in discomfort, of a cure in sickness, of a guardian whose gracious protection saves them from the attacks of evil influences.

2.2.

Leslie L. Iversen, *The Science of Marijuana* (New York: Oxford University Press, 2000) 20:

Neither the Greeks nor the Romans, however, appear to have used cannabis for its psychoactive properties, although these were known and described by the Roman physicians Dioscorides, Galen and Oribasius.

Joseph W. Jacob, *Medical Uses of Marijuana* (Bloomington: Trafford Publishing, 2009), 8:

God directs Moses to make a Holy Oil consisting of kanehbosm, myrrh, sweet cinnamon and kassia. Regarding kanehbosm, kaneh was known as marijuana and bosm meant aromatic.

Chris Bennett, "Early/Ancient History," in *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, edited by Julie Holland (Rochester: Park Street Press, 2010), 24:

As Jesus and his followers began to spread the healing knowledge of cannabis around the ancient world, the singular Christ became the plural term Christians, that is, those who had been smeared or anointed with the holy oil. As the New Testament explains: "The anointing you received from him remains in you, you do not need anyone to teach you. But as his anointing teaches you about all things and as that anointing is real, not counterfeit – just as it has taught you, remain in

him” (I John 2:27). The Christians, the “smeared” or “anointed ones,” received “knowledge of all things” by this “anointing from the Holy One” (I John 2:20).

Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 26:

In the most recent attempt to infuse marihuana with biblical antiquity, the Old Testament has been tickled, teased, and twisted into surrendering secret references to marihuana that it never contained. From the fact that the Scythians had made contact with the people of Palestine during the seventh century B.c., it has been suggested that knowledge and usage of the plant was passed on to the Israelites through some kind of cultural exchange. Linguistic arguments are then advanced to prove that the Israelites were users of marihuana. For example, because the Hebrew adjective bosm meaning “aromatic” or “sweet smelling,” is found in connection with the word qe neh (which can also be written as kaneh or keneb) and because of the similarity between kaneh and bosm, and the Scythian word kannabis, it is argued that they are one and the same. However, the word kaneh or qe neh is a very vague term that has disconcerted more than a few distinguished biblical scholars. A reference to qe neh in Isaiah 43:24 refers not to a “sweet-smelling” but a “sweet-tasting” plant. Few people would ever say that marihuana leaves taste sweet. Because of this reference to a sweet-tasting plant, some biblical scholars and botanists believe that the qe neh is probably sugarcane... The reference to qe neh as a spice in Exodus 30:23 also suggests sugar rather than cannabis.

Carl Ruck: “Was There a Whiff of Cannabis about Jesus?” *Sunday Times*, 12. 1. 2003:

The ancient recipe for this oil, recorded in Exodus, included over 9lb of flowering cannabis tops (known as kaneh-bosem in Hebrew), extracted into a hin (about 11½ pints) of olive oil, with a variety of other herbs and spices. The mixture was used in anointing and fumigations that, significantly, allowed the priests and prophets to see and speak with Yahweh. Residues of cannabis, moreover, have been detected in vessels from Judea and Egypt in a context indicating its medicinal, as well as visionary, use. Jesus is described by the apostle Mark as casting out

demons and healing by the use of this holy chrism. Earlier, from the time of Moses until the later prophet Samuel, holy anointing oil was used by the shamanic Levite priesthood to receive the “revelations of the Lord”. The chosen ones were drenched in this potent cannabis oil.

Joel Zias et al., “Early Medical Use of Cannabis,” *Nature* 363 (1993): 215:

A young girl of 14 years died in childbirth. Along with the body of the mother and unborn child were 7 grams of organic material which was originally believed to be incense. Subsequent microscopic analysis of the material by the Forensic laboratories of the Israel Police and a gas chromatography analysis performed by chemists at Hadassah Medical School showed the unmistakable presence of Tetrahydrocannabinol, a component a cannabis, which indicated the presence of *Cannabis sativa* in the sample (Zias et al 1993) Ancient Egyptian literary sources provide the first written evidence (1600 BC) the this plant was used in association with 'mothers and children'.

2.3

Simon Wills, “Cannabis Use and Abuse: An Historical Perspective,” in *Cannabis: the Genus Cannabis*, ed. David T. Brown, (Amsterdam: Harwood Academic Publishers, 1998), 5:

A section of Dacian society was known as the kapnobatai, or “smoke walkers”, which may indicate use of cannabis intoxication. Dacia covered part of present day Transylvania and eastern Hungary, and cannabis is known to have been cultivated in neighbouring Thrace.

Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 88:

By the sixteenth century, France was said to possess "two magnets" which attracted the wealth of Europe. One of these was wheat. The other was hemp. The yearly exports to England alone between 1686 and 1688 were over two million pounds. It was not without reason that the English complained so bitterly about the draining of their economy as a result of their imports of hemp from France.

2.4

Edward Antil, „Observation of the Raising and Dressing of Hemp,“ in *Transactions of the American Philosophical Society*, vol. 1, (2nd ed. corr. 1789), 267:

Hemp is one of the most profitable productions the earth furnishes in northern climates; as it employs a great number of poor people in a very advantageous manner, if its manufacture be carried on properly: It may also furnish a ready remittance to the mother country, and become a reciprocal advantage to both; and therefore it becomes worthy of the serious attention of the different legislatures of the northern colonies, of every trading man, and of every man, who truly loves his country.

George Washington. “Hemp as a Fiber Crop 1765,” in *The Papers of George Washington: The Diaries*, ed. Donald Jackson, vol. 1 (Charlottesville and London: University Press of Virginia, 1976), 1:

Sowed Hemp at Muddy hole by swamp. August 7 began to separate . . . the Male from the Female hemp . . . rather too late.

Thomas Paine, *Common Sense and Related Writings*, ed. Thomas P. Slaughter (Boston: Bedford/St. Martin's, 2001):

Hemp flourishes even to rankness, so that we need not want cordage.

3.2

James L. Ellen, *The Reign of Law: A Tale of the Kentucky Hemp Fields*, in the Project Gutenberg (<http://www.gutenberg.org/files/3791/3791-h/3791-h.htm>):

With the Civil War began the long decline, lasting still. The record stands that throughout the one hundred and twenty-five odd years elapsing from the entrance of the Anglo-Saxon farmers into the wilderness down to the present time, a few counties of Kentucky have furnished army and navy, the entire country, with all but a small part of the native hemp consumed. Little comparatively is cultivated in Kentucky now. The traveller may still see it here and there, crowning those ever-renewing, self-renewing inexhaustible fields. But the time cannot be far distant when the industry there will have become extinct. Its place in the nation's markets

will be still further taken by metals, by other fibres, by finer varieties of the same fibre, by the same variety cultivated in soils less valuable. The history of it in Kentucky will be ended, and, being ended, lost.

4

J. B. Mattison, "Cannabis Indica as an Anodyne and Hypnotic," *St. Louis Medical and Surgical Journal* 61 (1891): 266:

The young men rarely prescribe it. To them I specially commend it. With a wish for speedy effect, it is so easy to use that modern mischief-maker, hypodermic morphia, that they are prone to forget remote results of incautious opiate giving. Would that the wisdom which has come to their professional fathers through, it maybe, a hapless experience, might serve them to steer clear of narcotic shoals on which many a patient has gone awreck.

4.1

Edward M. Brecher, *Licit & Illicit Drugs: The Consumers Union Report on Narcotics, Stimulants, Depressants, Inhalants, Hallucinogens, & Marijuana – Including Caffeine, Nicotine, & Alcohol* (Boston: Little Brown & Co, 1972), (<http://druglibrary.org/schaffer/Library/studies/cu/cu8.html>):

Far from appearing to be a prohibition law, the Harrison Narcotic Act on its face was merely a law for the orderly marketing of opium, morphine, heroin, and other drugs—in small quantities over the counter, and in larger quantities on a physician's prescription. Indeed, the right of a physician to prescribe was spelled out in apparently unambiguous terms: "Nothing contained in this section shall apply... to the dispensing or distribution of any of the aforesaid drugs to a patient by a physician, dentist, or veterinary surgeon registered under this Act in the course of his professional practice only." Registered physicians were required only to keep records of drugs dispensed or prescribed. It is unlikely that a single legislator realized in 1914 that the law Congress was passing would later be decreed a prohibition law.

Edward M. Brecher, *Licit & Illicit Drugs: The Consumers Union Report on Narcotics, Stimulants, Depressants, Inhalants, Hallucinogens, & Marijuana –*

Including Caffeine, Nicotine, & Alcohol (Boston: Little Brown & Co, 1972), (<http://druglibrary.org/schaffer/Library/studies/cu/cu8.html>):

As was expected (...) the immediate effects of the Harrison antinarcotic law were seen in the flocking of drug habitues to hospitals and sanatoriums. Sporadic crimes of violence were reported too, due usually to desperate efforts by addicts to obtain drugs, but occasionally to a delirious state induced by sudden withdrawal. (...) The really serious results of this legislation, however, will only appear gradually and will not always be recognized as such. These will be the failures of promising careers, the disrupting of happy families, the commission of crimes which will never be traced to their real cause, and the influx into hospitals to the mentally disordered of many who would otherwise live socially competent lives.

4.2

Leslie L. Iversen, *The Science of Marijuana*, (New York: Oxford University Press, 2000) 27:

It was only regularly used in the United States in a few large cities by local groups of Mexicans and by African-American jazz musicians. It was the wave of immigrants who entered the southern United States from Mexico in the early decades of the twentieth century, bringing marijuana with them, that first brought the drug into prominence in America – and lead to its prohibition. It came initially to New Orleans and some other southern cities and spread slowly in some of the major cities. There were colorful accusations that marijuana use provoked violent crime and corrupted the young.

4.3

Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 179:

The attitude toward marihuana during the 1920s and 1930s was a logical extension of the class conflict and the fears surrounding opium abuse that arose during the latter half of the nineteenth century. Behind the efforts to outlaw marihuana was the belief that this drug could potentially release the inner decadence of minority groups and America's own destitute poor. When the

majority of addicts had been upright middle-class citizens, the country envisioned little danger to American society as a whole.

Mark Thorton, *The Economics of Prohibition* (Salt Lake City: University of Utah Press, 1991), 67:

Alcohol prohibition affected the market for marijuana. As the price of alcohol products increased during Prohibition, the relative price of marijuana fell and its consumption began to rise. It proved to be particularly popular with the lower-income classes who could not afford the high price of alcohol. (...) Without the exposure that Prohibition provided, marijuana would likely have not become a matter of public concern or national legislation by 1937. (...) Before the Harrison act, it was difficult for prohibition legislative to remain within constitutional guidelines. The precedent of using federal taxation powers and the experience of past court challenges to the Harrison act helped to establish the legality of marijuana prohibition.

4.4

Harry J. Anslinger *ve Washington Herald* 12. dubna 1937:

If the hideous monster of Frankenstein came face to face with marihuana, he would drop dead of fright.

4.5

Paul Armentano , Steve Fox and Mason Tvert, *Marijuana Is Safer: So Why Are We Driving People to Drink?* (White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2009), 29 %:

By the late 1920s, lurid newspaper headlines and editorials promoting the alleged dangers of marijuana began sweeping the nation. This excerpt, taken from a July 6, 1927, New York Times story, epitomizes the content and tone of much of the reporting of this era: Mexican Family Go Insane Five Said To Have Been Stricken By Eating Marihuana A widow and her four children have been driven insane by eating the Marihuana plant, according to doctors, who say there is no hope of saving the children's lives and that the mother will be insane for the rest of her life. (...) Two hours after the mother and children had eaten the plants, they were

stricken. Neighbors, hearing outbursts of crazed laughter, rushed to the house to find the entire family insane. Examination revealed that the narcotic marihuana was growing among the garden vegetables.

Alfred R. Lindesmith, *The Addict and the Law* (Bloomington: Indiana University Press, 1965), 19:

The tactics which it has used to deal with critics seem also to have been used by the government agencies which preceded it. Brief reference has already been made to the fact that one of the nation's most eminent medical authorities on addiction, Dr. Ernest S. Bishop of New York City, was indicted in January 1920 for alleged violation of the narcotics laws. Dr. Bishop had been a frank critic of government policies and of the manner in which the Harrison Act was being interpreted and implemented. The indictment issued in 1920 was allowed to hang over Dr. Bishop's head for a period of years before it was withdrawn by another prosecutor, who denounced it as "outrageous." It was strongly condemned by a unanimous vote of the American Medical Editors Association meeting in Cleveland in October 1922, in a vigorous protest resolution which was sent to the President of the United States and to the Secretary of the Treasury.

Richard J. Bonnie and Charles H. Whitebread, *The Marihuana Conviction: A History of Marihuana Prohibition in the United States* (Charlottesville: University Press of Virginia, 1974), (<http://www.drugtext.org/Table/The-Marihuana-Conviction>):

1) From California there came a report from the Chief of the Narcotic Enforcement Bureau of that State which is quoted in part: "Marihuana has a worse effect than heroin. It gives men the lust to kill, unreasonably, without motive—for the sheer sake of murder itself. In Eureka, California, a man under the influence of marihuana actually decapitated his best friend; and then coming [sic] out of the effects of the drug, was as horrified [sic] as anyone else over what he had done."

2) A short time ago the silence of the State prison at Marquette, Michigan, was shattered by the sound of a fusillade of pistol shots. An hour later, a kindly prison doctor lay dead and beside him lay the trusty who had given his life trying to save his friend the doctor. An investigation developed that arms and ammunition had

been smuggled into the prison in the false bottoms of herring containers and that the marihuana from which Tylczak, the murderer of the doctor and trusty, had derived his demoniac courage, had also been smuggled into the prison.

3) Within a month after the passage of the Uniform Narcotic Drug Act in the State of Florida, twenty-two arrests were made in the city of Tampa for the sale of cannabis in the form of marihuana cigarettes and in bulk. A short time later, a young boy who had become addicted to smoking marihuana cigarettes, in a fit of frenzy, because, as he stated while still under the marihuana influence, a number of people were trying to cut off his arms and legs, seized an axe and killed his father, mother, two brothers and a sister, wiping out the entire family except himself.

Frederick T. Merrill, *Marihuana: The New Dangerous Drug* (Washington: Opium Research Committee of the Foreign Policy Association, 1938), 22:

A leading pharmacist has reported to the Opium Advisory Committee that, as a result of twenty-five years of experimentation and experience, preparations of Indian hemp possess no therapeutic value which cannot be replaced by other drugs. Aside from this very limited and questionable medical use, marihuana has no legitimate purpose.

5.1

J. C. Lupien, "Unravelling an American Dilemma: The Demonization of Marihuana" (MA thesis, Pepperdine University, 1995), 73:

Commissioner Anslinger drilled the legislators with shocking stories about the evils of marihuana. For instance, before the Senate Committee on Finance, Commissioner Anslinger cited a brutal murder and several other violent crime cases in which marihuana was blamed for the defendant's actions. None of the cases were scientifically credible. In fact, none of the material the Bureau offered during either of the hearings was credible. To pass the Marihuana Tax Act of 1937, the Bureau committed perjury before the highest legislative body in the United States by lying about the history and effects of marihuana.

5.2

David P. West, *Hemp and Marijuana: Myth & Realities* (Madison: North American Industrial Hemp Council, 1998), 10:

After the passage of the Marihuana Tax Act, during World War II, the federal government launched an aggressive “Hemp for Victory” campaign. U.S. army forces had relied on abacá, Manila hemp, imported from the Philippines, for rope, canvas, uniforms, and other products. After the Philippines fell to Japanese forces in 1942, the Department of Agriculture and the U.S. Army urged farmers to grow hemp. Without any change in federal law, more than 400,000 acres of hemp were cultivated in the United States between 1942 and 1945, aided by the War Hemp Industries Corporation, which built 42 hemp mills in the Midwest.

5.3

Richard J. Bonnie and Charles H. Whitebread, “The Forbidden Fruit and the Tree of Knowledge: An Inquiry into the Legal History of American Marijuana Prohibition,” *Virginia Law Review* 56, no. 6 (October 1970), (<http://www.druglibrary.org/schaffer/library/studies/vlr/vlr5.htm>):

It is incredible that despite the extreme harshness of this penalty, the measure passed both houses of the General Assembly with but one dissenting vote, and no mention was made of it in the Richmond Times-Dispatch during that period.

Mike Gray, *Drug Crazy: How We Got into this Mess and How We Can Get Out* (New York: Routledge, 2000), (<http://www.booktrope.com/chapter/drug-crazy-chapter-4-the-devil-and-harry-anslinger/>):

King forced him into a series of public confrontations, giving him blow for blow in print and on the radio. One day in 1961 shortly after Jack Kennedy’s inauguration, King had a visitor. “Dr. Peter Bing came to my office with the aura of the JFK White House. He was Science Advisor Jerome Weisner’s assistant. He said, ‘Fill me in on Anslinger.’ I gave him the tape of a debate that was broadcast on NBC Monitor Radio. He told me later that JFK sat on the corner of his desk in the Oval Office and listened to that tape and he heard Anslinger ranting and raving, and he and Bobby made up their minds he had to go.

Paul Armentano, Steve Fox and Mason Tvert, *Marijuana Is Safer: So Why Are We Driving People to Drink?* (White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2009), 31 %:

In the mid-1960s— some thirty years after the passage of federal pot prohibition— a whole new generation of young people, mostly college-aged students, began altering their consciousness with marijuana. Some viewed the use of cannabis as a rejection of “the establishment” and the culture of their parents’ generation. Others viewed marijuana consumption as a form of political protest and civil disobedience against U.S. foreign policy in Vietnam. And some simply discovered that they preferred the relaxing and conscious-expanding effects of marijuana over alcohol. This explosion of pot use in the 1960s was quickly followed by a proportional rise in pot arrests— which ballooned from just over 10,000 a year in the early part of the decade to more than 100,000 per year by the end of the decade. ²⁴ Most of those arrested faced severe penalties, including mandatory sentences of several years to, in some cases, decades, in jail.

5.4

Oliver Stone (<http://movieline.com/2012/07/02/oliver-stone-marijuana-taylor-kitsch-blake-lively-savages/>):

“When I was in Vietnam, [pot] made the difference between being human and being a beast,” he said. “There were a lot of guys who were drinking and doing a lot of the killing that was so unnecessary and raping. The guys who did dope were much more conscious of the value of life.” Stone said he had served well, was a “good soldier” and added, “I wasn’t a slouch.”

Ernest L. Abel, *Marihuana, the First Twelve Thousand Years* (New York: Plenum, 1980), 223:

Although the law characterized marihuana as a drug with high addiction liability, potentially dangerous, and having no recognized medical use in the United States, it did lower federal penalties for first-time marihuana convictions... Finally, the act also called for yet another commission to evaluate marihuana.

Rufus King, *The Drug Hang-Up: America's Fifty Years of Folly* (Springfield: Bannerstone House, 1972),

(<http://www.druglibrary.org/special/king/dhu/dhu12.htm><http://www.druglibrary.org/special/king/dhu/dhu12.htm>):

As you know, there is a commission that is supposed to make recommendations to me about this subject, and in this instance, however, I have such strong views that I will express them. I am against legalizing marijuana. Even if this commission does recommend that it be legalized, I will not follow that recommendation. . . . I do not believe that legalizing marijuana is in the best interests of our young people and I do not think it's in the best interests of this country.

Paul Armentano, "Cannabinoids as Cancer Hope,"

(<http://norml.org/component/zoo/category/cannabinoids-as-cancer-hope>):

Research team at the Medical College of Virginia (acting at the behest of the federal government) discovered that cannabis inhibited malignant tumor cell growth in culture and in mice. According to the study's results, reported nationally in an Aug. 18, 1974, Washington Post newspaper feature, administration of marijuana's primary cannabinoid THC, "slowed the growth of lung cancers, breast cancers and a virus-induced leukemia in laboratory mice, and prolonged their lives by as much as 36 percent." (...) Rather than publicize their findings, government researchers once again shelved the results, which only came to light after a draft copy of its findings were leaked in 1997 to a medical journal, which in turn forwarded the story to the national media.

5.5.

Kenneth B. Nunn, "Race, Crime and the Pool of Surplus Criminality: or Why the 'War on Drugs' Was a 'War on Blacks'," *Journal of Gender, Race and Justice* 6 (Fall 2002), (<http://academic.udayton.edu/race/03justice/crime09.htm>):

By almost any measure, the drug war's impact on African American communities has been devastating. Millions of African Americans have been imprisoned, many have been unfairly treated by the criminal justice system, the rights of both legitimate suspects and average citizens have been violated (...) As a result of the War on Drugs, African American communities suffer from a phenomenon I call

‘mass incarceration’. (...) While African Americans only comprise twelve percent of the U.S. population, they are forty-six percent of those incarcerated in state and federal prisons. (...) In 2000, the rate of incarceration for African American males nationwide was 3457 per 100,000. In comparison, the rate of incarceration for white males was 449 per 100,000. This means, on average, African American males were 7.7 times more likely to be incarcerated than white males. For some age groups, the racial disparities are even worse. For young men between the ages of 25 and 29, African Americans are 8.7 times more likely to be incarcerated than whites. For 18 and 19 year olds, African American men are 8.8 times more likely to be incarcerated than whites.

Jesse Jackson, “Drug Prohibition is Unfair to Minorities,” *Drug Legalization*, ed. Scott Barbour (San Diego: Greenhaven Press, 2000), 56:

America’s war on drugs is a debacle with ever-increasing casualties and costs. The prison population has tripled since 1980 because the law requires jail time for drug offenders. Even so, drug use continues to rise among the young and stay roughly the same overall. Americans do not use more drugs, on average, than people in other nations, but the U.S. alone has chosen to lock up low-level offenders. Nearly 60 percent of all people in federal prisons are doing time for drug violations. In state and local jails, the figure is 22 percent. And more than a third of all of them are locked up for simple possession of an illicit drug.

6.1

Michael J. Bostwick, “Blurred Boundaries: The Therapeutics and Politics of Medical Marijuana,” *Mayo Clin Proc.* 87 (February 2012), 178:

Modern scientific study of cannabis commenced with the isolation and structural elucidation of THC in 1964. Not until 1990 was the cannabinoid receptor with which THC interacts, CB1, cloned, and it was 1992 before anandamide, the endogenous ligand corresponding to THC and binding to CB1 receptors, was discovered. Since then, an additional cannabinoid receptor, CB2, has been identified, and the 2 receptors have been found to have disparate distributions and functions in an endocannabinoid system that extends far and wide within the body as a physiologic modulator not only of the central nervous system but also of the

autonomic nervous system, immune system, gastrointestinal tract, reproductive system, cardiovascular system, and endocrine network.

Paul Pharaoh (<http://www.sciencemediacentre.org/expert-reaction-to-marijuana-use-and-testicular-cancer-3/>):

However, in absolute terms, the increase in risk is small. The incidence of testicular cancer is highest in all men in their late twenties at 18 cases per 100,000 men per year. Assuming that the prevalence of ever having used marijuana is 30% (data from European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) this means that marijuana use is associated with an absolute increase in risk of just 12 per 100,000 per year (0.012%) in this age group.

Donald Tashkin (<http://www.alternet.org/drugs/media-ignored-experts-shocking-findings-marijuana-helps-prevent-lung-cancer-now-its-med-school?page=0%2C0>):

The National Institute on Drug Abuse supported Tashkin's marijuana-related research over the decades and gave him a grant to conduct a large, population-based, case-controlled study that would prove definitively that heavy, long-term marijuana use increases the risk of lung and upper-airways cancers. What Tashkin and his colleagues found, however, disproved their hypothesis.

Donald Tashkin (<http://www.alternet.org/drugs/media-ignored-experts-shocking-findings-marijuana-helps-prevent-lung-cancer-now-its-med-school?page=0%2C0>):

It turned out that increased marijuana use did not result in higher rates of lung and pharyngeal cancer (whereas tobacco smokers were at greater risk the more they smoked). Tobacco smokers who also smoked marijuana were at slightly lower risk of getting lung cancer than tobacco-only smokers.

6.2

Trish Regan, *Joint Ventures: Inside America's Almost Legal Marijuana Industry* (New Jersey: John Wiley & Sons, 2011), 9:

Because the industry is so new, James complains that she is constantly forced to educate people — even the authorities like the police officers who raided her property. “We had to sit down and talk to them about why this is a legal grow, why you can’t raid us, why you can’t take our plants,” she says. She remembers how the local SWAT team burst in and broke through her windows only to find out that she was legal. “They said they were sorry and moved on,” she says, shrugging.

6.3

Erik Rothenberg, “A Renewal of Common Sense: The Case for Hemp in 21st Century America,” (Washington DC: Vote Hemp Inc., March 2001), 8:

Promulgating a new paradigm of sustainability coupled with the apparent injustice of hemp’s prohibition, early hemp advocates managed to energize manufacturers and consumers as well as galvanize support for an inquiry into present day public policy. By 1993, worldwide hemp sales (retail receipts only) were estimated at \$5,000,000. (...)By 1998, Canada had recommercialized hemp farming in line with some thirty other countries around the world. By 1999, worldwide retail receipts were estimated at \$150,000,000 with the U.S. consumer purchasing over 60% of that amount.

Skaidra Smith-Heister, *Illegally Green: Environmental Costs of Hemp Prohibition* (Los Angeles: Reason Foundation, 2008), 26–27:

Although growing industrial hemp in the United States is technically legal, it requires a permit from the DEA. In 1994, the Hempstead Company grew just over a half acre of industrial fiber and seed hemp under a license with the U.S. Department of Agriculture’s Imperial Valley Research Station in Brawley, California. Before the crop was fully mature, state officials destroyed it under orders from the state Attorney General’s office. The first permit issued by the DEA in recent history was to the Hawaii Industrial Hemp Research Project in 1999. Despite some early success, that project was terminated four years later due to security and legal complications (the research plot was vandalized and seed imports were lost due to administrative delays in DEA licensing and inspection). (...) In practice, the DEA has generally sought to expand rather than liberalize

regulation of industrial hemp, even going so far as to attempt to regulate processed hemp products containing miniscule (non-psychoactive) amounts of THC. Very likely, even if zero-THC strains of industrial hemp are developed for use in the United States, the DEA would push to maintain the prohibition of industrial hemp on the grounds that “problems of detection and enforcement easily justify a ban broader than the psychoactive variety of the plant.”

Renée Johnson, “Hemp as an Agricultural Commodity,” *Congressional Research Service* (Washington DC: Library of Congress, 2010), 7:

The single largest supplier of U.S. imports of raw and processed hemp fiber is China. Other leading country suppliers include Romania, Hungary, India, and other European countries. The single largest source of U.S. imports of hemp seed and oilcake is Canada. The total value of Canada’s exports of hemp seed to the United States has grown significantly in recent years, following resolution of a long-standing legal dispute over U.S. imports of hemp foods in late 2004 (see discussion under “Dispute over Hemp Food Imports (1999-2004)”).

Závěr:

Deepak Chopra (http://www.huffingtonpost.com/deepak-chopra/americas-future-a-choice-_b_1497071.html):

America leads the world in the number of people incarcerated, more by percentage of population than in Stalin’s gulag.

11. Anotace

Příjmení a jméno autora:	Lukáš Hurt
Název katedry a fakulty:	Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofická fakulta
Název diplomové práce:	Socioekonomické příčiny a důsledky prohibice konopí ve Spojených státech amerických
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Robert Hýsek
Počet znaků:	214 849
Počet titulů použité literatury:	77
Počet elektronických zdrojů:	64
Rok vydání:	2012

Charakteristika:

Práce pojednává o historickém vývoji vztahu mezi člověkem a konopím s důrazem na společenskou situaci ve Spojených státech amerických především ve dvacátém století. Rozbor této problematiky je postaven na kritickém zpracování rozsáhlého množství primárních i sekundárních pramenů v oblasti státní i federální legislativy, ekonomiky, drogové politiky a zdravotnictví. Na základě této mezioborové analýzy je na závěr detailně popsána současná společenská situace.

Klíčová slova:

Spojené státy americké, prohibice, konopí, represe, demokracie, rasismus, cenzura, propaganda, legislativa, ekonomika, mediální studia, zdravotnictví, lidská práva.